

แนวทางการดำเนินงาน หน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

กรมการศาสนา
กระทรวงวัฒนธรรม
www.dra.go.th

แนวทางการดำเนินงาน หน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

www.dra.go.th

แนวทางการดำเนินงานหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

ผู้จัดพิมพ์ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม
ปีที่พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๓
จำนวนพิมพ์ ๓,๐๐๐ เล่ม
ISBN 978-974-9536-78-0

ที่ปรึกษา

๑. นายสด แดงเอียด	อธิบดีกรมการศาสนา
๒. นายกฤษศญพงษ์ ศิริ	รองอธิบดีกรมการศาสนา
๓. นายเอนก ขำทอง	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
๔. นายพิสิทธิ์ นิตตติวงศกรณ	ผู้อำนวยการกองศาสนูปถัมภ์
๕. นางสาวภาคสุจิภรณ์ จิปปภ	เลขานุการกรมการศาสนา

คณะทำงาน

๑. นางศรีนวล ลักกิตโร	นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ
๒. นายสำรวย นักการเรือน	นักวิชาการศาสนาชำนาญการ
๓. นางสาววิภารัตน์ กอพยัคฆินทร์	นักวิชาการศาสนาชำนาญการ
๔. นางสาวอมรมา ไหมพิมพ์	นักวิชาการศาสนาชำนาญการ
๕. นางสาวรักชนก ชมาสิริ	นักวิชาการศาสนาชำนาญการ
๖. นางสาวภคภรณ์ อมรรัตน์	นักวิชาการศาสนาปฏิบัติการ
๗. นายชนะกิจ คชชี	นักวิชาการศาสนาปฏิบัติการ
๘. นายธนพล พรหมสูงวัย	นักวิชาการศาสนาปฏิบัติการ
๙. นายยอดชาย แสงศิริ	นักวิชาการศาสนา
๑๐. นายวีระพงษ์ ฉัตรเวทิน	นักวิชาการศาสนา
๑๑. นายเกียรติพงษ์ สุทธการ	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล

รวบรวม/เรียบเรียง/จัดทำต้นฉบับ/พิสูจน์อักษร

นายธนพล พรหมสูงวัย นักวิชาการศาสนาปฏิบัติการ

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
๗๙ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐
โทร. ๐ ๒๕๖๑ ๔๕๖๗ โทรสาร ๐ ๒๕๖๙ ๕๑๐๑
นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๕๓

คำนำ

หนังสือ “แนวทางการดำเนินงานหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา” กรมการศาสนา จัดพิมพ์เพื่อเผยแพร่ให้แก่หน่วยเผยแพร่วัฒนธรรม หน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา และหน่วยสงเคราะห์ พุทธมามกะ ในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนาและผู้สนใจทั่วไป เป็นการส่งเสริมการนำหลักธรรม ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนเกิดความรู้คู่คุณธรรม เกิดสันติสุขในสังคม

ปัจจุบันมีวัด โรงเรียน สถานศึกษา องค์กร หน่วยงาน สมาคม มูลนิธิให้ความสนใจขอตั้งเป็น หน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาขึ้นทะเบียนไว้ในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนาจำนวนมาก จึงทำให้หนังสือที่ใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมฯ หายไปอย่างรวดเร็ว กรมการศาสนาจึงได้ จัดพิมพ์หนังสือ “แนวทางการดำเนินงานหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา” เป็นครั้งที่ ๓ พร้อมทั้งได้ปรับปรุง/เพิ่มเติมเนื้อหาให้มีความกระชับและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กรมการศาสนาหวังว่าหนังสือแนวทางนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา ตลอดถึงวัด โรงเรียน สถานศึกษา องค์กร หน่วยงาน สมาคม มูลนิธิ และหน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรม ทางพระพุทธศาสนา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาต่อไป

(นายสด แดงเอียด)

อธิบดีกรมการศาสนา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทที่ ๑ บทนำ	๑
* ปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย	๑
* การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามบทบาทหน้าที่กรมการศาสนา	๔
* การขับเคลื่อนคุณธรรมในสังคมไทย	๕
บทที่ ๒ การส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา	๗
* พุทธศาสนากับเยาวชน	๗
* เครือข่ายส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของกรมการศาสนา	๘
* วิธีจัดตั้งหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา	๑๖
* แนวทางในการดำเนินกิจกรรมของหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา	๑๘
* การอุปถัมภ์	๑๙
* การจัดสรรเงินอุดหนุน	๑๙
* หลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุน	๒๐
บทที่ ๓ การจัดกิจกรรมส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม ของหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา	๒๑
* บทบาทและภารกิจของหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา	๒๑
* การจัดกิจกรรมส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม	๒๘
* การจัดกิจกรรมส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรมร่วมกับกรมการศาสนา	๓๐
* (ตัวอย่าง) แผนปฏิบัติการประจำปี	๓๑
* (ตัวอย่าง) รายละเอียดกิจกรรมของหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา	๓๔
* หน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา : บทบาทการพัฒนาสังคม	๓๘
* หน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา : การทบทวนบทบาท การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	๓๙
* หน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา : ผลการดำเนินงานของหน่วยฯ ต้นแบบ	๔๒
บทที่ ๔ การติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา	๔๖
* หลักการและเหตุผล	๔๖
* วัตถุประสงค์	๔๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
* ขอบเขตของการประเมิน	๔๗
* หลักการประเมินผลแผนและโครงการ	๔๗
* ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๔๘
* แบบรายงานผลหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา	๔๙
* (แบบฟอร์ม) สรุปรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรม ทางพระพุทธศาสนา (ภูมิภาค)	๕๑
* แบบสอบถามผู้เข้าร่วมกิจกรรมหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา เนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	๕๒
ภาพกิจกรรม	๕๕
ภาคผนวก	๖๕
* ระเบียบกรมการศาสนาว่าด้วยการส่งเสริมและอุดหนุนหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรม ทางพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๕๑	๖๗
* แบบรายการขอขึ้นทะเบียนหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา ในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม	๗๑
* แบบขอจัดตั้งหน่วยส่งเสริมพระพุทธศาสนา	๗๒
* ใบแสดงความเห็นชอบของเจ้าคณะผู้ปกครอง	๗๓
* ทะเบียนพุทธมามกะ	๗๔
* (ตัวอย่าง) หนังสือตอบรับเงินอุดหนุน	๗๕
* (ตัวอย่าง) แบบคำขอรับเงินผ่านธนาคาร	๗๖
* (ตัวอย่าง) ประกาศกรมการศาสนา	๗๗
* (ตัวอย่าง) การรับหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา (หน่วยเผยแพร่วัฒนธรรม)	๗๘
* สรุปจำนวนหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาทั่วประเทศ	๘๐
* ทะเบียนหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรม	๘๔
* ทะเบียนหน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา	๙๘
* ทะเบียนหน่วยส่งเสริมพระพุทธศาสนา	๑๑๔
* สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด	๑๓๘
* หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อราชการกับกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม	๑๕๗
บรรณานุกรม	๑๕๙

บทที่ ๑

บทนำ

ปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย

สถานการณ์และสภาพปัญหาของชาติ ในปัจจุบันเป็นที่ประจักษ์โดยทั่วกันแล้วว่า การที่ประเทศมุ่งพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและการเงินเพื่อสร้างความแข็งแกร่งทางการเงิน และการคลังของประเทศอย่างมาก ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและความเจริญทางด้านวัตถุอย่างเห็นได้ชัด ทิศทางของการพัฒนานั้นก็ได้เป็นไปอย่างยั่งยืนและครอบคลุมทั้งด้านคนและวัตถุ เพราะการพัฒนาประเทศโดยมุ่งความเจริญทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เน้นเรื่องวัตถุอุปกรณ์อย่างรวดเร็ว โดยขาดความสมดุลกับการพัฒนาทางด้านจิตใจของคนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี ได้ก่อให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในประเทศจำนวนมาก ผลของการพัฒนาเหล่านี้ จึงเป็นที่มาของปัญหาลังคมปัจจุบันที่จะทวีความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นอนาคตของประเทศชาติกำลังประสบปัญหาลังคมหลายด้านที่รุ่มล่อมคุกคามเด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ทำให้หลงผิดและมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน ขาดระเบียบวินัยฯ ละทิ้งค่านิยมความเป็นไทย และขาดคุณธรรม เป็นปัญหาลังคมที่ควรแก้ไขเป็นการเร่งด่วน

จากสภาพสังคมในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและหลากหลาย อันเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ แพร่หลายอย่างรวดเร็ว ทำให้แนวคิดวิถีชีวิต ค่านิยมของบุคคลในสังคมเกิดความเปลี่ยนแปลง เบี่ยงเบนไปจากหลักศีลธรรม จริยธรรมที่ดีงามตามหลักธรรมของพุทธศาสนา กลับขึ้นชมวัฒนธรรมตะวันตก ที่เน้นการบริโภควัตถุต่าง ๆ จนเกิดความล้นระบบสังคมที่เคยดีงามของไทยได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อันสืบเนื่องมาจากการให้ความสำคัญในด้านเศรษฐกิจซึ่งเป็นการพัฒนาทางด้านวัตถุมากกว่าพัฒนาสังคมในด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะการพัฒนาทางด้านจิตใจ จึงทำให้เกิดปัญหาความย่อหย่อนของคุณธรรมจริยธรรม มีการประพฤติปฏิบัติที่เห็นแก่

ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ยังส่งผลไปยังปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย อาทิ เกิดปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหายาเสพติด และปัญหาหย่าร้าง ปัญหานักเรียนตึกกัน ปัญหาการรักร่วมเพศ การหลงมัวเมาในอบายมุข การปล่อยตัวปล่อยใจ ขาดระเบียบวินัย ไร้ทิศทางของชีวิต ฟุ่มเฟือย เป็นต้น และอื่น ๆ อีกมากมาย หากปล่อยไว้จะเป็นผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทยด้วย

ผลจากการพัฒนาประเทศในระยะผ่านมา ที่ให้ความสำคัญเฉพาะด้านเศรษฐกิจทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจในอัตราสูง มีความก้าวหน้าทางวัตถุและเทคโนโลยีใหม่ ๆ อย่างรวดเร็ว ประกอบกับอิทธิพลจากวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามามีบทบาทในสังคมไทย ทำให้เกิดปัญหาสังคมที่สลับซับซ้อน ระบบสังคมที่เคยดีงามของไทยได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากการให้ความสำคัญด้านเศรษฐกิจซึ่งเป็นการพัฒนาทางด้านวัตถุมากกว่าพัฒนาสังคมในด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะการพัฒนาทางด้านจิตใจ จึงทำให้เกิดปัญหาความหย่อนยานของคุณธรรมจริยธรรม มีการประพฤติปฏิบัติที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม การขาดคุณธรรมจริยธรรม ทำให้เกิดปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหายาเสพติดและปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย หากปล่อยไว้จะเป็นผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทยด้วยการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของคนไทยในสังคมให้เป็นคนดี จึงเป็นเรื่องที่จำเป็น เพราะคนในสังคมต่างเรียกร้องในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมไทย แม้เป็นเรื่องที่มีความยากยิ่ง เพราะเป็นกระบวนการที่มีความสลับซับซ้อน และมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมากมาย ดังนั้น กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมการศาสนาได้พิจารณาถึงความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการในเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการกำหนดความสงบสุขของสังคมไทย (ผลงานวิจัย ข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในเอกสารที่แนบ) ได้วิเคราะห์แล้ว พบว่า สังคมใดมีผู้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรม สังคมนั้นจะมีแต่ความสงบสุขในขณะเดียวกัน หากคนในสังคมใดมีความบกพร่องด้านจิตใจ ขาดคุณธรรมและจริยธรรม แม้สังคมนั้นจะมีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจก็หาความสงบสุขได้ยาก สรุปภาพรวมของปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นกับคนในชาติทุกกลุ่มเป้าหมายนับวันจะรุนแรงและทวีคูณมากขึ้น ที่มีผลต่อประเทศและสังคมไทยโดยรวม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ส่วนที่ ๕ แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม มาตรา ๗๙ รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา เป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน และศาสนาอื่น ทั้งต้องส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐

มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาสู่ “สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน (Green Society)” ให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลของการพัฒนาให้เกิดขึ้นในทุกมิติ ทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยเป้าหมายสูงสุดคือ การนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขของคนไทย และเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนตลอดไป แนวคิดพื้นฐาน “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยเฉพาะเรื่องเสริมสร้างคุณภาพคนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความอดทน มีความเพียร มีวินัย มีสติตั้งอยู่ในความไม่ประมาท มีการพัฒนาปัญญาและความรู้อย่างต่อเนื่อง

นโยบายรัฐบาลด้านศาสนา

นโยบายรัฐบาลด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม เน้นส่งเสริมการทำนุบำรุงและรักษา ศิลปวัฒนธรรมไทยทุกด้าน รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย ให้มีความก้าวหน้า มีการค้นคว้า วิจัย พัฒนา พร้อมทั้งฟื้นฟูต่อยอดแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน เสริมสร้างบทบาทของสถาบันครอบครัวร่วมกับสถาบันทางศาสนา สถาบันการศึกษา และสถาบันทางสังคมอื่น ๆ ในการปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกที่ดี และการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมที่มีผลกระทบต่อการเบี่ยงเบนพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน รวมทั้งสนับสนุนการผลิตสื่อสร้างสรรค์ สร้างกระแสเชิงบวกให้แก่สังคม และเปิดพื้นที่สาธารณะที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน สนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งความหลากหลายของศิลปะและวัฒนธรรมไทยทั้งที่เป็นวิถีชีวิต

ค่านิยมที่ดีงาม และความเป็นไทย เพื่อการศึกษาเรียนรู้และเผยแพร่สู่สังคมโลก ตลอดจนใช้ประโยชน์เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชาวโลกและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ ส่งเสริมการปรับปรุงองค์กรและกลไกที่รับผิดชอบด้านศาสนา เพื่อให้การบริหารจัดการ ส่งเสริม ทำนุบำรุงศาสนา ความเป็นเอกภาพ และประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมความเข้าใจอันดีและสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา เพื่อนำหลักธรรมของศาสนาไปใช้ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนใช้หลักธรรมในการดำรงชีวิตมากขึ้น

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามบทบาทหน้าที่กรมการศาสนา

กรมการศาสนา มีบทบาทอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานด้านศาสนาของรัฐ มีหน้าที่ทำนุบำรุง ส่งเสริมและให้ความอุปถัมภ์คุ้มครองกิจการด้านพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ๆ ที่ทางราชการรับรอง ตลอดจนส่งเสริม พัฒนาความรู้คู่คุณธรรม ส่งเสริมความเข้าใจอันดี และสร้างความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งดำเนินการเพื่อให้คนไทยนำหลักธรรมของศาสนาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นคนดีมีคุณธรรม โดยสำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- ก) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อเสนอแนะการกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรม เพื่อเสนอต่อนายกรัฐมนตรีและมหาเถรสมาคม
- ข) ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม และส่งเสริมการนำหลักธรรมไปพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อสร้างให้นักเรียน นักศึกษา ประชาชนเกิดความรู้คู่คุณธรรม
- ค) เผยแพร่และส่งเสริมศีลธรรม
- ง) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐

รัฐบาลดำเนินงานขับเคลื่อนคุณธรรม โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องคุณธรรมแห่งชาติ โดยมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยกระทรวงวัฒนธรรม มอบหมายให้อธิบดีกรมการศาสนาทำหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

แนวทางการดำเนินงานหน่วยเผยแผ่พระศาสนา

๑. จัดทำแผนแม่บทการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทยเสนอคณะกรรมการ
๒. ส่งเสริม จัดทำและประสานแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทยร่วมกับหน่วยงานของรัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
๓. สนับสนุนการฝึกอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายองค์กรที่เกี่ยวข้อง
๔. ประสาน ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบาย แผน แผนงานและโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทย
๕. ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

การขับเคลื่อนคุณธรรมในสังคมไทย

๑. ประเทศไทยมีสถาบันหลักของชาติไทย ประกอบด้วย สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

การธำรงส่งเสริมให้ประชาชนในชาติเกิดจิตสำนึกและตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันหลักทั้ง ๓ สถาบัน ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชาติ จึงเป็นหัวใจหลักที่จะกระตุ้นจิตสำนึกของพี่น้องประชาชนของชาติด้วยการดำเนินงานมิติศาสนาภายใต้สถาบันหลัก ๓ สถาบัน การดำเนินงานให้ประชาชนในชาติร่วมกิจกรรมที่ผสมผสานกันอย่างแนบแน่นและมีความผูกพันกัน โดยมีหลักกรรมทางศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว และมีสถาบันชาติและสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นองค์ประกอบหลักของกิจกรรม

๒. การขับเคลื่อนคุณธรรมจริยธรรม จะต้องขับเคลื่อนด้วยฐานของพื้นที่ทั่วภูมิภาค

กรมการศาสนา มีโครงการอุดหนุนหน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา ซึ่งประกอบด้วย ๓ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ๑. หน่วยเผยแผ่ศีลธรรม กลุ่มเป้าหมายคือ ประชาชนทั่วไป ๒. หน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงอุดมศึกษา และ ๓. หน่วยสงเคราะห์พุทธมามกะ กลุ่มเป้าหมายคือ เด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป โครงการดังกล่าว เป็นโครงการที่สนับสนุนการขยายเครือข่ายในการดำเนินงาน เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อยกย่อง ชื่นชม ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้จัดกิจกรรมและร่วมกิจกรรมทางศาสนา

ตลอดถึงดำเนินกิจกรรมทางสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อธำรงและสืบทอดวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชนให้ยั่งยืน มีเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้มั่นคง ดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข เกิดสังคมแห่งความสุขสงบ ร่มเย็น ดังนั้น ฐานของการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของกรมการศาสนาจะอยู่ที่เครือข่ายทั่วประเทศ ทั้งสมาคม องค์การ มูลนิธิ มหาวิทยาลัย โรงเรียน สถานศึกษา และวัดเป็นฐานปฏิบัติกิจกรรม และเป็นศูนย์รวมในการจัดกิจกรรม

๓. องค์การเครือข่ายคุณธรรม ขับเคลื่อนคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นในโรงเรียนและสถานศึกษา

ด้วยการส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมคุณธรรมของทุกภาคส่วน และร่วมเป็นเครือข่ายคุณธรรม องค์การคุณธรรม ชุมชนคุณธรรม คุณธรรมภาคราชการ คุณธรรมทุกกลุ่มเป้าหมาย ทุกภาคส่วนที่จะมา ถักทอสังคมด้วยคุณธรรม กรมการศาสนาส่งเสริมทุกภาคส่วนนำสู่สังคมคุณธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กและเยาวชนสถาบันการศึกษา ที่ควรได้รับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นในจิตใจ และดำเนินตามหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา จึงได้สนับสนุนในการสร้างเครือข่ายแห่งคุณธรรมให้เกิดขึ้นทุกภูมิภาคทั่วประเทศ โดยเริ่มจากองค์กรหน่วยงานและสถาบันการศึกษา ที่เป็นสถานที่รวมของเด็กและเยาวชนเป็นส่วนใหญ่ ควรได้มีการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อให้เกิดภาพของความดีงาม ความกตัญญู ความเอื้อเฟื้อ เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ตลอดจนการได้ปฏิบัติจริงในกิจกรรมแห่งคุณธรรมนั้น ๆ อันจะส่งผลให้จิตใจสงบร่มเย็น เกิดพลังในการพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติ

บทที่ ๒

การส่งเสริมและสนับสนุน หน่วยเผยแพร่ศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

พุทธศาสนากับเยาวชน

ศาสนาพุทธ เป็นศาสนาที่อยู่คู่ชาติไทยมาแต่ครั้งโบราณเมื่อหลายร้อยปีที่ผ่านมา ในครั้งโบราณ ลูกหลานคนไทยส่วนใหญ่ ต่างก็ล้วนได้ร่ำเรียนวิทยาการด้านต่าง ๆ มาจากวัด จะเรียกว่าวัดเป็นโรงเรียน สรรพอาชีพของประชาชนในสมัยนั้นก็ได้ และก็ย่อมเป็นที่แน่นอนว่า เมื่อวัดเป็นเสมือนหนึ่งโรงเรียนแล้ว เหล่าพระสงฆ์ทั้งหลายล้วนมีสถานะเป็นครูอีกสถานะหนึ่ง นอกเหนือจากการเป็นผู้สืบทอดพระพุทธศาสนา พระสงฆ์ทั้งหลายในสมัยโบราณ เป็นผู้รอบรู้ตามหลักความเป็นจริง ตามหลักความเป็นไปตามธรรมชาติ ของมนุษย์และการสังคมเป็นอยู่ร่วมกัน ตามยุค ตามสมัย ดังนั้น บุตรหลานของประชาชนทุกระดับชั้น ที่ได้เข้าเล่าเรียนวิทยาการต่าง ๆ ในวัด ล้วนได้รับวิทยาการทุกด้าน ตั้งแต่ด้านศิลปกรรม ตามหลักความเป็นจริง ของพุทธศาสนา จนไปถึงการได้ร่ำเรียนศิลปะวิทยาการในด้านต่าง ๆ ที่อาจจะกล่าวได้ว่า ครอบคลุม ในกระบวนการศึกษาของแขนงวิชาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว การเมืองการปกครอง การเศรษฐกิจ การสังคม มานุษยวิทยา และอื่น ๆ อีกมากมายในยุคสมัยนั้น บุตรหลานของประชาชน ทุกระดับชั้นในสมัยนั้น เมื่อได้รับการขัดเกลาและอบรมจากพระสงฆ์ตามหลักความเป็นจริง ตามหลักธรรมชาติ อันเป็นไปตามหลักธรรมแห่งพุทธศาสนา เยาวชน บุตรหลานทั้งหลายเหล่านั้น จึงประกอบไปด้วยศิลปกรรม สืบเนื่องต่อ ๆ กันมา จนกลายเป็นจารีตวัฒนธรรมประเพณีในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งเฉพาะตัวบุคคล เช่น การบวช หรือทั้งที่เป็นการสังคมของชุมชน เช่น ประเพณีต่าง ๆ ดังที่ท่านทั้งหลายคงได้ยิน ได้เห็น ตามท้องถิ่นต่าง ๆ ของแต่ละจังหวัด แต่ละภาคของประเทศไทยอยู่แล้ว

ในยุคปัจจุบันนี้ สังคมการเป็นอยู่ของประชาชนได้แปรเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ พุทธศาสนาไม่ได้สอนให้ผู้คนทั้งหลายหลีกเลี่ยง หรือหลบหลีก ให้ห่างไกลจากอบายมุขทั้งหลาย แต่เพียงอย่างเดียว แต่พุทธศาสนาสอนให้ผู้คนทั้งหลายได้รู้ ได้เข้าใจถึงธรรมชาติของมนุษย์ ธรรมชาติ

ของสรรพสิ่ง และยังสอนให้ผู้คนที่ทั้งหลายได้เข้าใจในสังคมความเป็นอยู่ร่วมกัน ตั้งแต่ชั้นปุถุชนคนทั่วไป ทั้งหลายเป็นต้นไป หมายความว่า พุทธศาสนา สอนให้รู้จักคิด รู้จักใช้ประสบการณ์ รู้จักคุณ รู้จักโทษ รู้จักพูด รู้จักการทำความดี รู้จักการกระทำในการทำความดี รู้จักความเป็นพ่อแม่ บุตร ฯลฯ รู้จักหน้าที่ รู้จักการให้ตามหน้าที่นั้น ๆ อย่างนี้เป็นต้น หากประชาชนรวมไปถึงเยาวชนได้เรียนรู้ จนเกิดความเข้าใจ ตามหลักธรรมแห่งพุทธศาสนา ที่เป็นไปตามหลักความจริง เป็นไปตามหลักธรรมชาติ การพัฒนาจิตใจ แห่งเขาเหล่านั้นก็จะเริ่มขึ้น แต่ก่อนจะเริ่มการพัฒนาจิตใจ ความคิด ความรู้ ความเข้าใจของเยาวชน เด็กและเยาวชนควรได้มีความรู้ความเข้าใจ และพัฒนาความรู้ความเข้าใจในตัวเอง ให้เป็นไปตาม หลักความจริง ให้เป็นไปตามหลักธรรมชาติ เพราะยุคสมัยนี้และต่อไปในอนาคต วิทยาการต่าง ๆ ล้วนแสดงหรือทำให้เด็กและเยาวชนได้รู้ว่า สิ่งที่มีอยู่ในสังคมปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นวัตถุหรืออื่นใด มีความ จำเป็นในชีวิต ในความคิด ในความรู้ ของพวกเขาทั้งสิ้น

เครือข่ายส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของกรมการศาสนา

การเสริมสร้างเด็ก เยาวชน และประชาชนให้มีคุณธรรมนำความรู้ ส่งเสริมความเข้าใจอันดี ความสมานฉันท์ที่ทะนุบำรุงส่งเสริม สนับสนุนด้านพระพุทธศาสนา การดำเนินงานด้านการเผยแผ่หลักธรรม ทางศาสนาจำเป็นต้องอาศัยแนวร่วมจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งองค์กรเครือข่าย พระพุทธศาสนาร่วมกันช่วยผลักดันให้เกิดการเผยแผ่หลักธรรมเข้าสู่เยาวชนและประชาชนอย่างต่อเนื่อง และมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการสร้างสังคมให้มีคุณธรรมนำความรู้ ความเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน และมีความสามัคคีในกลุ่มชน กรมการศาสนาจึงได้จัดทำโครงการอุดหนุนหน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนา เพื่อร่วมกันดำเนินกิจกรรมเผยแผ่หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา และฟื้นฟูด้านการพัฒนาจิตใจแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป โดยนำหลักธรรมคำสอน ทางพระพุทธศาสนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่าง ถูกต้อง และยังเป็นการช่วยกันปกป้องรักษาสถาบันพระพุทธศาสนา อันเป็นสถาบันคู่กับสถาบัน พระมหากษัตริย์ให้ดำรงอยู่เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยตลอดไป ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายส่งเสริม หลักคุณธรรมสี่ประการ การรู้จักสามัคคี รู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น เพื่อนำไปสู่เยาวชน และประชาชนให้อยู่อย่างมีความสุข พร้อมทั้งมีความสมานฉันท์ และเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้แก่องค์กรทางพระพุทธศาสนาในการเผยแผ่คุณธรรมนำความรู้

แนวทางการดำเนินงานหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา

กรมการศาสนา ได้ให้ความสำคัญกับเครือข่ายที่ร่วมดำเนินงานจัดกิจกรรมส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม ซึ่งทุกภาคส่วนของสังคมเป็นพลังสำคัญ กรมการศาสนาสนับสนุนให้จัดตั้งเป็น **หน่วยเผยแพร่วัฒนธรรม หน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา และหน่วยสังเคราะห์พุทธมามกะ** พร้อมทั้ง ขึ้นทะเบียนไว้ในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนา

๑) หน่วยเผยแพร่วัฒนธรรม คือ กลุ่มบุคคลที่นับถือพระพุทธศาสนา จัดตั้งขึ้นเพื่อทำกิจกรรม ด้านศาสนาและการเผยแพร่วัฒนธรรมจริยธรรม กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนทั่วไป กรมการศาสนา พิจารณาเห็นว่าหน่วยงาน สมาคม หรือมูลนิธิที่มีความพร้อมทั้งทางด้านสถานที่ บุคลากร ฯลฯ ได้ดำเนินกิจกรรม ทางศาสนาเพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้มีโอกาสเข้าถึงพุทธศาสนาได้หลากหลายแนวทาง อันจะเป็นการทำให้ ประชาชนได้ศึกษาเรียนรู้หลักธรรมและนำมาใช้ได้ในชีวิตประจำวัน เป็นภารกิจอันสำคัญของกรมการศาสนา ที่จะให้การอุดหนุนส่งเสริมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรทางพระพุทธศาสนาในการเผยแพร่วัฒนธรรมพระพุทธศาสนา นำคุณธรรมสู่ประชาชน

ความสำคัญของหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรม

การเสริมสร้างให้เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปได้มีคุณธรรมจริยธรรม ส่งเสริม ความเข้าใจอันดี มีความสมานฉันท์ การดำเนินงานด้านการเผยแผ่วัฒนธรรมทางศาสนาจำเป็นต้องอาศัย แนวร่วมจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งองค์กรเครือข่ายพระพุทธศาสนา ร่วมกัน ช่วยผลักดันให้เกิดการเผยแพร่วัฒนธรรมเข้าสู่เยาวชนและประชาชนอย่างต่อเนื่อง และมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการ สร้างสังคมให้มีคุณธรรมนำความรู้ ความเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน กรมการศาสนาจึงพิจารณาเห็นว่าหน่วยงาน สมาคม หรือมูลนิธิที่มีความพร้อมทั้งทางด้านสถานที่ บุคลากร ฯลฯ ได้ดำเนินกิจกรรมทางศาสนาเพื่อให้ พุทธศาสนิกชนได้มีโอกาสเข้าถึงพุทธศาสนาได้หลากหลายแนวทาง อันจะเป็นการทำให้ประชาชนได้ศึกษา เรียนรู้หลักธรรมและนำมาใช้ได้ในชีวิตประจำวัน เป็นภารกิจอันสำคัญของกรมการศาสนาที่จะให้การอุดหนุน ส่งเสริมและปฏิบัติงานร่วมกันในฐานะองค์กรเครือข่าย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กร ทางพระพุทธศาสนาในการเผยแพร่วัฒนธรรมนำความรู้สู่ประชาชน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ประชาชนได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน และพัฒนาจิตใจคนไทยอย่างมีเหตุผลในการดำรงชีวิต
๒. เพื่อให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้มีการขับเคลื่อนด้วยมิติศาสนา สร้างภาคีแห่งศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม นำไปสู่การสร้างสังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้ โดยนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

เป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายของหน่วยเผยแผ่ศีลธรรม คือ ประชาชนทั่วไป โดยบทบาทสำคัญของหน่วยเผยแผ่ศีลธรรม คือ การเผยแผ่หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาด้วยการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา โดยมีผู้บริหารองค์กร สมาคมหรือมูลนิธิทางพระพุทธศาสนาเป็นผู้ให้การสนับสนุน เน้นในเรื่องการปฏิบัติตนให้เป็นคนดีมีศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม

ความคาดหวัง

ความคาดหวังของหน่วยเผยแผ่ศีลธรรม คือประชาชนในชุมชนและประชาชนทั่วไปได้ร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา รวมพลังเป็นการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามและได้ขยายเครือข่ายไปรอบ ๆ องค์กรอื่น ๆ จนเกิดเป็นพลังมหาศาลในการขับเคลื่อนคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย จะเป็นการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยประชาชนสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนและพัฒนาจิตใจคนไทยอย่างมีเหตุผลในการดำรงชีวิต ทุกภาคส่วนของสังคมได้มีการขับเคลื่อนด้วยมิติศาสนา เกิดภาคีแห่งศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม เกิดสังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้ถูกนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทูตทางพระพุทธศาสนาทั้งภาคคณะสงฆ์และบุคลากรทางพระพุทธศาสนา เป็นที่พึ่งของสังคมไทยทางด้านจิตใจของเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนทั้งประชาชนสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาพัฒนาศักยภาพของตนให้เป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรม

๒) หน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา คือ หน่วยที่สถานศึกษาจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาและหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงอุดมศึกษา โดยหน่วยดังกล่าวมีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายคือ เด็กและเยาวชนในสถานศึกษาที่เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ หน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษาดำเนินการเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้ครอบคลุมทั้งด้านศาสนบุคคล ศาสนพิธี และศาสนสถาน โดยสามารถนำกระบวนการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่เช่นที่พระสงฆ์ได้ปฏิบัติกับพุทธศาสนิกชนกลุ่มอื่น ๆ ที่อยู่นอกสถาบันการศึกษามอบบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชน โดยการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่พระสงฆ์ได้ปฏิบัติเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ความสำคัญของหน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา

ในปัจจุบันกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาไม่จำกัดอยู่เฉพาะในวัดเท่านั้นยังคงมีการดำเนินกิจกรรมในสถานศึกษาต่าง ๆ เพื่อให้เด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ที่ได้ศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในตำราเรียนในรูปของทฤษฎี (ปริยัติ) ได้ปฏิบัติจริง อันจะเป็นการเข้าถึงหลักธรรมผ่านกระบวนการทางพิธีกรรม ก่อให้เกิดการเข้าถึงและเข้าใจมากยิ่งขึ้น อีกทั้งจะเป็นการกล่อมเกลาจิตใจให้เกิดความอ่อนโยน อ่อนน้อม มีจิตสงบ เกิดสมาธิในการเรียน ส่งผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมที่ถูกต้อง เหมาะสม เกิดพลังในการสร้างสรรค์ในฐานะเยาวชนที่เป็นกำลังของประเทศ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีบทบาทในการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

๒. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนได้รู้จักนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

หน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา เป็นหน่วยที่เด็กและเยาวชน นักเรียน นักศึกษา รวมกลุ่มกันเพื่อจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา โดยมีครูหรือผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้สนับสนุน

การรวมกลุ่มในรูปแบบของชมรม กลุ่มพุทธศาสน์ของเยาวชนในสถาบันการศึกษา ที่สนใจใฝ่ธรรม จะนำพาเด็กและเยาวชนให้เป็นเด็กดีตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ให้รู้จักหน้าที่ในการเป็นชาวพุทธที่ดี เนื่องจากชาวพุทธที่ดีจะต้องมี

ความเข้มแข็งที่จะตั้งมั่นอยู่ในหลักการที่ถูกต้องตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลทั่วไป รักษาวินัยชาวพุทธ โดยมีความศรัทธา ความเชื่อประกอบด้วยปัญญา นอกจากนี้จะได้น้อมนำหลักธรรมคำสอนให้นักเรียน นักศึกษา สู่การปฏิบัติในวิถีชีวิต ในสถานศึกษาแล้ว ยังนำสู่ชุมชนท้องถิ่น และครอบครัวไทยให้มีความสุข อันเป็นการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนสืบไป

เป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงอุดมศึกษา โดยบทบาทสำคัญของหน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา คือ การเผยแพร่หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา ด้วยการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา มีครูหรือผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ให้การสนับสนุน เน้นในเรื่องการปฏิบัติตนให้เป็นคนดีมีศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม

ความคาดหวัง

ความคาดหวังของหน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา คือมีสมาชิก เพื่อน ๆ ในสถาบันทุกคนร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา รวมพลังเป็นเยาวชนกลุ่มใหญ่ที่มีอุดมการณ์ในการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงาม และได้ขยายเครือข่ายไปรอบ ๆ สถาบันการศึกษาอื่น ๆ จนเกิดเป็นเครือข่ายใหญ่ที่มีพลังมหาศาลในการขับเคลื่อนคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย จะเป็นการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยที่นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนได้รู้จักนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยนำทุนทางพระพุทธศาสนาทั้งภาคคณะสงฆ์ บุคลากรทางพระพุทธศาสนา และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ตลอดถึงเป็นที่พึ่งของสังคมไทยทางด้านจิตใจของเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป

นอกจากนี้ หน่วยเผยแพร่พระพุทธศาสนายังมีบทบาทในการเผยแพร่หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป โดยทุกภาคส่วนของสังคมได้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนด้วยมิติศาสนาในการสร้างสังคมแห่งปัญญา และการเรียนรู้ ได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนได้รู้จักนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยนำทุนทางพระพุทธศาสนาทั้งภาคคณะสงฆ์ บุคลากรทางพระพุทธศาสนา และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ตลอดถึงเป็นที่พึ่งของสังคมไทยทางด้านจิตใจของเด็ก เยาวชน และ

แนวทางการดำเนินงานหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

ประชาชนทั่วไป เผยแพร่พระพุทธศาสนาและศาสนธรรม รักษาสถาบันพระพุทธศาสนาให้เป็นศูนย์รวมจิตใจของเยาวชนและประชาชน โดยเด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ประชาชน และชุมชน สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเอง และพัฒนาชุมชนได้อย่างมีเหตุผล เกิดเครือข่ายและภาคีการปฏิบัติงานด้านการเผยแพร่พระพุทธศาสนากับเครือข่ายองค์กรทางการศึกษา นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้าถึงสถานศึกษาก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างบูรณาการ

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ และมีระเบียบกรมการศาสนาว่าด้วยการส่งเสริมและอุดหนุนหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยเผยแพร่พระพุทธศาสนา จัดให้มีการส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้ร่วมกันดำเนินกิจกรรมเผยแพร่หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาแก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป โดยสนับสนุนให้จัดตั้งเป็นหน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา พร้อมทั้งขึ้นทะเบียนรับไว้ในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนา เพื่อให้หน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษามีบทบาทในการเผยแพร่หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาสู่นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

๓) **หน่วยส่งเสริมพระพุทธมามกะ** คือหน่วยที่วัดจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นสถานที่ให้การอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา เช่น การแสดงตนเป็นพุทธมามกะของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป รวมถึงการอบรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านอื่น ๆ ผ่านกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและวันสำคัญทางสถาบันพระมหากษัตริย์แก่ประชาชนในพื้นที่ กรมการศาสนา พิจารณาเห็นว่า หากวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศจะได้จัดตั้งหน่วยส่งเสริมพระพุทธมามกะขึ้นในวัด เพื่อให้การอบรม ศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรมแก่พุทธศาสนิกชน ทั้งทางด้านวัตถุและด้านจิตใจ จะสามารถช่วยแก้ปัญหาทางสังคมได้กว้างขวาง ยกระดับจิตใจและความเป็นอยู่ของพุทธศาสนิกชน เป็นการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ประชาชน อันจะเป็นพลังอำนาจสำคัญในการปกป้องรักษาพระพุทธศาสนาและประเทศชาติ ให้ดำรงอยู่คู่กันตลอดไป

ความสำคัญของหน่วยส่งเสริมพระพุทธมามกะ

เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็ว ได้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและจิตใจของประชาชน ทั้งในเมืองและชนบทอย่างมาก เป็นเหตุให้ประชาชน ทั้งเด็กและผู้ใหญ่เหินห่างจากวัด ศาสนา และขาดคุณธรรมประจำใจในการดำเนินชีวิต เป็นปัจจัยก่อให้เกิด ปัญหาทางสังคมอย่างมาก และนับวันแต่จะรุนแรงยิ่งขึ้น ดังเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไป วัดในฐานะที่เป็น หน่วยส่งเสริมพระพุทธมามกะจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมศีลธรรมสู่ประชาชนเพื่อให้เกิดความสงบร่มเย็น ในสังคม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้วัดและพระสงฆ์ มีบทบาทในการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป
๒. เพื่อส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนได้รู้จักนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
๓. เพื่อยกย่องวัด พระสงฆ์ สถาบันทางพระพุทธศาสนาในฐานะองค์กรเครือข่ายการดำเนินกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา

เป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป โดยบทบาทสำคัญของหน่วยส่งเสริมพระพุทธมามกะ คือ การเผยแผ่หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาด้วยการจัดกิจกรรม

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแผนพระศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

ทางพระพุทธศาสนา มีพระสงฆ์หรือผู้นำชุมชนเป็นผู้ให้การสนับสนุน เน้นในเรื่องการปฏิบัติตนให้เป็นคนดี มีศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม

ความคาดหวัง

ความคาดหวังของหน่วยสังเคราะห์พุทธมามกะ คือพุทธศาสนิกชนในชุมชนได้ร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ร่วมกันเป็นพลังในการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามและได้ขยายเครือข่ายไปรอบ ๆ ชุมชนอื่น ๆ จนเกิดเป็นเครือข่ายใหญ่ที่มีพลังมหาศาลในการขับเคลื่อนคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย จะเป็นการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตลอดทั้งวัดและพระสงฆ์ มีบทบาทในการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาและสังเคราะห์ อนุเคราะห์แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป เด็ก เยาวชน และประชาชนได้รู้จักนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เผยแผ่ศาสนธรรมรักษาสถาบันพระพุทธศาสนาให้เป็นศูนย์รวมจิตใจของเยาวชนและประชาชนสืบต่อไป วัด พระสงฆ์ สถาบันทางพระพุทธศาสนาในฐานะองค์กรเครือข่ายการดำเนินกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาได้รับการยกย่องอุดหนุน ส่งเสริม ก่อให้เกิดพลังที่เข้มแข็งในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

วิธีจัดตั้งหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา

ส่วนกลาง

๑. กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม แจ้งรายละเอียด ระเบียบกรมการศาสนา ว่าด้วยการส่งเสริมและอุดหนุนหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาให้วัด สถานศึกษา องค์กร หน่วยงาน สมาคม มูลนิธิ ทราบถึงหลักเกณฑ์ เพื่อจะได้จัดตั้งขึ้นให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของการขอรับเงินอุดหนุน

๒. วัด สถานศึกษา องค์กร หน่วยงาน สมาคม มูลนิธิ กรอกรายการขอขึ้นทะเบียน เป็นหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา พร้อมรายชื่อคณะกรรมการดำเนินงานและโครงการโดยย่อ ส่งขอจัดตั้งหน่วยในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนา

๓. กรมการศาสนาพิจารณาตามหลักการ แล้วดำเนินการขึ้นทะเบียนหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรม ทางพระพุทธศาสนาไว้ในความอุปถัมภ์

ส่วนภูมิภาค

๑. กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม แจ้งรายละเอียด ระเบียบกรมการศาสนา ว่าด้วยการส่งเสริมและอุดหนุนหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดทราบ เพื่อจังหวัดจะได้จัดตั้งขึ้นให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของการขอรับเงินอุดหนุน

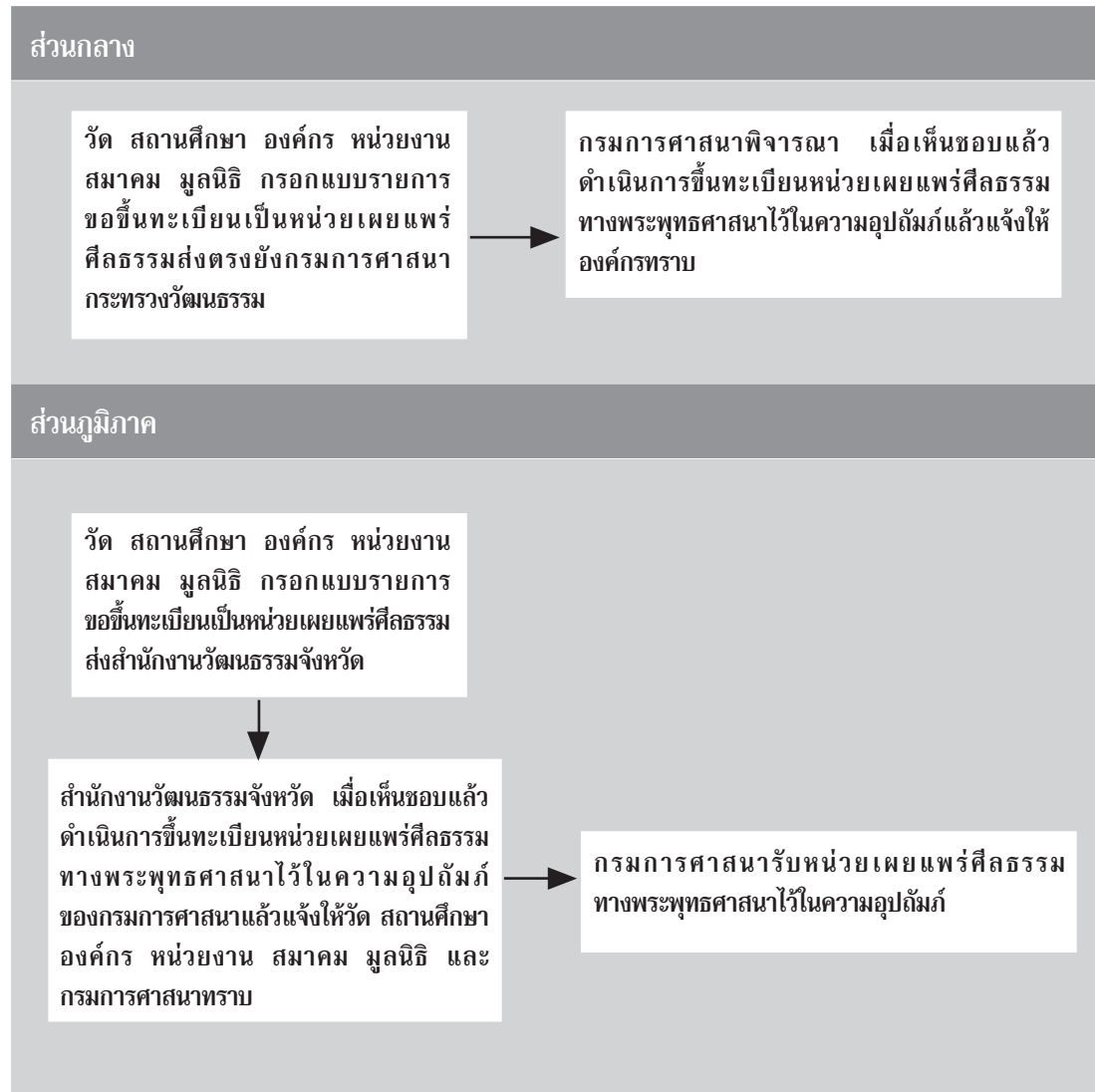
๒. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ประชาสัมพันธ์ และเชิญชวนวัด สถานศึกษา องค์กร หน่วยงาน สมาคม มูลนิธิ ให้ทราบถึงหลักเกณฑ์และระเบียบการขอจัดตั้งหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา

๓. วัด สถานศึกษา องค์กร หน่วยงาน สมาคม มูลนิธิ กรอกรายการขอขึ้นทะเบียน เป็นหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา พร้อมรายชื่อคณะกรรมการดำเนินงานและโครงการโดยย่อ ส่งสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพิจารณาตามหลักการ แล้วดำเนินการขึ้นทะเบียน หน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา

๔. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดมีหนังสือถึงกรมการศาสนา แจ้งการจัดตั้งหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรม ทางพระพุทธศาสนาในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนา

แผนภูมิขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยเผยแผร์ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

แนวทางในการดำเนินกิจกรรมของหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

๑. จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในวันสำคัญทางศาสนา เช่น
 - ๑.๑ วันวิสาขบูชา
 - ๑.๒ วันอาสาฬหบูชา
 - ๑.๓ วันมาฆบูชา
 - ๑.๔ วันธรรมสวนะ
๒. จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในวันสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น
 - ๒.๑ วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 - ๒.๒ วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
 - ๒.๓ วันพระราชสมภพสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
 - ๒.๔ วันพระราชสมภพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
๓. จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในวันสำคัญของชาติ เช่น
 - ๓.๑ วันรัฐธรรมนูญ
 - ๓.๒ วันกองทัพไทย
๔. จัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและสังคม เช่น
 - ๔.๑ จัดบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน
 - ๔.๒ จัดกิจกรรมตอบปัญหาธรรมะและสวดมนต์หมู่ทำนองสรภัญญะในวันสำคัญทาง

พระพุทธศาสนา

- ๔.๓ จัดอบรมจริยธรรม
- ๔.๔ จัดแห่เทียนวันเข้าพรรษา
- ๔.๕ จัดทำวัตรเช้า-เย็น ฟีกสมาธิ
- ๔.๖ จัดปฏิบัติธรรม
- ๔.๗ จัดอบรมพัฒนาจิตใจด้านยาเสพติด
- ๔.๘ จัดกิจกรรมปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ

ฯลฯ

การอุปถัมภ์

หน่วยเผยแผ่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่ได้รับขึ้นทะเบียนตามระเบียบแล้วจะได้รับงบประมาณจากกรมการศาสนา โดยพิจารณาจากผลการดำเนินงานตามแบบรายงานของกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

ส่วนกลาง

กรมการศาสนา โอนเงินงบประมาณเข้าบัญชีเงินฝากของหน่วยเผยแผ่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

ส่วนภูมิภาค

กรมการศาสนา โอนเงินงบประมาณให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเป็นผู้เบิกจ่ายให้หน่วยเผยแผ่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

การจัดสรรเงินอุดหนุน^๑

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม มีการตั้งคณะทำงานพิจารณาโครงการและงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินการโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ตามแผนงาน/กิจกรรมของโครงการ โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ ซึ่งจะมีการประชุมเพื่อกำหนดขอบเขต รูปแบบ วิธีการหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุน ตลอดจนการพิจารณาการจัดทำคู่มือการดำเนินงานของหน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา

^๑ การจัดสรรเงินอุดหนุนในแต่ละปีเป็นไปตามมติของที่ประชุมคณะทำงานพิจารณาโครงการและงบประมาณของกรมการศาสนา

หลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุน

๑. หน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาที่กรมการศาสนาจะให้การสนับสนุนต้องตั้งขึ้นถูกต้องตามระเบียบกรมการศาสนา และขึ้นทะเบียนอยู่ในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนาแล้ว
๒. ดำเนินกิจกรรมเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาตามนโยบายของกรมการศาสนาไม่น้อยกว่า ๑ ปี และรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา (ภายในเดือนสิงหาคมของทุกปี)
๓. จัดกิจกรรมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์ ๗ วันสำคัญ^๒ ตลอดทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็ก เยาวชน พระภิกษุ สามเณร นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป
๔. การจัดสรรงบประมาณพิจารณาตามผลงาน ๒ องค์ประกอบ คือ จำนวนกิจกรรม และจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม

^๒ ๑. วันวิสาขบูชา, ๒. วันอาสาฬหบูชา, ๓. วันมาฆบูชา, ๔. วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, ๕. วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ, ๖. วันพระราชสมภพสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร, ๗. วันพระราชสมภพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

บทที่ ๓

การจัดกิจกรรมส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม ของหน่วยเผยแผ่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

บทบาทและภารกิจของหน่วยเผยแผ่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

หน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่น วัด หน่วยงาน มูลนิธิ สมาคม รวมทั้งองค์การที่เกี่ยวข้องกับทางพระพุทธศาสนา ควรมีบทบาทและภารกิจดังต่อไปนี้

๑. การทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา
๒. การเผยแผ่พระพุทธศาสนา
๓. การพิทักษ์ความมั่นคงของพระพุทธศาสนาจากภัยต่าง ๆ
๔. การส่งเสริมบทบาทของพระพุทธศาสนาต่อสังคม
๕. การส่งเสริมความร่วมมือและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนาต่าง ๆ

๑. การทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา

การทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนาให้มีความเจริญมั่นคง เป็นบทบาทและภารกิจที่สำคัญประการแรกของหน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา

เนื่องจากพระพุทธศาสนามีองค์ประกอบที่สำคัญ ๔ ประการ คือ ศาสนสถานหรือศาสนวัตถุ ศาสนพิธี ศาสนบุคคล และศาสนธรรม การทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนาจึงต้องทำนุบำรุงส่งเสริมทั้งศาสนสถานหรือศาสนวัตถุ ศาสนพิธี ศาสนบุคคล และศาสนธรรม

บทบาทและภารกิจที่สำคัญยิ่งของหน่วยเผยแพร่พระพุทธศาสนา คือนำศาสนธรรมให้เข้าถึงศาสนบุคคล หรือนำธรรมให้เข้าถึงคน โดยให้คนที่เป้นพุทธศาสนิกชนได้เห็นธรรม

หน่วยเผยแพร่พระพุทธศาสนาจึงมีบทบาทและภารกิจในการทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา โดยการส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนเป็นผู้ที่พร้อมด้วยปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธ

ปริยัติ คือ มีความรู้ในศาสนธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าอย่างถูกต้องและพอเพียง

ปฏิบัติ คือ การนำศาสนธรรมมาประพฤติปฏิบัติตามความเหมาะสมตามความสามารถ

ปฏิเวธ คือ การได้รับผลประโยชน์จากการปฏิบัติธรรม มีความผาสุก ร่มเย็น มีความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต จนถึงความบริสุทธิ์หลุดพ้นซึ่งเป็นปรมัตถประโยชน์คือประโยชน์สูงสุด

๒. การเผยแผ่พระพุทธศาสนา

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาควรจะมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่อให้พุทธศาสนิกชนมีความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องในพระพุทธศาสนา (ปริยัติ)
๒. เพื่อให้พุทธศาสนิกชนประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา (ปฏิบัติ)
๓. เพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติธรรม (ปฏิเวธ) ทั้งประโยชน์ตน ประโยชน์ผู้อื่น ประโยชน์ส่วนรวม ทั้งประโยชน์ปัจจุบัน ประโยชน์ภวหน้า และประโยชน์สูงสุด
๔. เพื่อให้พระพุทธศาสนาเป็นหลักที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของพุทธศาสนิกชนและเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาคน สังคม และประเทศชาติ
๕. เพื่อให้พระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติไทย มีความมั่นคงสถิตสถาพรคู่กับสถาบันชาติไทยและสถาบันพระมหากษัตริย์ตลอดไป

มีผู้เผยแผ่ศาสนาบางคนได้เผยแผ่คำสอนที่ไม่ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา มีการบิดเบือนคำสอนไม่ตรงกับพระไตรปิฎก ทำให้พุทธศาสนิกชนเกิดความสับสน หลงผิด และเข้าใจผิด เช่น สอนว่านิพพานเป็นอัตตา สอนว่าการทำบุญอุทิศกุศลให้ผู้ล่วงลับไปแล้วไม่มีประโยชน์ ผู้ตายไปแล้วจะไม่ได้รับ พ่อแม่ไม่มีบุญคุณอะไร ไม่ต้องกตัญญูทวดเวทิต่อพ่อแม่

แนวทางการดำเนินงานหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

หน่วยเผยแพร่พระพุทธศาสนาจึงมีบทบาทและภารกิจที่สำคัญในการที่จะเผยแพร่ศาสนาให้ถูกต้องตามพระธรรมวินัย ไม่บิดเบือนคำสอนให้บริติผิดจากพระไตรปิฎกเป็นสัทธรรมปฏิรูป เป็นการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนา เป็นการทำให้พุทธศาสนิกชนเข้าใจผิด หลงผิดประพฤติปฏิบัติในทางที่ผิดหลักธรรมของพระพุทธศาสนา

หน่วยเผยแพร่พระพุทธศาสนาจะต้องสอดส่องดูแลว่า มีผู้ใดที่เผยแพร่ศาสนาโดยบิดเบือนคำสอนให้บริติเป็นสัทธรรมปฏิรูป แล้วหาทางป้องกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยร่วมมือกับคณะสงฆ์และเจ้าหน้าที่ทางราชการ และแนะนำสั่งสอนประชาชนอย่าให้หลงเชื่อในคำสอนที่ผิดที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนา ศีลธรรมอันดีของประชาชน และความสงบเรียบร้อยของสังคม

๓. การพิทักษ์ความมั่นคงของพระพุทธศาสนาจากภัยต่าง ๆ

เนื่องจากพระพุทธศาสนาในปัจจุบันกำลังประสบภัยที่น่าเป็นห่วงทั้งภัยภายในและภัยภายนอก ซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงของพระพุทธศาสนา หน่วยเผยแพร่พระพุทธศาสนาจึงควรมีบทบาทและภารกิจที่จะต้องร่วมมือกันอย่างเข้มแข็ง จริงจัง จริงใจ และต่อเนื่องในการป้องกันแก้ไขภัยที่เกิดขึ้นต่อพระพุทธศาสนา โดยร่วมกันปลุกจิตสำนึกของชาวพุทธที่มีต่อพระพุทธศาสนา ๓ ประการ ดังนี้

๑. ให้ความสำคัญในคุณูปการของพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติที่มีต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติ

๒. ให้ความสำคัญในหน้าที่ของชาวพุทธในการทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ รวมทั้งพิทักษ์ความมั่นคงของพระพุทธศาสนาจากภัยต่าง ๆ

๓. ให้ความสำคัญในหน้าที่ของชาวพุทธในการศึกษาธรรม ปฏิบัติธรรม และเผยแผ่ธรรม อยู่เสมอ เพื่อให้เป็นผู้ตื่น ผู้รู้ ผู้เบิกบาน

๔. การส่งเสริมบทบาทของพระพุทธศาสนาต่อสังคม

พระพุทธศาสนามีบทบาทที่สำคัญต่อสังคมหลายประการดังนี้

๑. ส่งเสริมการพัฒนาคน
๒. ช่วยป้องกันแก้ไขปัญหาสังคม
๓. ช่วยพัฒนาสังคม
๔. ส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

๑. ส่งเสริมการพัฒนาคน

การพัฒนาคนที่เป็นพุทธศาสนิกชนควรมีวัตถุประสงค์ให้เป็นคนดีมีศีลธรรม เป็นคนมีคุณแก่ส่วนรวม เป็นคนผู้เป็นส่วนร่วมที่ดีของหมู่ชนและเป็นคนมีส่วนร่วมในการปกครองที่ดีตามหนังสือ “ธรรมานุญชีวิต” ของพระธรรมปิฎกดังนี้

(๑) คนดีมีศีลธรรม (สมาชิกในหมู่ที่มีอารยธรรม)

- ก. มีสุจริตทั้งสาม คือ กายสุจริต วาจาสุจริต มโนสุจริต
- ข. ประพฤติตามอารยธรรม โดยปฏิบัติถูกต้องตามทางแห่งกุศลกรรม ๑๐ ประการ
ทางกาย ๓ ประการ ทางวาจา ๔ ประการ และทางใจ ๓ ประการ
- ค. มีศีล ๕ อย่างต่ำ

(๒) คนมีคุณแก่ส่วนรวม (สมาชิกที่ดีของสังคม)

- ก. มีพรหมวิหาร ๔ อย่าง คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา
- ข. มีสังคหวัตถุ ๔ อย่าง คือ ทาน ปิยวาจา อตถจริยา สมานัตตตา

(๓) คนผู้เป็นส่วนร่วมที่ดีของหมู่ชน (สมาชิกที่ดีของชุมชน)

- ก. พึ่งตนเองได้ มีนาถกรณธรรม ๑๐ ประการ คือ ศีล (ประพฤติดีมีวินัย)
พาหุสัจจะ (ได้ศึกษาสดับมาก) กัลยาณมิตตตา (รู้จักคนดี) โสวัจสสตา
(เป็นคนที่พูดกันง่าย) กิงกรณียะสุทักขตา (ชวนชวายกิจของหมู่) ธรรมกามตา
(เป็นผู้ใคร่ธรรม) วิริยารัมภะ (มีความขยันหมั่นเพียร) สันตุฏฐิ (มีสันโดษรู้จักพอ)
สติ (มีสติมั่นคง) ปัญญา (มีปัญญาเหนืออารมณ์)

ข. มีส่วนร่วมในการปกครองโดยปฏิบัติตามอธิปไตย ๗ ประการ คือ
หมั่นประชุมเนื่องนิตย์ พร้อมเพรียงกันประชุมไม่ถืออำเภอใจต่อความสะดวก
ให้เกียรติเคารพนับถือผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์ยาวนาน ให้เกียรติและคุ้มครอง
กุลสตรี เคารพบูชาสักการะเจดีย์ ปูชนียสถาน อนุสาวรีย์ประจำชาติ จัดการ
ให้ความอารักขา บำรุง คุ้มครองอันชอบธรรมแก่บรรพชิตผู้ทรงศีลทรงธรรม
บริสุทธิ์

๒. ช่วยป้องกันแก้ไขปัญหาลังคม

ในปัจจุบันปัญหาลังคมได้เพิ่มมากยิ่งขึ้นและรุนแรงยิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อน ปัญหาลังคม
บางประการที่สำคัญได้แก่ ปัญหาความยากจน ปัญหาการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง ปัญหายาเสพติด
ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาสุขภาพอนามัย ปัญหาครอบครัว ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความไม่สงบเรียบร้อย
ปัญหาการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน ปัญหาความ
ไม่เป็นธรรมและความไม่เท่าเทียมกัน

หน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีบทบาทและภารกิจในการช่วยป้องกันแก้ไขปัญหาลังคม
เท่าที่สามารถจะทำได้ โดยร่วมมือและประสานงานกับรัฐบาล หน่วยราชการ และองค์การที่เกี่ยวข้อง
โดยใช้กระบวนการแก้ไขปัญหาย่างถูกต้อง มีการกำหนดแผนงานและโครงการที่รอบคอบ มีการปฏิบัติ
ตามแผนงานและโครงการที่กำหนดไว้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง มีการติดตามผลและการประเมินผลอยู่เสมอ
ในการแก้ไขปัญหาลังคมควรส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาลังคมด้วย
เช่น สัมภาษณ์หรือรับฟังความคิดเห็นของประชาชน จัดให้มีเวทีเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น
ได้อย่างเต็มที่

๓. ช่วยพัฒนาสังคม

การพัฒนาสังคมครอบคลุมทั้งการพัฒนาครอบครัว การพัฒนาชุมชน และการพัฒนาสังคม

หน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนาจึงมีบทบาทและภารกิจในการร่วมมือกับหน่วยราชการ
สถาบันและองค์การต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาครอบครัว ชุมชน และสังคม

การพัฒนาครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมที่เล็กที่สุด แต่เป็นรากฐานที่สำคัญ ชีวิตครอบครัวเป็นรากฐานที่สำคัญที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการทำงานและชีวิต ครอบครัวเป็นสถาบัน ที่ให้การฝึกอบรมแก่สมาชิกในสังคม ทำหน้าที่ปลูกฝังอบรมศีลธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี เด็กที่มีปัญหา และเด็กที่ทำผิดส่วนใหญ่มักมาจากครอบครัวที่มีปัญหา ครอบครัวที่อยู่ในสภาพบ้านแตกไม่ได้รับความรัก ความเอาใจใส่ การอบรมแนะนำที่ดีพอจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง

ในปัจจุบัน ปัญหาครอบครัวได้เพิ่มมากขึ้น ครอบครัวจำนวนไม่น้อยต้องประสบปัญหา เป็นครอบครัวแตกแยก มีการหย่าร้างแยกกันอยู่ การละทิ้งเพิ่มมากขึ้น หลายครอบครัวต้องประสบ ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งทำให้ครอบครัวขาดความอบอุ่นและความมั่นคง ทั้งความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคง ทางด้านสังคม และความมั่นคงด้านจิตใจ เช่น ปัญหาการเงินและการครองชีพ ปัญหาการขาดความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ไม่ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเหมาะสมถูกต้อง

หลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่จะช่วยทำให้ครอบครัวมีความมั่นคง ได้แก่ ฆราวาสธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมสำหรับผู้ครองเรือนมี ๔ ข้อ คือ

- (๑) ถ้อยจะ ความจริง เช่น ซื่อสัตย์ต่อกัน
- (๒) ทมะ ความฝึกฝนปรับปรุงตน เช่น รู้จักข่มใจควบคุมอารมณ์ บังคับตนเอง
- (๓) ขันติ ความอดทน อดกลั้น ยอมรับสภาพ
- (๔) จาคะ ความเสียสละ เพื่อแผ้ว แบ่งปันมีน้ำใจ

๔. ส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

“ความมั่นคงของชาติ” คือการที่ประเทศชาติสามารถดำรงอยู่ได้อย่างสงบสุข มีความปลอดภัยจากการคุกคามหรือรุกรานจากศัตรูทั้งภายนอกและภายในประเทศ สามารถพัฒนาประเทศ ให้เจริญก้าวหน้าในระดับที่เหมาะสมกับความสามารถ ประชาชนมีความอยู่ดีกินดี มีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน มีรายได้พอควรต่อการดำรงชีวิตในสังคม ประเทศชาติมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ได้รับการยอมรับ นับถือจากนานาประเทศ

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

พลังอำนาจที่ทำให้เกิดความมั่นคงของชาติ มีอยู่ ๔ ประการ คือ

(๑) พลังทางการเมือง ทั้งการเมืองภายในประเทศและการเมืองระหว่างประเทศ การเมืองภายในประเทศเกี่ยวกับเสถียรภาพทางการเมือง คุณภาพและคุณธรรมของนักการเมือง ประสิทธิภาพของรัฐบาล การเมืองระหว่างประเทศ ได้แก่ การรักษาเอกราชอธิปไตย การรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ เกียรติภูมิของประเทศ

(๒) พลังทางเศรษฐกิจ เกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจ การเงิน การคลัง การเกษตร การอุตสาหกรรม การพาณิชย์ รายได้และมาตรฐานการครองชีพของประชาชน

(๓) พลังทางสังคมจิตวิทยา เกี่ยวกับการศึกษาศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม รวมทั้งสุขภาพอนามัยของประชาชน ความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันทางศาสนา สถาบันการศึกษา

(๔) พลังทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ ความรู้ความสามารถของประชาชนในการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์

๕. การส่งเสริมความร่วมมือและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนาต่าง ๆ

แม้ทุกศาสนาจะสอนให้ศาสนิกชนของแต่ละศาสนาเป็นคนดี ทำแต่ความดี ละเว้นความชั่ว ให้มีความรักความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ แต่ศาสนาก็ได้กลายเป็นสาเหตุแห่งความขัดแย้ง ทะเลาะวิวาทกันอย่างรุนแรง มีการสู้รบและการทำสงครามกัน มีสงครามศาสนาเกิดขึ้น

ในอดีตได้เคยเกิดสงครามระหว่างศาสนาหลายครั้ง คนที่ต้องตายเพราะสงครามศาสนามีเป็นจำนวนไม่น้อย ในบางประเทศศาสนาได้กลายเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการแตกแยกและความไม่สงบ การนับถือศาสนาที่ต่างกันทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทกัน ประหัตประหารกัน คนกลุ่มหนึ่งที่นับถือศาสนาหนึ่ง ถูกกดขี่ข่มเหงจากรัฐบาลและประชาชนที่นับถือศาสนาอื่น รัฐบาลของบางประเทศ เช่น อดีตรัฐบาลตาลิบันของอัฟกานิสถานได้ทำลายปูชนียสถานของศาสนาอื่น โดยไม่ยอมฟังเสียงขอร้องและคำคัดค้านขององค์การระหว่างประเทศและรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ในที่สุดรัฐบาลตาลิบันก็ต้องได้รับผลกระทบที่ทำได้

ผู้ที่เอาศาสนามาเป็นเหตุแห่งความแตกแยกกัน ทะเลาะวิวาทประหัดประหารกัน กดขี่ข่มเหง รังแกกัน ทำลายศาสนวัตถุและศาสนสถานของศาสนาอื่น ถือว่าเป็นพวกคัลลังศาสนาไม่ใช่เคร่งศาสนา เป็นผู้ไม่มีศาสนสัมพันธ์ และไม่ได้ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาของตน เพราะทุกศาสนาสอนให้รักเพื่อนมนุษย์ ไม่เบียดเบียนกัน ให้ใฝ่สันติ ผู้ที่คัลลังศาสนาได้นำศาสนาเป็นข้ออ้างในการทำร้ายผู้นับถือศาสนาอื่น ในการทำลายศาสนวัตถุหรือศาสนสถานของศาสนาอื่น และในการทำสงครามศาสนา

ประเทศไทยเป็นเมืองพุทธศาสนา มีประชาชนส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาได้สอนให้คนไทยมีความเมตตาโอปอ้อมอารีต่อเพื่อนมนุษย์ แม้จะมีเชื้อชาติและศาสนาที่ต่างกัน ชาวพุทธมิเคยกดขี่ข่มเหงรังแกผู้นับถือศาสนาอื่น แม้แต่นักบวชของศาสนาอื่นที่เข้ามาเผยแผ่ศาสนาในประเทศไทยก็ได้รับการต้อนรับด้วยดีจากชาวพุทธ สามารถอยู่ในประเทศไทยด้วยความสงบสุข

การจัดกิจกรรมส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม

จากสภาพสังคมและการดำเนินชีวิตของคนไทย เปลี่ยนแปลงไปตามวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย ซึ่งมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการประพฤติปฏิบัติตนของพุทธศาสนิกชนให้ห่างจากศาสนา ไม่มีเวลาศึกษาหลักธรรมคำสอนอันเป็นการสืบทอดพระพุทธศาสนา ในขณะที่วัดกันสถาบันพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยกำลังถูกกระทบกระเทือนจากภัยหลายด้านที่มุ่งให้พุทธบริษัทเกิดความเสื่อมศรัทธาในพระพุทธศาสนาทั้งทางตรงและทางอ้อม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้การส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชนและประชาชนอย่างจริงจัง

การขับเคลื่อนในการนำหลักธรรมไปเผยแพร่ให้แก่ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างแพร่หลายและยั่งยืนนั้น จำต้องอาศัยการระดมสรรพกำลังของภาคีเครือข่ายสมาชิกทุกภาคส่วนในสังคมที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนในการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง เพื่อประสานความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อน้อมนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปหล่อหลอมกล่อมเกลาจิตใจของประชาชนทุกภาคส่วนในสังคมให้ยึดมั่นในหลักสัมาปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวันเพื่อความสงบสุขอย่างแท้จริง

แนวทางการดำเนินงานหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

ในปัจจุบัน กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม มีหน่วยเผยแพร่พระพุทธศาสนา คือ หน่วยเผยแพร่ศีลธรรม หน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา และหน่วยสงเคราะห์พุทธมามกะอยู่ในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ หน่วยต่าง ๆ ดังกล่าวนี้นี้ ได้ดำเนินกิจกรรมการเผยแพร่พระพุทธศาสนาด้วยความเสียสละเพื่อขับเคลื่อนคุณธรรมจริยธรรม โดยให้เด็ก เยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไปได้เข้ามาร่วมกิจกรรม ก่อให้เกิดการเผยแพร่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสู่ประชาชนได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งทุกหน่วยที่ได้จัดตั้งขึ้นได้ดำเนินการจัดกิจกรรมได้เป็นอย่างดี มีกิจกรรมในทุกวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และวันสำคัญทางสถาบันพระมหากษัตริย์ ก่อให้เกิดสังคมคุณธรรม โดยกิจกรรมที่หน่วยเผยแพร่ฯ ได้ดำเนินการ ได้แก่

๑. จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในวันสำคัญทางศาสนา เช่น

- ๑.๑ วันวิสาขบูชา
- ๑.๒ วันอาสาฬหบูชา
- ๑.๓ วันมาฆบูชา
- ๑.๔ วันธรรมสวนะ

๒. จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในวันสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น

- ๒.๑ วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ๒.๒ วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
- ๒.๓ วันพระราชสมภพสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
- ๒.๔ วันพระราชสมภพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

การจัดกิจกรรมส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรมร่วมกับกรมการศาสนา

๑. กิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา)

ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หน่วยเผยแพร่พระพุทธศาสนาได้เข้าร่วมกิจกรรมการณรงค์ และจัดกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมกับกรมการศาสนาอย่างหลากหลาย เช่น การสวดมนต์ ทำบุญ-ใส่บาตร รักษาศีล เจริญจิตภาวนา ตลอดจนปฏิบัติตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาถวายเป็นพุทธบูชา

๒. กิจกรรมวันสำคัญทางสถาบันพระมหากษัตริย์

ในวันสำคัญทางสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หน่วยเผยแพร่พระพุทธศาสนาได้จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติร่วมกับกรมการศาสนา ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยจัดกิจกรรมการปฏิบัติตามพระราชดำรัสคุณธรรม ๔ ประการ โดยหน่วยเผยแพร่พระพุทธศาสนา ประกอบด้วย หน่วยเผยแพร่ศีลธรรม หน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา และหน่วยส่งเสริมพระพุทธศาสนา ได้จัดกิจกรรมอย่างพร้อมเพรียงกันทั่วประเทศ

(ตัวอย่าง)

แผนปฏิบัติการประจำปี

กิจกรรมที่ดำเนินงานในหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

วันสำคัญทางพระมหากษัตริย์

๑. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔			หมายเหตุ
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑	โครงการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา													
๒	กิจกรรมปฏิบัติธรรม													
๓	กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม นักเรียน													

๒. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔			หมายเหตุ
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑	โครงการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องใน วันเฉลิมพระชนมพรรษา													
๒	กิจกรรมปฏิบัติธรรม													
๓	กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม นักเรียน													

๓. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔			หมายเหตุ
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑	โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เนื่องในวันพระราชสมภพ													
๒	กิจกรรมปฏิบัติธรรม													
๓	กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน													

๔. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔			หมายเหตุ
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑	โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวันพระราชสมภพ													
๒	กิจกรรมปฏิบัติธรรม													
๓	กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน													

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

๑. วันมาฆบูชา

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔			หมายเหตุ
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑	กิจกรรมสวดมนต์หมู่ทำนองสรภัญญะ													
๒	กิจกรรมปฏิบัติธรรม													
๓	กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน													
๔	กิจกรรมจัดนิทรรศการโต๊ะหมู่บูชา													

๒. วันวิสาขบูชา

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔			หมายเหตุ
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑	กิจกรรมสวดมนต์หมู่ทำนองสรภัญญะ													
๒	กิจกรรมปฏิบัติธรรม													
๓	กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน													
๔	กิจกรรมจัดนิทรรศการโต๊ะหมู่บูชา													

๓. วันอาสาฬหบูชาและวันเข้าพรรษา

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔			หมายเหตุ
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑	กิจกรรมสวดมนต์หมู่ทำนองสรภัญญะ													
๒	กิจกรรมปฏิบัติธรรม													
๓	กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน													
๔	กิจกรรมจัดนิทรรศการโต๊ะหมู่บูชา													

(ตัวอย่าง)

รายละเอียดกิจกรรมของหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา

๑. โครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา
ขั้นตอนการดำเนินงาน

ที่	รายละเอียด/วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	หมายเหตุ
๑	เชิญเด็ก เยาวชน ประชาชน และชุมชนโดยรอบของหน่วย ร่วมปฏิบัติศาสนกิจ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และร่วมถวายพระพรเพื่อเฉลิมพระเกียรติฯ โดยดำเนินการดังนี้ ๑.๑ หน่วยที่มีความพร้อมสามารถจัดกิจกรรมฯ (ตัวอย่าง) ช่วงเช้า - ทำบุญตักบาตร - แสดงพระธรรมเทศนา - นั่งสมาธิ เจริญภาวนา ปฏิบัติธรรม - จัดแสดงผลงานของหน่วย/ศูนย์เพื่อเฉลิมพระเกียรติฯ - จัดกิจกรรม/นิทรรศการ ฯลฯ ช่วงบ่าย - จัดพิธีปฏิญาณตนเพื่อปฏิบัติตามคุณธรรม ๔ ประการ (พระราชดำรัส เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๙) ช่วงค่ำ - จัดพิธีจุดเทียนชัยถวายพระพร ๑.๒ หน่วยเชิญชวนเด็ก เยาวชน ประชาชน และชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม เฉลิมพระเกียรติที่โรงเรียน อำเภอ จังหวัด วัด หรือหน่วยราชการ ที่ใช้เป็นสถานที่จัดงาน	๕ ธ.ค.	หน่วยระดม การมีส่วนร่วม ของชุมชน เข้าร่วมกิจกรรม
๒	เชิญชวนให้หน่วยจัดตั้งพระบรมฉายาลักษณ์ หรือพระบรมสาทิสลักษณ์ ณ ที่เหมาะสมในหน่วย	ธ.ค.	
๓	เชิญชวนให้หน่วยทำป้ายประชาสัมพันธ์ ปฏิบัติตามพระราชดำรัสเรื่องคุณธรรม ๔ ประการ ได้แก่ ๑. การที่ทุกคนคิด พูด ทำ ด้วยความเมตตา มุ่งดี มุ่งเจริญ ต่อกัน ๒. การที่แต่ละคนต่างช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ประสานประโยชน์กัน ให้งานที่ทำสำเร็จทั้งแก่ตน แต่ผู้อื่น และประเทศชาติ ๓. การที่ทุกคน ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในความสุจริตในกฎกติกาและในระเบียบแบบแผน โดยเท่าเทียมเสมอกัน ๔. การที่ต่างคนต่างพยายามทำความคิดความเห็น ของตนให้ถูกต้อง เทียบตรง และมั่นคงอยู่ในเหตุในผล หากความคิด จิตใจ และการประพฤติปฏิบัติที่ลงรอยเดียวกันในทางที่ดีที่เจริญนี้ยังมีพร้อมมูลอยู่ในกาย ในใจของคนไทย ก็มั่นใจได้ว่า ประเทศชาติไทยจะดำรงมั่นคงอยู่ตลอดไปได้...	ตลอดปี	
๔	แจ้งกรมการศาสนาหรือสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดทราบการจัดทำโครงการฯ หลังจากเสร็จโครงการฯ	หลังจาก เสร็จโครงการฯ	
๕	หน่วยรวบรวมผลการดำเนินงานและรายงานให้กรมการศาสนาหรือ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดทราบ พร้อมภาพถ่ายประกอบ		

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแผนพระไตรธรรมทางพระพุทธศาสนา

๒. โครงการปฏิบัติธรรม

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ที่	รายละเอียด/วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	หมายเหตุ
๑	เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป เข้าร่วมปฏิบัติธรรมในหน่วย <i>ภาคปริยัติ (ทฤษฎี)</i> - เน้นหลักคำสอนให้ปฏิบัติจริง - หลักและกระบวนการปฏิบัติเบื้องต้น - หลักและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน <i>ภาคปฏิบัติ</i> - พิธีสวดมนต์ไหว้พระ ทำวัตรเช้า-เย็น - ฝึกเดินจงกรมใช้สติกำหนดพิจารณาอิริยาบถ - ฝึกนั่งสมาธิ หรือจัดเป็นกิจกรรมเข้าค่ายปฏิบัติธรรม แบ่งเป็นกลุ่มดังนี้ ๑. กลุ่มเด็กและเยาวชน ๒. กลุ่มประชาชนทั่วไป (ผู้ใหญ่) ทั้งนี้ พิจารณาจากความเหมาะสมและความพร้อมของหน่วย/ศูนย์	ตลอดปี	หน่วยระดม การมีส่วนร่วม ของชุมชน เข้าร่วมกิจกรรม
๒	หน่วยสรุปรายงานและประเมินผลโครงการฯ	หลังจาก	
๓	รวบรวมส่งกรมการศาสนาหรือสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด	เสร็จโครงการฯ	

๓. โครงการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ที่	รายละเอียด/วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	หมายเหตุ
๑	คัดเลือกเด็กดี (อบรมจริยธรรมนักเรียน) - ให้หน่วยคัดเลือกเด็กดีในหน่วยมาอบรม เพื่อพัฒนาให้เป็นคนดีในทุก ๆ ด้าน (ความซื่อสัตย์ วาจา กิริยามารยาท) หน่วยละ ๕-๑๐ คน เพื่อนำมายกย่อง	พ.ค.-ก.ย.	หน่วยระดม การมีส่วนร่วม ของชุมชน เข้าร่วมกิจกรรม
๒	มอบประกาศนียบัตรให้แก่เด็กที่เข้ารับการอบรม		
๓	หน่วยสรุปรายงานและประเมินผลโครงการฯ	หลังจาก	
๔	รวบรวมส่งกรมการศาสนาหรือสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด	เสร็จโครงการฯ	

๔. โครงการอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน

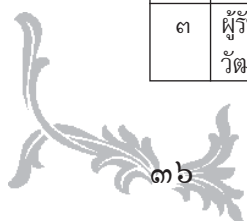
ขั้นตอนการดำเนินงาน

ที่	รายละเอียด/วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	หมายเหตุ
๑	ให้หน่วยคัดเลือกเด็กที่เป็นแบบอย่าง อย่างน้อยหน่วยละ ๒๐ คน ที่สามารถเป็นแบบอย่างได้ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเรียน ด้านคุณธรรมจริยธรรม หรือด้านพฤติกรรม	ก.พ.-มี.ค.	
๒	จัดอบรมคุณธรรมตามคู่มือหรือตามหลักสูตรศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของกรมการศาสนา	เม.ย.	
๓	นำเด็กร่วมกิจกรรมในวันสำคัญ เช่น วันที่ ๒ เม.ย. เติญจกรรมและนั่งสมาธิ เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	เม.ย.	
๔	มอบเกียรติบัตรแก่เด็กที่ผ่านการอบรมของหน่วย	วันสิ้นสุด	
๕	เด็กที่ผ่านการอบรมสามารถกลับไปขยายผลที่โรงเรียน	การอบรม	
๖	หน่วยสรุปรายงานและประเมินผลโครงการ	หลังจาก	
๗	ผู้รับผิดชอบของหน่วยจัดทำรายงานไปยังกรมการศาสนาและสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด	เสร็จโครงการฯ	

๕. โครงการวันวิสาขบูชา (ประยุกต์ใช้ได้ทั้งวันมาฆบูชา วันอาสาฬหบูชา และวันเข้าพรรษา)

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ที่	รายละเอียด/วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	หมายเหตุ
๑	ส่วนกลาง หน่วยไปร่วมกิจกรรม ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง ส่วนภูมิภาค หน่วยจัดกิจกรรม (ตามศักยภาพและความพร้อม) จัดนิทรรศการเกี่ยวกับวันวิสาขบูชา จัดแสดงตนเป็นพุทธมามกะ - รับศีล - อาราธนาธรรม - พระสงฆ์แสดงพระธรรมเทศนา - เจริญสมาธิภาวนา แผ่เมตตา กล่าวถวายพระพร - กิจกรรมอื่น ๆ เช่น การประกวดบรรยายธรรม การร้องเพลงส่งเสริมศีลธรรม สวดมนต์หมู่ทำนองสรภัญญะ การตอบปัญหาธรรมะรับรางวัล	พ.ค.	
๒	หน่วยสรุปรายงานและประเมินผลโครงการ	หลังจาก	
๓	ผู้รับผิดชอบของหน่วยจัดทำรายงานไปยังกรมการศาสนาและสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด	เสร็จโครงการฯ	

แนวทางการดำเนินงานแผนพระไตรปิฎกทางพระพุทธศาสนา

๖. โครงการสวดมนต์หมู่ทำนองสรภัญญะ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ที่	รายละเอียด/วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	หมายเหตุ
๑	พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ โดย - อาราธนาศีล ๕ - สมาทานศีล - อาราธนาพระปริตร - พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ - พระสงฆ์แสดงธรรมหรือให้โอวาท - เจริญสมาธิตามเวลาอันเหมาะสม - แผ่เมตตา - กล่าวถวายพระพรและร่วมร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี เพลงสดุดีมหาราชา - สวดมนต์หมู่ฯ	มี.ค. พ.ค. ก.ค.	
๒	หน่วยสรุปรายงานและประเมินผลโครงการ	หลังจาก	
๓	ผู้รับผิดชอบของหน่วยจัดทำรายงานไปยังกรมการศาสนาและสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด	เสร็จโครงการฯ	

๗. โครงการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ที่	รายละเอียด/วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	หมายเหตุ
๑	จัดแสดงตนเป็นพุทธมามกะในวันสำคัญทางศาสนา - วันมาฆบูชา - วันวิสาขบูชา - วันอาสาฬหบูชา ให้ถูกต้องตามระเบียบศาสนพิธี	มี.ค. พ.ค. ก.ค.	
๒	หน่วยสรุปรายงานและประเมินผลโครงการ	หลังจาก	
๓	ผู้รับผิดชอบของหน่วยจัดทำรายงานไปยังสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด	เสร็จโครงการฯ	

๘. โครงการจัดนิทรรศการโต๊ะหมู่บูชา

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ที่	รายละเอียด/วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	หมายเหตุ
๑	เชิญชวนประชาชน นักเรียน นักศึกษา ร่วมกันจัดนิทรรศการโต๊ะหมู่บูชา สถิติโต๊ะหมู่ ๗ โต๊ะหมู่ ๙ ตามระเบียบศาสนพิธีในวันสำคัญทางศาสนา โต๊ะหมู่ ๕ ประกอบด้วยเครื่องบูชา คือ - กระจกสูง ๑ กระจก - เขียงเทียน ๔ คู่ - พานพุ่มดอกไม้ ๕ พาน - แจกันดอกไม้ ๒ คู่ โต๊ะหมู่ ๗ ประกอบด้วยเครื่องบูชา คือ - กระจกสูง ๑ กระจก - เขียงเทียน ๕ คู่ - พานพุ่มดอกไม้ ๕ พาน - แจกันดอกไม้ ๒ คู่ โต๊ะหมู่ ๙ ประกอบด้วยเครื่องบูชา คือ - กระจกสูง ๑ กระจก - เขียงเทียน ๖ คู่ - พานพุ่มดอกไม้ ๗ พาน - แจกันดอกไม้ ๓ คู่		
๒	หน่วยสรุปรายงานและประเมินผลโครงการ	หลังจาก	
๓	ผู้รับผิดชอบของหน่วยจัดทำรายงานไปยังกรมการศาสนาและสำนักงาน วัฒนธรรมจังหวัด	เสร็จโครงการ	

หน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา : บทบาทการพัฒนาสังคม

การพัฒนาสังคมครอบคลุมทั้งการพัฒนาครอบครัว การพัฒนาชุมชน และการพัฒนาประเทศชาติ
หน่วยเผยแพร่พระพุทธศาสนาจึงมีบทบาทและภารกิจในการร่วมมือกับหน่วยราชการ สถาบันและองค์กร
ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาครอบครัว ชุมชน และสังคม

การพัฒนาครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมที่เล็กที่สุด แต่เป็นรากฐานที่สำคัญ ชีวิตครอบครัว
เป็นรากฐานที่สำคัญที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการทำงานและชีวิต ครอบครัวเป็นสถาบันที่ให้การฝึกอบรม
แก่สมาชิกในสังคม ทำหน้าที่ปลูกฝังอบรมศีลธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี เด็กที่มีปัญหาและ
เด็กที่ทำผิดส่วนใหญ่มักมาจากครอบครัวที่มีปัญหา ครอบครัวที่อยู่ในสภาพบ้านแตกไม่ได้รับความรัก
ความเอาใจใส่ การอบรมแนะนำที่ดีพอจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง

แนวทางการดำเนินงานหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

ในปัจจุบัน ปัญหาครอบครัวได้เพิ่มมากขึ้น ครอบครัวจำนวนไม่น้อยต้องประสบปัญหาเป็นครอบครัวแตกแยก มีการหย่าร้างแยกกันอยู่ การละทิ้งเพิ่มมากขึ้น หลายครอบครัวต้องประสบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งทำให้ครอบครัวขาดความอบอุ่นและความมั่นคง ทั้งความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางด้านสังคม และความมั่นคงด้านจิตใจ เช่น ปัญหาการเงินและการครองชีพ ปัญหาการขาดความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ไม่ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเหมาะสมถูกต้อง

หลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่จะช่วยทำให้ครอบครัวมีความมั่นคง ได้แก่ มรณวาสธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมสำหรับผู้ครองเรือนมี ๔ ข้อ คือ

- (๑) สัจจะ ความจริง เช่น ซื่อสัตย์ต่อกัน
- (๒) ทมะ ความฝึกฝนปรับปรุงตน เช่น รู้จักข่มใจควบคุมอารมณ์ บังคับตนเอง
- (๓) ขันติ ความอดทน อดกลั้น ยอมรับสภาพ
- (๔) จาคะ ความเสียสละ เพื่อแผ้ว แบ่งปันมีน้ำใจ

การปฏิบัติตามหลักธรรมดังกล่าวข้างต้นนี้ หน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา มีบทบาทอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นได้ โดยเริ่มจากเด็ก เยาวชนในโรงเรียน และครอบครัวก่อน จากนั้นจึงขยายต่อไปยังชุมชนและสังคม โดยสามารถจัดกิจกรรมการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการได้ปฏิบัติจริงของเด็ก เยาวชน และประชาชน ซึ่งนอกจากจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเด็ก เยาวชน และประชาชนเป็นส่วนตัวแล้ว ยังเกิดประโยชน์ต่อชุมชน ครอบครัว สังคม และประเทศชาติด้วย เพราะชุมชนได้มีเยาวชนที่ดี พ่อแม่ ผู้ปกครองได้มีลูกที่ดี สังคมได้มีเยาวชนที่ดี และประเทศชาติก็ได้มีประชากรที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรม เป็นพลังในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปได้

หน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา : การทบทวนบทบาทการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ร่วมกับองค์กรเครือข่ายหน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร ๓๘ สถาบัน จัดงาน “รวมพลังพุทธศาสน์ส่งเสริมคุณธรรม” วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๒ ณ วัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้หน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา เครือข่ายส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของกรมการศาสนา ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา ตลอดทั้งนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้าถึงสถานศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างบูรณาการ

การประชุมรวมพลังพุทธศาสน์ส่งเสริมคุณธรรมได้เกิดกิจกรรมการรวมตัวกันของเยาวชน ผู้มีอุดมการณ์แห่งคุณธรรม ได้แสดงผลงาน ร่วมกิจกรรม พบปะ พูดคุย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ของเครือข่าย ประกอบด้วย เครือข่ายผู้บริหาร ครูอาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง ได้เติมเต็มความรู้ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของหน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา เป็นแบบอย่าง แนวทางในการจัดกิจกรรมของสถาบันการศึกษาที่เป็นเครือข่ายของกรมการศาสนาและหน่วยงานที่สนใจ เข้าร่วมเป็นเครือข่ายของกรมการศาสนา ตลอดถึงเข้าใจบทบาทของกรมการศาสนาที่มีความมุ่งมั่น ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสู่เด็ก เยาวชน และประชาชน เพื่อความสงบร่มเย็นและเกิดสันติสุขแก่สังคม โดยสรุปการประชุมรวมพลังพุทธศาสน์ส่งเสริมคุณธรรมก่อให้เกิดผลในด้านต่าง ๆ ได้แก่

๑) **การรวมพลังเครือข่ายคุณธรรมในสถานศึกษา** เกิดกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายหน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา ที่มีความหลากหลายระดับตั้งแต่ ประถมศึกษาถึงอุดมศึกษา รวมถึงการสนับสนุนของเครือข่ายผู้ปกครอง

๒) **การแลกเปลี่ยนเรียนรู้** เกิดการพบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาของหน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา เพื่อพัฒนางาน ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมประสานงานกันในลักษณะของเครือข่าย

๓) **แนวทางการจัดกิจกรรม** สถานศึกษาที่เข้าร่วมประชุมได้ทราบแนวทางและเห็นแบบอย่าง การจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์ของหน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษาต่าง ๆ ที่เข้าร่วมแสดงผลการดำเนินงาน สามารถปรับประยุกต์ใช้ในหน่วยงานของตนเอง เพื่อจัดกิจกรรม ให้หลากหลายและขยายเครือข่ายสู่สังคมได้อย่างรอบด้าน

๔) **เข้าใจบทบาทและภาระหน้าที่ของกรมการศาสนา** เครือข่ายหน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา ในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนา ได้มองเห็นและเข้าใจบทบาทภารกิจของกรมการศาสนาในการส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมสู่เด็ก เยาวชน และประชาชน โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อความสงบร่มเย็น ของสังคม

๕) การเข้าเป็นเครือข่ายของกรมการศาสนา หน่วยงานที่เข้าร่วมประชุมที่ยังไม่ขึ้นทะเบียนในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนาให้ความสนใจเข้าร่วมเป็นเครือข่ายของกรมการศาสนาเป็นจำนวนมาก ด้วยมีการกิจกรรมดำเนินงานเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสู่กลุ่มเป้าหมายเดียวกัน การเข้าเป็นเครือข่ายจึงเป็นการประสานความร่วมมือเพื่อความเข้มแข็งและเกิดพลังในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยมีประโยชน์อันเกิดขึ้นต่อเด็ก เยาวชน และประชาชนเป็นสำคัญ

การจัดประชุมรวมพลังพุทธศาสน์ ได้เปิดเวทีให้หน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษาได้แสดงผลงานต่อสาธารณะ ทำให้แต่ละหน่วยฯ ได้มีพื้นที่ในการสื่อสารกัน เกิดการประสานความร่วมมือกันในระดับหน่วยงาน มีความใกล้ชิดกันและมีอุดมการณ์แห่งคุณธรรมเช่นเดียวกัน จึงเป็น **“พลังพุทธศาสน์”** ที่มีความพร้อมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสู่เด็ก เยาวชน และประชาชน ก้าวต่อไปของการรวมพลังพุทธศาสน์จึงเป็นการเกิดขึ้นของ **“พลังที่เข้มแข็ง”** ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่ร่วมถักทอสานสัมพันธ์เป็น **“พลังสามัคคี”** และ **“พลังแห่งคุณธรรม”** บรรลุเป้าประสงค์ของกรมการศาสนากระทรวงวัฒนธรรม

หน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา : ผลการดำเนินงานของหน่วยฯ ต้นแบบ

ในปัจจุบัน กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม มีเครือข่ายที่ร่วมดำเนินงานกิจกรรมที่สำคัญคือ หน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา ได้ดำเนินกิจกรรมการเผยแพร่พระพุทธศาสนาด้วยความเสียสละ เพื่อขับเคลื่อนคุณธรรมจริยธรรม โดยให้เด็ก เยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ได้เข้ามาร่วมกิจกรรม ก่อให้เกิดการเผยแพร่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสู่ประชาชนได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งทุกหน่วยที่ได้จัดตั้งขึ้นได้ดำเนินการจัดกิจกรรมได้เป็นอย่างดี มีกิจกรรมในทุกวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และวันสำคัญทางสถาบันพระมหากษัตริย์ ก่อให้เกิดสังคมคุณธรรม

“หน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา” คือ หน่วยงานเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา ของส่วนราชการ สถานศึกษา สมาคม มูลนิธิ หรือสถาบันเผยแพร่ หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่นภายใต้ การบริหาร ควบคุม ดูแล และรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ สถานศึกษา หรือนิติบุคคลนั้น ตามกฎหมาย แบ่งเป็น ๓ ประเภท ได้แก่

๑. หน่วยเผยแพร่ศีลธรรม คือ หน่วยที่ส่วนราชการ สมาคม มูลนิธิจัดตั้งขึ้นเพื่อทำกิจกรรม ด้านศาสนาและการเผยแพร่คุณธรรมจริยธรรม โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ ประชาชนทั่วไป

๒. หน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา คือ หน่วยที่สถานศึกษาจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา และหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงอุดมศึกษา

๓. หน่วยสงเคราะห์พุทธมามกะ คือ หน่วยที่วัดจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นสถานที่แสดงตนเป็นพุทธมามกะ ของนักเรียนและประชาชนทั่วไป รวมทั้งให้การอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรม และการสงเคราะห์ด้านอื่น ๆ แก่ประชาชนในพื้นที่ตามสมควร โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ เด็ก เยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา และ ประชาชนทั่วไป

กรมการศาสนา สนับสนุน ส่งเสริมให้หน่วยเผยแพร่พระพุทธศาสนาจัดกิจกรรมในวันสำคัญ ทางพระพุทธศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์ ให้ความสำคัญกับประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับเด็ก เยาวชน และประชาชนในพื้นที่โดยอาศัยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ จึงได้ยกย่องหน่วยเผยแพร่พระพุทธศาสนาที่จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปีที่ผ่านมา โดยมีผลสัมฤทธิ์ ตรงตามภารกิจของกรมการศาสนาให้เป็นหน่วยเผยแพร่พระพุทธศาสนา (ต้นแบบ) ซึ่งมีหน่วยเผยแพร่ศีลธรรม ๑ แห่ง หน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา ๑ แห่ง และหน่วยสงเคราะห์พุทธมามกะ ๑ แห่ง โดยแต่ละแห่ง มีผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาพอสังเขปดังนี้

๑. หน่วยเผยแผ่ศีลธรรม (ต้นแบบ)

วัดวังสิงห์คำ ตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลการดำเนินงานของหน่วย

- งบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมการศาสนาในปีงบประมาณ ๒๕๕๑ จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท
- ขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนาในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนาในฐานะหน่วยเผยแผ่ศีลธรรม เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔
- ได้จัดกิจกรรมทางด้านพระพุทธศาสนาและทางสถาบันพระมหากษัตริย์ตรงตามภารกิจของกรมการศาสนา
- ปัจจุบันมีพระครูวิจิตรศีลาภรณ์ เป็นประธานหน่วย

กิจกรรมหน่วยเผยแผ่ศีลธรรม วัดวังสิงห์คำ

กิจกรรม	เดือน	จำนวนคน	รูปแบบ/วิธีการ
๑. ธรรมสัญจร บวรพุทธศาสน์รวมใจ	ก.ค.-ก.ย.	๑,๑๐๐	ธรรมสัญจรไปทั้งสิ้น ๘ วัด ในตำบลป่าแดด ทุกวันพระในช่วงเข้าพรรษา
๒. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (มาฆบูชา วิสาขบูชา อาสาฬหบูชา และเข้าพรรษา)	มี.ค., พ.ค., ก.ค.	๒,๔๐๐	ทำบุญตักบาตร ปฏิบัติธรรม ระยะเวลา ๑ วัน
๓. วันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ	ส.ค.	๗๐๐	ทำบุญตักบาตร และถวายพานพุ่ม เครื่องสักการะหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ จุดเทียนชัยถวายพระพร ระยะเวลา ๑ วัน
๔. อบรมคุณธรรมจริยธรรมช่วงเข้าพรรษา	ก.ค.-ก.ย.	๒๕๐	อบรมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชน ทุกวันพระ ในช่วงเข้าพรรษา
๕. ประเพณีล้านนา	เม.ย., ก.ย., พ.ย.	๕๐๐	ทำบุญประเพณีต่าง ๆ เช่น วันสงกรานต์ฯ ทุกวันสำคัญทางศาสนา

๒. หน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา (ต้นแบบ)
โรงเรียนทวีธาภิเศก แขวงวัดอรุณฯ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ

ข้อมูลการดำเนินงานของหน่วย

- งบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมการศาสนาในปีงบประมาณ ๒๕๕๑ จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท
- ขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยเผยแพร่พระพุทธศาสนาในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนา ในฐานะหน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖
- ได้จัดกิจกรรมทางด้านพระพุทธศาสนาและทางสถาบันพระมหากษัตริย์ตรงตามภารกิจของกรมการศาสนา
- ปัจจุบันมีนางสุกัญญา ภูพันธ์ากดี เป็นผู้อำนวยการ โดยมี อ.ศิริพร ถือนั่น หัวหน้ากลุ่มพุทธศาสตร์ทำหน้าที่จัดกิจกรรม

กิจกรรมหน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา โรงเรียนทวีธาภิเศก

กิจกรรม	เดือน	จำนวนคน	รูปแบบ/วิธีการ
๑. วันวิสาขบูชา ปี ๒๕๕๐	พ.ค.	๓,๒๐๐	- ประกวดเรียงความธรรมะชั้น ม. ๑-๖ - เข้าวัดฟังธรรม/เวียนเทียน (เวลา ๑ วัน)
๒. วันมาฆบูชา ปี ๒๕๕๐	มี.ค.	๓,๒๐๐	- ตอบปัญหาธรรมะ - เข้าวัดฟังธรรม/เวียนเทียน (เวลา ๑ วัน)
๓. หล่อเทียนพรรษา ปี ๒๕๕๐	ก.ค.	๓,๒๐๐	- จัดหล่อเทียนในโรงเรียน แล้วนำไปถวายวัด (เวลา ๑ วัน)
๔. อาสาฬหบูชา ปี ๒๕๕๐	ก.ค.	๓,๒๐๐	- สวดมนต์หมู่ทำนองสรภัญญะ - แห่เทียนพรรษา (เวลา ๑ วัน)
๕. เทศน์มหาชาติ	พ.ย.	๓,๒๐๐	- จัดเทศน์มหาชาติที่หอประชุมโรงเรียนทั้ง ๑๓ กัณฑ์ (เวลา ๒ วัน)
๖. วันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และวันพ่อแห่งชาติ	ธ.ค.	๓,๒๐๐	- พิธีอาเศียรวาท - เชิญตัวแทนพ่อของนักเรียนมาให้นักเรียน กราบแสดงความกตัญญูตเวที (เวลา ๑ วัน)
๗. บรรพชาเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	ธ.ค.	๙๒	- นักเรียนเข้ารับการบรรพชาตามความ สมัครใจ เป็นเวลา ๕ คืน ๖ วัน ที่วัดใกล้ โรงเรียนทวีธาภิเศก
๘. วันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ	ส.ค.	๓,๖๐๐	- พิธีอาเศียรวาท - เชิญตัวแทนแม่ของนักเรียนมาให้นักเรียน กราบแสดงความกตัญญูตเวที - คัดเลือกแม่ดีเด่นกล่าวความรู้สึก (เวลา ๑ วัน)

๓. หน่วยสงเคราะห์พุทธมามกะ (ต้นแบบ)
วัดสีฎุก ตำบลน้ำเต้า อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลการดำเนินงานของหน่วย

- งบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมการศาสนาในปีงบประมาณ ๒๕๕๑ จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท
- ขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยเผยแพร่พระพุทธศาสนาในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนา ในฐานะหน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕
- ได้จัดกิจกรรมทางด้านพระพุทธศาสนาและทางสถาบันพระมหากษัตริย์ตรงตามภารกิจของกรมการศาสนา
- ปัจจุบันมีพระครูชินธรรมาภรณ์ เป็นประธานหน่วย

กิจกรรมหน่วยสงเคราะห์พุทธมามกะ วัดสีฎุก

กิจกรรม	เดือน	จำนวนคน	รูปแบบ/วิธีการ
๑. อบรม-ปฏิบัติธรรมนักเรียน ระดับประถมศึกษา	ม.ค.-ธ.ค.	๑,๐๖๔	อบรมปฏิบัติธรรม (ถือศีล ๘) ๒ คืน ๓ วัน
๒. อบรม-ปฏิบัติธรรมนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ม.ค.-ธ.ค.	๑,๙๐๗	อบรมปฏิบัติธรรม (ถือศีล ๘) ๒ คืน ๓ วัน
๓. อบรม-ปฏิบัติธรรมนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	ม.ค.-ธ.ค.	๔,๕๕๓	อบรมปฏิบัติธรรม (ถือศีล ๕, ๘) ๒ คืน ๓ วัน
๔. อบรม-ปฏิบัติธรรมนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา	ม.ค.-ธ.ค.	๑,๐๓๐	อบรมปฏิบัติธรรม (ถือศีล ๕, ๘) ๒ คืน ๓ วัน
๕. อบรม-ปฏิบัติธรรมประชาชนทั่วไป	ก.ย.	๔๐๐	อบรมปฏิบัติธรรม (ถือศีล ๘) ๒ คืน ๓ วัน
๖. บรรพชาสามเณร	เม.ย.	๑๙๓	บรรพชาสามเณร (ถือศีล ๑๐) ๒๕ วัน

บทที่ ๕

การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ของหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

หลักการและเหตุผล

โครงการอุดหนุนหน่วยเผยแพร่พระพุทธศาสนาในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนา มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันดำเนินกิจกรรมเผยแผ่หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาและฟื้นฟูด้านการพัฒนาจิตใจแก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป โดยนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง และยังเป็นการช่วยกันปกป้องรักษาสถาบันพระพุทธศาสนา อันเป็นสถาบันคู่กับสถาบันพระมหากษัตริย์ ให้ดำรงอยู่เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยตลอดไป ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมหลักคุณธรรม ๔ ประการ การรู้จักสามัคคี รู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น เพื่อนำไปสู่เยาวชนและประชาชน ให้อยู่อย่างมีความสุขพร้อมทั้งมีความสมานฉันท์ และเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรทางพระพุทธศาสนาในการเผยแผ่คุณธรรมนำความรู้

ดังนั้น เพื่อให้โครงการ มีการประเมินผลที่เป็นระบบ (Systematic Evaluation) จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการติดตามประเมินผลที่เป็นรูปธรรมและประเมินผลตามความเป็นจริง (Authentic Assessment) ในการพัฒนาและการปรับปรุงข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นภาพรวมของโครงการ การติดตาม และประเมินผลเป็นกลไกสำคัญที่จะตรวจสอบ และได้ข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานตามแผนให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ จากเหตุผลดังกล่าว กรมการศาสนาจึงได้ดำเนินการติดตาม และประเมินผลโครงการอุดหนุนหน่วยเผยแพร่พระพุทธศาสนา ซึ่งผลของการประเมินจะเป็นประโยชน์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการที่จะจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา เด็ก เยาวชน ประชาชน และชุมชนได้รับประโยชน์จากพระพุทธศาสนา อันจะเป็นพลังสำคัญยิ่งของประเทศไทยที่จะช่วยปกป้องรักษาสถาบันพระพุทธศาสนาให้ดำรงอยู่เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยตลอดไป

วัตถุประสงค์

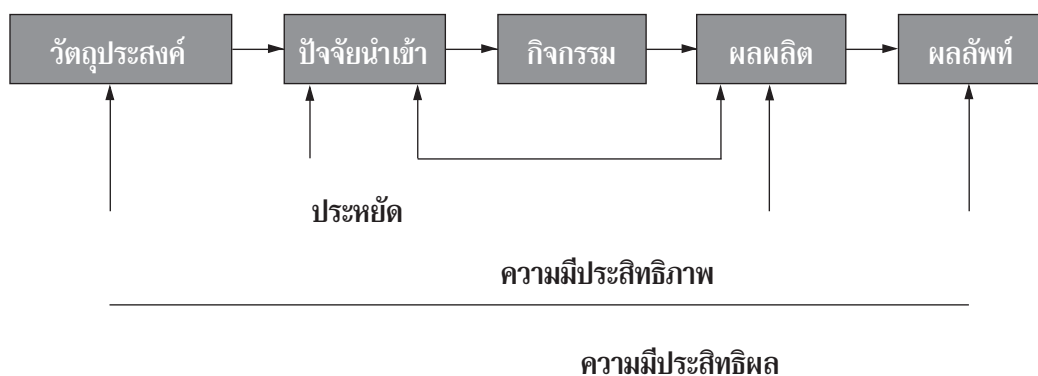
๑. เพื่อสรุปผลการดำเนินงานของหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนาเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒. เพื่อศึกษาสภาพของการดำเนินงานของหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนาทั่วประเทศเชิงคุณภาพ
๓. เพื่อนำข้อมูลมาจัดทำรายงานผลความสำเร็จของผลผลิตของโครงการ
๔. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น สาเหตุของปัญหา แนวทางในการพัฒนาโครงการฯ ให้เกิดประโยชน์กับกลุ่มเป้าหมายให้มากที่สุด

ขอบเขตของการประเมิน

กลุ่มเป้าหมาย

- กลุ่มที่ ๑ สำนักงานวัฒนธรรม ๗๕ จังหวัด ติดตามประเมินผลการดำเนินงานหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนาในแต่ละจังหวัด
- กลุ่มที่ ๒ กรมการศาสนา ติดตาม ประเมินผลในส่วนกลาง และภาพรวมโครงการทั่วประเทศ

หลักการประเมินผลแผนและโครงการ

ความประหยัด (Economy)

ใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดในการผลิตโดยใช้ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ด้วยต้นทุนต่ำที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency)

เปรียบเทียบระหว่างปัจจัยนำเข้า (Inputs) กับผลผลิต (Outputs)

ความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการประเมินผลตามสภาพความเป็นจริง ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและผลของการดำเนินงาน/กิจกรรม ทั้งในระดับบริหารและระดับปฏิบัติการ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการ/กิจกรรมให้มีประสิทธิภาพ เป็นที่ตอบสนองของชุมชนให้เป็นแหล่งพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และแหล่งเรียนรู้ศีลธรรมของชุมชนต่อไป

แนวทางการดำเนินงานหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา

แบบรายงานผลหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา

หน่วย.....ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

ชื่อหน่วย.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

งบประมาณที่ได้รับจากกรมการศาสนา จำนวน.....บาท

๑. ผลการดำเนินงาน

ที่	โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์ ของโครงการ	จำนวนผู้ร่วม กิจกรรม	องค์กรเครือข่าย ที่ร่วมกิจกรรม	รูปแบบ/วิธีการ (จัดอย่างไรและจำนวนกี่วัน)
๑	กิจกรรม/โครงการ..... สถานที่..... วัน/เดือน/ปี.....				
๒	กิจกรรม/โครงการ..... สถานที่..... วัน/เดือน/ปี.....				
๓	กิจกรรม/โครงการ..... สถานที่..... วัน/เดือน/ปี.....				
๔	กิจกรรม/โครงการ..... สถานที่..... วัน/เดือน/ปี.....				
๕	กิจกรรม/โครงการ..... สถานที่..... วัน/เดือน/ปี.....				
๖	กิจกรรม/โครงการ..... สถานที่..... วัน/เดือน/ปี.....				
๗	กิจกรรม/โครงการ..... สถานที่..... วัน/เดือน/ปี.....				
๘	กิจกรรม/โครงการ..... สถานที่..... วัน/เดือน/ปี.....				
๙	กิจกรรม/โครงการ..... สถานที่..... วัน/เดือน/ปี.....				

๒. ปัญหาและอุปสรรค แนวทางการแก้ไข/ข้อเสนอแนะ

ปัญหาและอุปสรรค	แนวทางการแก้ไข/ข้อเสนอแนะ
๑.	
๒.	
๓.	
๔.	

๓. วิเคราะห์ภาพรวมของแต่ละกิจกรรม (เช่น ประโยชน์ที่องค์กรหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับการจัดกิจกรรม เป็นต้น)

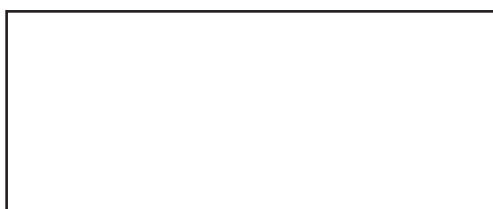
.....

.....

.....

.....

๔. ภาพประกอบที่สื่อความหมายในการจัดกิจกรรมอย่างชัดเจน (อย่างน้อยกิจกรรมละ ๔ ภาพ ส่วนภาพที่เหลือนำลงในแผ่นซีดีส่งกรมการศาสนา)

(ลงชื่อ).....

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ผู้ประสานงาน.....

โทรศัพท์.....

โทรสาร.....

(แบบฟอร์ม)
สรุปรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา (ภูมิภาค)

ปีงบประมาณ.....

จังหวัด.....

หน่วย.....

ที่	ชื่อหน่วย	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	จำนวนกิจกรรม	จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม (คน)	โครงการ/กิจกรรม	รูปแบบ/วิธีการ (จัดอย่างไร/กี่วัน)	ปัญหาและอุปสรรค
๑							
๒							
๓							
๔							

หมายเหตุ : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด รวบรวมสรุปผลการดำเนินงานของหน่วยเผยแพร่ฯ ตามแบบฟอร์มนี้ ส่งกรมการศาสนาภายในเดือนกันยายน
ของทุกปี

แบบสอบถาม

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

เนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาทำเครื่องหมาย (✓) หน้าข้อความต่อไปนี้

๑. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
๒. อายุปี
๓. การศึกษาสูงสุด ☐ ขณะนี้เรียนอยู่ชั้น.....(ในสถานศึกษาของท่าน)
☐ จบการศึกษาแล้ว วุฒิการศึกษาสูงสุด.....
๔. อาชีพ ☐ นักเรียน/นักศึกษา ☐ อาชีพอื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม

กรุณาทำเครื่องหมาย (✓) ในช่องที่ตรงต่อความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
๑. ประโยชน์จากหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา (๑) สามารถเรียนรู้หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา (๒) สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (๓) สามารถนำไปพัฒนาจิตสำนึกด้านคุณความดีของตนเอง (๔) มีความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น (๕) (เพิ่มเติม).....				
๒. ประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา (๑) กิจกรรมที่จัดสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ (๒) กิจกรรมที่จัดมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน (๓) กิจกรรมที่จัดสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดี (๔) กิจกรรมที่จัดสามารถสืบสานวัฒนธรรมอันดีงามของไทย (๕) ท่านตั้งใจจะนำหลักธรรมที่ได้รับไปเผยแพร่ต่อไป (๖) มีความคุ้มค่าต่อการสละเวลาเข้าร่วม (๗) (เพิ่มเติม).....				

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแผนประวัติศาสตร์ทางพระพุทธศาสนา

รายการ	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
๓. ประโยชน์จากการเข้ามาเรียนรู้ในหน่วยเผยแพร่ศีลธรรม (๑) มีจิตสำนึกช่วยเหลือท้องถิ่นและสังคม (๒) มีจิตใจที่อ่อนโยนขึ้น (๓) มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (๔) มีระเบียบวินัย (๕) ตรงต่อเวลา (๖) มีมารยาทที่ดีงาม (๗) มีความรักในวัฒนธรรมไทย (๘) ตรงตามความต้องการของผู้ร่วมกิจกรรม (๙) สามารถนำมาพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นให้ดีขึ้น (๑๐) (เพิ่มเติม).....				
๔. โดยภาพรวมท่านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ				

ตอนที่ ๓ โปรดตอบตามความเป็นจริง

๕. ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของท่าน คือ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณ

ภาพกิจกรรม

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

ภาพกิจกรรมของหน่วยเผยแพร่ศีลธรรม

ภาพกิจกรรมของหน่วยเผยแพร่ศีลธรรม

ภาพกิจกรรมของหน่วยเผยแพร่ศีลธรรม

ภาพกิจกรรมของหน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา ดำเนินการร่วมกับกรมการศาสนา

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา

ภาพการจัดกิจกรรมร่วมกันของกรมการศาสนาและหน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา

ภาพกิจกรรมของหน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา

ภาพการดำเนินกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาของหน่วยสงเคราะห์พุทธมามกะ

ภาพกิจกรรมของหน่วยสงเคราะห์พุทธมามกะ

ภาคผนวก

ระเบียบกรมการศาสนา

ว่าด้วยการส่งเสริมและอุดหนุนหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

พ.ศ. ๒๕๕๑

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยเผยแพร่ศีลธรรม หน่วยพุทธศาสนา ในสถานศึกษา และหน่วยสงเคราะห์พุทธมามกะ เป็นเครือข่ายที่ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำหลักธรรมคำสอนไปพัฒนาคุณภาพชีวิต และเพื่อให้การดำเนินงาน ของหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนาของส่วนราชการ สถานศึกษา สมาคม มูลนิธิ หรือสถาบัน ต่างๆ ในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนาเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเหมาะสมยิ่งขึ้น กรมการศาสนาจึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมการศาสนาว่าด้วยการส่งเสริมและอุดหนุนหน่วยเผยแพร่ ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกรมการศาสนาว่าด้วยการส่งเสริมและอุดหนุนหน่วยเผยแพร่ศีลธรรม ทางพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๓๘

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และประกาศอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“หน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา” หมายความว่า หน่วยงานเผยแพร่ศีลธรรม ทางพระพุทธศาสนาของส่วนราชการ สถานศึกษา สมาคม มูลนิธิ หรือสถาบันเผยแพร่ หรือที่เรียกชื่อ อย่างอื่นภายใต้การบริหาร ควบคุม ดูแล และรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ สถานศึกษา หรือผู้มีอำนาจ

แนวทางการดำเนินงานหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

ดำเนินการแทนนิติบุคคลนั้น ตามกฎหมายแบ่งเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ หน่วยเผยแพร่ศีลธรรม หน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา และหน่วยสงเคราะห์พุทธมามกะ

“หน่วยเผยแพร่ศีลธรรม” หมายความว่า หน่วยที่ส่วนราชการ สมาคม มูลนิธิ จัดตั้งขึ้น เพื่อทำกิจกรรมด้านศาสนาและการเผยแพร่คุณธรรมจริยธรรม

“หน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา” หมายความว่า หน่วยที่สถานศึกษาจัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาและหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา

“หน่วยสงเคราะห์พุทธมามกะ” หมายความว่า หน่วยที่วัดจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นสถานที่ แสดงตนเป็นพุทธมามกะของนักเรียนและประชาชนทั่วไป รวมทั้งให้การอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรม และการสงเคราะห์ด้านอื่น ๆ แก่ประชาชนในพื้นที่ตามสมควร

ข้อ ๕ การจัดตั้งหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

กรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนดังนี้

หน่วยเผยแพร่ศีลธรรมและหน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนต่อ กรมการศาสนา

หน่วยสงเคราะห์พุทธมามกะ ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนต่อกรมการศาสนา โดยได้รับความเห็นชอบจากเจ้าคณะแขวง เจ้าคณะเขต และเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร

ส่วนภูมิภาค ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนดังนี้

หน่วยเผยแพร่ศีลธรรมและหน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนต่อ ผู้ว่าราชการจังหวัด ผ่านสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด และให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเป็นผู้จัดทำทะเบียน แล้วรายงานให้กรมการศาสนาทราบต่อไป

หน่วยสงเคราะห์พุทธมามกะ ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัด โดยได้รับความเห็นชอบจากเจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอ และเจ้าคณะจังหวัด ผ่านสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด และให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเป็นผู้จัดทำทะเบียน แล้วรายงานให้กรมการศาสนาทราบต่อไป

ข้อ ๖ หน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่จะได้รับการพิจารณาจ่ายเงินอุดหนุน ตามระเบียบนี้ ต้องประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

แนวทางการดำเนินงานหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา

- ๖.๑ มีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ แห่งระเบียบนี้
- ๖.๒ มีวิธีการดำเนินงาน หรือคณะกรรมการดำเนินงานเป็นหลักกรรม
- ๖.๓ ได้เสนอโครงการดำเนินการเผยแพร่วัฒนธรรมตามแนวทางของกรมการศาสนา
- ๖.๔ ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาไว้ ณ

กรมการศาสนาแล้ว

- ๖.๕ ได้ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของกรมการศาสนาและของทางราชการด้วยดี

ข้อ ๗ กรมการศาสนาจะพิจารณาจ่ายเงินอุดหนุนหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา
ในกรณีดังต่อไปนี้

ประเภท ก. จ่ายส่งเสริมการบริหารงานเผยแพร่วัฒนธรรมสำหรับส่วนราชการ สถานศึกษา
สมาคม มูลนิธิ หรือสถาบันเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาที่มีหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมในสังกัดหรือสาขาตั้งแต่
ห้าแห่งขึ้นไป และทุกแห่งต้องมีลักษณะครบถ้วนตามข้อ ๖ ทุกประการ

ประเภท ข. จ่ายช่วยเหลือการปฏิบัติงาน สำหรับหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมที่ได้รับมอบหมาย
จากกรมการศาสนา ให้ดำเนินการเผยแพร่วัฒนธรรมตามโครงการเฉพาะครั้งคราว

ประเภท ค. จ่ายสนับสนุนกิจกรรม สำหรับหน่วยงานเผยแพร่วัฒนธรรมที่จัดกิจกรรม
เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมแก่มหาชนตามโครงการที่กรมการศาสนาได้พิจารณาเห็นชอบแล้ว

ข้อ ๘ หน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่ประสงค์ขอรับเงินอุดหนุนหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาจะต้องมีการรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อกรมการศาสนาจะได้ประกอบ
การพิจารณาจัดสรรเงินงบประมาณสนับสนุนในปีถัดไปดังนี้

กรุงเทพมหานคร รายงานผลการดำเนินงานให้กรมการศาสนาทราบภายในเดือน
กันยายนของทุกปี

ส่วนภูมิภาค รายงานผลการดำเนินงานให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดทราบภายใน
เดือนสิงหาคมของทุกปี และให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดรายงานผลให้กรมการศาสนาทราบภายใน
เดือนกันยายนของทุกปี

แนวทางการดำเนินงานหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา

ข้อ ๙ เพื่อให้งานบังเกิดผลดีและเป็นความประสงค์ของหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา
กรมการศาสนาอาจจ่ายเป็นวัสดุอุปกรณ์ให้แทนเงินอุดหนุนก็ได้

ข้อ ๑๐ ให้หัวหน้าหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นผู้รับผิดชอบในการรับเงิน
หรือวัสดุอุปกรณ์ตามระเบียบนี้ไปใช้จ่ายในการดำเนินกิจการ การปฏิบัติงานหรือการดำเนินกิจกรรมเผยแพร่วั
ฒนธรรมตามโครงการ งาน หรือกิจกรรมที่ได้รับการอุดหนุนและให้รายงานผลการดำเนินงานการปฏิบัติงาน
หรือการดำเนินกิจกรรมตามที่ได้รับการอุดหนุนตามข้อ ๘

ข้อ ๑๑ ให้ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และให้มี
อำนาจกำหนดแบบรายงาน ตลอดจนแบบพิมพ์อื่น ๆ ในการปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็น

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบนี้ให้อธิบดีกรมการศาสนาเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

ประกาศ ณ วันที่ ๘ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

(นายสด แดงเอียด)

อธิบดีกรมการศาสนา

แบบรายการขอขึ้นทะเบียนหน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา
ในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

๑. ชื่อองค์กร/สถานศึกษา/สมาคม/มูลนิธิ.....
๒. สถานที่ตั้ง.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์.....โทรสาร.....
๓. ได้จดทะเบียนตามกฎหมาย หรือได้จัดตั้งขึ้นเป็นหลักฐานเมื่อ.....
มีสาขา.....แห่ง (หรือ) เป็นสาขาของ.....
๔. ปัจจุบันมีสมาชิกประจำ.....คน
๕. มีรายได้ที่แน่นอนปีละประมาณ.....บาท
๖. ได้รับความสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานใดบ้าง
.....
.....
.....
๗. วัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้ในตราสารหรือระเบียบของหน่วยงานนั้น ๆ
.....
.....
.....
๘. โครงการและกิจกรรมในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่กำลังดำเนินการอยู่ (ได้แนบรายละเอียดโครงการ
และกิจกรรมมาพร้อมนี้แล้ว)
.....
.....
.....

รับรองว่าถูกต้อง
(ลงชื่อ)
(.....)
ตำแหน่ง.....
(ในหน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา)

แบบขอจัดตั้งหน่วยสงเคราะห์พุทธมามกะ

ที่...../.....

วัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง การจัดตั้งหน่วยสงเคราะห์พุทธมามกะ

เจริญพร อธิบดีกรมการศาสนา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ใบแสดงความเห็นชอบของเจ้าคณะผู้ปกครอง
๒. สำเนาหนังสืออนุญาตให้ตั้งวัด
๓. สำเนารัตนตั้งเจ้าอาวาส
๔. สำเนาสัญญาบัตรพระสมณศักดิ์ (ถ้าเป็นพระสมณศักดิ์)

ด้วยวัด.....บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....โทรศัพท์/โทรสาร.....

รหัสไปรษณีย์.....ได้จัดตั้งหน่วยสงเคราะห์พุทธมามกะ วัด.....

ตามระเบียบกรมการศาสนาแล้ว โดยมีพระ.....อายุ.....ปี พรรษา.....

วุฒิ.....เป็นผู้อำนวยการหน่วยสงเคราะห์มีพระ.....อายุ.....ปี

พรรษา.....วุฒิ.....เป็นพุทธมามกาจารย์ และได้รับความเห็นชอบจากเจ้าคณะ

ผู้ปกครองตามลำดับแล้ว ดังรายละเอียดที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อทราบ และขออยู่ในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนาต่อไป

ขอเจริญพร

(ลงชื่อ).....

()

ผู้อำนวยการหน่วยสงเคราะห์พุทธมามกะ

ใบแสดงความเห็นชอบของเจ้าคณะผู้ปกครอง

๑. ความเห็นของเจ้าคณะตำบล.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....
()
...../...../.....

๒. ความเห็นของเจ้าคณะอำเภอ.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....
()
...../...../.....

๓. ความเห็นของเจ้าคณะจังหวัด.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....
()
...../...../.....

ทะเบียนพุทธามกะ

หน่วยสงเคราะห์พุทธมามกะ วัด.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

โทรศัพท์/โทรสาร.....รหัสไปรษณีย์.....

เลขทะเบียน	ชื่อ-นามสกุล	อายุ	วัน เดือน ปีเกิด	บิดา	มารดา	รับเป็น พุทธมามกะ	หมายเหตุ

(ตัวอย่าง)

หนังสือตอบรับเงินอุดหนุน

ที่.....

.....
.....
.....
.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ตอบรับเงินอุดหนุนหน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

เรียน อธิบดีกรมการศาสนา

อ้างถึง หนังสือกรมการศาสนา ที่ วธ ๐๓๐๓/.....ลงวันที่.....

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม แจ้งให้ทราบว่าได้จัดสรรเงินอุดหนุน
ให้แก่.....แขวง/ตำบล.....
เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์.....โทรสาร.....มือถือ.....
เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา จำนวนเงิน.....บาท
(.....) นั้น

ในการนี้ ข้าพเจ้าได้รับเงินจำนวนดังกล่าว จากกรมการศาสนาไว้เป็นการถูกต้องครบถ้วน
เรียบร้อยแล้วตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ. และได้ดำเนินการให้เป็นไปตาม
วัตถุประสงค์ของทางราชการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ.....
(.....)
ตำแหน่ง.....

(ตัวอย่าง)

แบบคำขอรับเงินผ่านธนาคาร

ที่.....

.....
.....
.....
.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ขอรับเงินผ่านธนาคาร

เรียน อธิบดีกรมการศาสนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย (สำเนา) เลขที่บัญชีเงินฝากฯ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....

หน่วย.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

โทรสาร.....มือถือ.....

มีความประสงค์ขอรับเงินผ่านธนาคารกรุงไทย สาขา.....

เลขที่บัญชีเงินฝาก.....เป็นเงิน.....บาท

(.....)

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ประกาศกรมการศาสนา

เรื่อง รับหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนาไว้ในความอุปถัมภ์ ของกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม (หน่วยเผยแพร่ศีลธรรม)

ด้วยกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม มีนโยบายส่งเสริมและอุดหนุนหน่วยหรืองานเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนาของส่วนราชการ สถานศึกษา สมาคม หรือสถาบันต่าง ๆ ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และเกิดผลดีต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามยุทธศาสตร์ของกรมการศาสนา ในการพัฒนานักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิต ประกอบกิจการ และนำมิติทางศาสนาสร้างสันติสุขในการอยู่ร่วมกัน

อาศัยอำนาจ ข้อ ๔ ของระเบียบกรมการศาสนาว่าด้วยการส่งเสริมและอุดหนุนหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๓๘ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม จึงรับกลุ่มศึกษาและเผยแพร่พระไตรปิฎก หอพระไตรปิฎกนานาชาติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้เป็นหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา (หน่วยเผยแพร่ศีลธรรม) ไว้ในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรมดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ	สถานที่ตั้ง
๑	กลุ่มศึกษาและเผยแพร่พระไตรปิฎก	กลุ่มศึกษาและเผยแพร่พระไตรปิฎก หอพระไตรปิฎกนานาชาติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนอังรีดูนังต์ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

ประกาศ ณ วันที่ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑

(นายสด แดงเอียด)

อธิบดีกรมการศาสนา

(ตัวอย่าง)

ที่ วธ ๐๓๐๓/

กรมการศาสนา
๖๖๖ ถนนบรมราชชนนี
แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด
กทม. ๑๐๗๐๐

มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง การรับหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา (หน่วยเผยแพร่ศีลธรรม)

เรียน ประธานกลุ่มศึกษาและเผยแพร่พระไตรปิฎก

อ้างถึง หนังสือขอพระไตรปิฎกนานาชาติ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศกรมการศาสนา จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เกียรติบัตร จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอพระไตรปิฎกนานาชาติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แจ้งความประสงค์ขอขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา (หน่วยเผยแพร่ศีลธรรม) ไว้ในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม พิจารณาและตรวจสอบหลักฐานแล้วเห็นว่ากลุ่มศึกษาและเผยแพร่พระไตรปิฎก ขอพระไตรปิฎกนานาชาติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชนเป็นไปตามระเบียบกรมการศาสนาว่าด้วยการส่งเสริมและอุดหนุนหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๓๘ กรมการศาสนาจึงรับกลุ่มศึกษาและเผยแพร่พระไตรปิฎก ขอพระไตรปิฎกนานาชาติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา (หน่วยเผยแพร่ศีลธรรม) ไว้ในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ดังสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒ ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสด แดงเอียด)

อธิบดีกรมการศาสนา

สำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

โทร. ๐๒ ๔๒๒ ๘๘๑๖

โทรสาร ๐๒ ๔๒๒ ๘๘๑๓

(ตัวอย่าง)

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

ขอประกาศว่า

กลุ่มศึกษาและเผยแพร่พระไตรปิฎก

หอพระไตรปิฎกนานาชาติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เป็นหน่วยเผยแพร่ศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา (หน่วยเผยแพร่ศิลปกรรม)

ในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

ขอให้ความเจริญงอกงามรุ่งเรืองในพระพุทธศาสนาตลอดไป

ประกาศ ณ วันที่ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑

(นายสดี แดงเอียด)

อธิบดีกรมการศาสนา

สรุปจำนวนหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนาทั่วประเทศ

ที่	จังหวัด	จำนวนหน่วย		
		ศีลธรรม	สถานศึกษา	พุทธมามกะ
๑	กรุงเทพมหานคร	๑๕	๙๓	๐
๒	พระนครศรีอยุธยา	๓	๒	๑
๓	นนทบุรี	๒	๓	๑๒
๔	ปทุมธานี	๑	๒	-
๕	สระบุรี	๒	-	-
๖	ลพบุรี	๒	๑	๒
๗	ชัยนาท	-	๑	-
๘	อ่างทอง	๑	๑	๕
๙	ฉะเชิงเทรา	๑	๑	๓
๑๐	ชลบุรี	๕	๓	๓
๑๑	ระยอง	-	-	๓
๑๒	จันทบุรี	๒	-	๑
๑๓	ตราด	๑	-	-
๑๔	ปราจีนบุรี	-	๑	๑๑
๑๕	นครนายก	๑	๑	๓
๑๖	สมุทรปราการ	๑	๘	๒
๑๗	สระแก้ว	-	-	๑๔
๑๘	นครราชสีมา	๓	๒	๒
๑๙	บุรีรัมย์	๒	๑	๑๒
๒๐	สุรินทร์	๓	๒	๑
๒๑	ศรีสะเกษ	-	-	๑๖
๒๒	อุบลราชธานี	๔	๑	๒

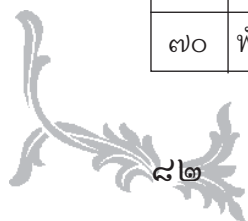
แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	จังหวัด	จำนวนหน่วย		
		ศิลปกรรม	สถานศึกษา	พุทธมามกะ
๒๓	ชัยภูมิ	๕	๑	๕๖
๒๔	ยโสธร	๔	๒	-
๒๕	อำนาจเจริญ	-	-	-
๒๖	อุดรธานี	๑	๕	๑๓
๒๗	ขอนแก่น	๑	๑	๕
๒๘	มหาสารคาม	๑	๕	๑๕
๒๙	ร้อยเอ็ด	๓	๓	๑๒
๓๐	กาฬสินธุ์	๑	-	๓
๓๑	นครพนม	๓	-	๒
๓๒	สกลนคร	๒	๓	๑๔
๓๓	หนองคาย	๖	-	๑
๓๔	เลย	๖	-	๓๙
๓๕	มุกดาหาร	-	-	๗
๓๖	หนองบัวลำภู	-	-	๑
๓๗	เชียงใหม่	๕	๑๐	๒
๓๘	แม่ฮ่องสอน	-	-	-
๓๙	ลำพูน	๑	๑๐	๒๖
๔๐	ลำปาง	๓	๔	๓๙
๔๑	แพร่	๔	๑	๑
๔๒	น่าน	๑	๑	๒
๔๓	เชียงราย	๔	๒	๑๓
๔๔	อุตรดิตถ์	-	๔	๑
๔๕	พะเยา	-	๒	๓๙
๔๖	พิษณุโลก	๒	๖	๙

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแผนเพื่อศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	จังหวัด	จำนวนหน่วย		
		ศิลปกรรม	สถานศึกษา	พุทธมามกะ
๔๗	สุโขทัย	๑	๔	๓
๔๘	ตาก	๑	๒	๒๔
๔๙	กำแพงเพชร	-	๑	๑
๕๐	อุทัยธานี	๒	-	๕
๕๑	นครสวรรค์	๔	๑๓	๑
๕๒	พิจิตร	๑	๑	๓
๕๓	เพชรบูรณ์	๕	๑	๒๑
๕๔	นครปฐม	๑	๓	๒๓
๕๕	สุพรรณบุรี	๔	๒	๑๓
๕๖	กาญจนบุรี	๕	๑	๓
๕๗	ราชบุรี	๓	๙	-
๕๘	เพชรบุรี	๓	๑	-
๕๙	ประจวบคีรีขันธ์	๑	-	๒
๖๐	สมุทรสงคราม	๑	-	-
๖๑	สมุทรสาคร	๑	-	-
๖๒	ภูเก็ต	-	๑	๔
๖๓	กระบี่	๑	-	๔
๖๔	นครศรีธรรมราช	๖	๔	๓
๖๕	สุราษฎร์ธานี	๒	๓	๒
๖๖	ชุมพร	๒	-	๑๕
๖๗	ระนอง	๑	-	๑
๖๘	พังงา	-	-	-
๖๙	สงขลา	๑	๖	-
๗๐	พัทลุง	-	๔	-

แนวทางการดำเนินงานแผนส่งเสริมทางพระพุทธศาสนา

ที่	จังหวัด	จำนวนหน่วย		
		ศีลธรรม	สถานศึกษา	พุทธมามกะ
๗๑	ตรัง	๑	๑	๔
๗๒	สตูล	๑	๓	-
๗๓	ยะลา	-	๑	๑
๗๔	นราธิวาส	๑	๑	๑
๗๕	ปัตตานี	๑	๑	-
๗๖	สิงห์บุรี	๓	๒	๒
	รวม	๑๕๕	๒๕๒	๕๔๑

ทะเบียนหน่วยเผยแพร่ศีลธรรม

ส่วนกลาง

ที่	ชื่อ	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๑	มูลนิธิส่งเสริมกิจการศาสนา และมนุษยธรรม (นิตยสารศุภมิตร)	ตึกสิริสม วัดมกุฏกษัตริยาราม	บางขุนพรหม	พระนคร	กรุงเทพฯ
๒	สัมาชีวิตศิลปมูลนิธิ (ในพระสังฆราชูปถัมภ์)	๗๔๔ ซ.พญานาค	ถนนเพชรบุรี	ราชเทวี	กรุงเทพฯ
๓	สมาคมเบญจมาบพิตร	ศาลาธรรมชินราชปัญจพิธ	จิตรลดา	ดุสิต	กรุงเทพฯ
๔	ศูนย์อบรมศีลธรรมวัฒนธรรม แก่ประชาชน	วัดนราดสุนทริการาม	เทเวศร์	พระนคร	กรุงเทพฯ
๕	ศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนา วัดบวรมงคล	๕๖๙ วัดบวรมงคล	บางพลัด	บางพลัด	กรุงเทพฯ
๖	ศูนย์ธรรมศึกษาพิเศษ โรงเรียนวิสุทธิกษัตริ-อาษาวิทยา	วัดราชบพิธ	วัดราชบพิธ	พระนคร	กรุงเทพฯ
๗	สมาคมศูนย์ค้นคว้า ทางพระพุทธศาสนาวัดสระเกศ	โรงเรียนปริยัติธรรม วัดสระเกศ	บ้านบาตร	บ่อนประปา	กรุงเทพฯ
๘	มูลนิธิสถาบันแม่ชีไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์	สภาการศึกษา มหามกุฏราชวิทยาลัย วัดบวรนิเวศวิหาร	บวรนิเวศ	พระนคร	กรุงเทพฯ
๙	สภาพระธรรมมถิก	วัดพระเชตุพน	พระบรม- มหาราชวัง	พระนคร	กรุงเทพฯ

แนวทางการดำเนินงานแผนเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อ	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๑๐	ศูนย์ส่งเสริมการศึกษา และปฏิบัติธรรม ในพระสังฆราชูปถัมภ์	วัดมหาธาตุ คณะ ๕ ถ.มหาราช	พระบรม- มหาราชวัง	พระนคร	กรุงเทพฯ
๑๑	สมาคมพุทธบุตรต์บางมด	วัดสี่สุม	บางมด	จอมทอง	กรุงเทพฯ
๑๒	หน่วยเผยแพร่ศีลธรรมวัดคลองครุ (ปฐวีกรณ)	วัดคลองครุ	คันนายาว	คันนายาว	กรุงเทพฯ
๑๓	กลุ่มศึกษาและเผยแพร่พระไตรปิฎก	คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ.อังรีดูนังต์	วังใหม่	ปทุมวัน	กรุงเทพฯ
๑๔	มูลนิธิพื้นบ้านไทย	๔๕ เข็นจรีปาร์ค	จอมพล	จตุจักร	กรุงเทพฯ
๑๕	มูลนิธิสร้างสุขชุมชน	๔๗/๒๘ เข็นจรีปาร์ค	จอมพล	จตุจักร	กรุงเทพฯ

ทะเบียนหน่วยเผยแพร่ศีลธรรม

ส่วนภูมิภาค

ที่	ชื่อ	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๑	หน่วยเผยแพร่ศีลธรรม ทางพระพุทธศาสนา	วัดพุดินนา	พุดินนา	คลองท่อม	กระบี่
๒	ศูนย์การเผยแผ่ศีลธรรม ในพระพุทธศาสนา อำเภอท่ามะกา	วัดดอนชะเอม	ดอนชะเอม	ท่ามะกา	กาญจนบุรี
๓	ศูนย์การเผยแผ่ศีลธรรม มูลนิธิสโตนโรดในพระพุทธศาสนา	วัดเขื่อนท่าทุ่งนาประชาสรรค์	ช่องสะเดา	เมือง	กาญจนบุรี
๔	ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา	วัดห้วยกระเจา	ห้วยกระเจา	ห้วยกระเจา	กาญจนบุรี
๕	หน่วยเผยแพร่ศีลธรรม วัดไชยชุมพลชนะสงคราม	วัดไชยชุมพลชนะสงคราม	บ้านใต้	เมือง	กาญจนบุรี
๖	หน่วยเผยแพร่ศีลธรรมวัดดอนขมิ้น	๑ ม.๓	ดอนขมิ้น	ท่ามะกา	กาญจนบุรี
๗	ศูนย์ฝึกอบรมจริยธรรม จังหวัดกาฬสินธุ์	วัดเวฬุวัน	นิคม	สหัสขันธ์	กาฬสินธุ์
๘	พุทธสมาคมจังหวัดขอนแก่น	ศาลาการเปรียญวัดศรีนวล ถ.หลักเมือง	ในเมือง	เมือง	ขอนแก่น
๙	ยุวพุทธิกสมาคมจันทบุรี	๑๓๙ วัดใหม่ ถ.ท่าแฉลบ	ตลาด	เมือง	จันทบุรี
๑๐	ศูนย์เผยแผ่ธรรมแก่เยาวชนจันทบุรี	วัดคลองใหญ่แจ่มวาที	เขลม	เขาคิชฌกูฏ	จันทบุรี
๑๑	พุทธสมาคมฉะเชิงเทรา	๑๘๘ ถ.นิคมไทย	หน้าเมือง	เมือง	ฉะเชิงเทรา

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อ	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๑๒	พุทธสมาคมจังหวัดชลบุรี	วัดใหญ่อินทาราม ถ.เจตต์จ้านง	บางปลาสร้อย	เมือง	ชลบุรี
๑๓	ศูนย์พระพุทธศาสนา ค่ายพระมหาเจษฎาราชเจ้า	กองบัญชาการ กองพลนาวิกโยธิน ค่ายพระมหาเจษฎาราชเจ้า	พลูตาหลวง	สัตหีบ	ชลบุรี
๑๔	สำนักวิปัสสนามูลนิธิวิเวกาศรม	ช.ประชาชนกุล	บ้านสวน	เมือง	ชลบุรี
๑๕	หน่วยเผยแพร่ศิลปกรรมแก่เยาวชน	วัดหนองกระทุ่ม	หนองกะขะ	พานทอง	ชลบุรี
๑๖	หน่วยเผยแพร่ศิลปกรรมพัฒนา วัดบุญญ์กัญจนาราม	วัดบุญญ์กัญจนาราม	หนองปรือ	บางละมุง	ชลบุรี
๑๗	พุทธสมาคมจังหวัดชัยภูมิ (วัดทรงศิลา)	วัดทรงศิลา ถ.ราชทัณฑ์	ในเมือง	เมือง	ชัยภูมิ
๑๘	ศูนย์การพระพุทธศาสนาชัยภูมิ	วัดทรงศิลา	ในเมือง	เมือง	ชัยภูมิ
๑๙	ศูนย์เผยแพร่ธรรมวัดโคกสว่าง	วัดโคกสว่าง	ห้วยบง	เมือง	ชัยภูมิ
๒๐	หน่วยเผยแพร่ศิลปกรรมคอนสวรรค์	วัดเกาะแก้ว บ้านหนองโน ม.๔	โคกมิ่งงอย	คอนสวรรค์	ชัยภูมิ
๒๑	หน่วยเผยแพร่ศิลปกรรม วัดศรีมหาโพธิ์	วัดศรีมหาโพธิ์ ม.๕	ตลอดแร้ง	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ
๒๒	พุทธสมาคมจังหวัดชุมพร	๒๕/๓ ถ.นวมินทร์ร่วมใจ	ท่าตะเภา	เมือง	ชุมพร
๒๓	ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วัดพระจัน	วัดพระจัน	สวี	สวี	ชุมพร
๒๔	ศูนย์เผยแพร่พระพุทธศาสนา บ้านฟ้าไทยงาม	บ้านฟ้าไทยงาม ม.๙	บ่อ	เวียงแก่น	เชียงราย

แผนทางการดำเนินงานหน่วยเผยแผ่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อ	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๒๕	หน่วยเผยแผ่ศีลธรรมวัดพระแก้ว	ศาลาพุทธวิมวดีวิวัฒน์ วัดพระแก้ว	เวียง	เมือง	เชียงราย
๒๖	หน่วยเผยแผ่ธรรมบวรศีลธรรม วัดอำมาตย์	วัดอำมาตย์	เวียง	เทิง	เชียงราย
๒๗	หน่วยบวรเผยแผ่ศีลธรรม	วัดเจ็ดยอด	เวียง	เมือง	เชียงราย
๒๘	พุทธสมาคมจังหวัดเชียงใหม่	โรงเรียนอนุบาลตรุนิมิต ช.๒ ถ.ลอยเคราะห์	ช้างคลาน	เมือง	เชียงใหม่
๒๙	ยุวพุทธิกสมาคมเชียงใหม่	โรงเรียนอนุศึกษา	ศรีภูมิ	เมือง	เชียงใหม่
๓๐	ศูนย์เผยแผ่ธรรมจังหวัดเชียงใหม่	วัดพันอัน ถ.ราชดำเนิน	พระสิงห์	เมือง	เชียงใหม่
๓๑	หน่วยเผยแผ่ศีลธรรมวัดนันทาราม	๑๕๕ วัดนันทาราม	สันทราย	ฝาง	เชียงใหม่
๓๒	หน่วยเผยแผ่ศีลธรรมวัดวังสิงห์คำ	วัดวังสิงห์คำ	ป่าแดด	เมือง	เชียงใหม่
๓๓	พุทธสมาคมจังหวัดตรัง	วัดมิ่งมิถุนภูมิ ถ.หนองยวน	ทับเที่ยง	เมือง	ตรัง
๓๔	ศูนย์พระธรรมวิทยากรจังหวัดตราด (วัดสุวรรณมงคล)	วัดสุวรรณมงคล	หนองเสม็ด	เมือง	ตราด
๓๕	หน่วยเผยแผ่ศีลธรรม (วัดวังม่วง)	วัดวังม่วง	ไม้งาม	เมือง	ตาก
๓๖	ศูนย์ส่งเสริมศีลธรรมวัฒนธรรม อำเภอปากพลี	วัดฝั่งคลอง	เกาะหวาย	ปากพลี	นครนายก
๓๗	ยุวพุทธิกสมาคมจังหวัดนครปฐม	๘๐	พระประโทน	เมือง	นครปฐม
๓๘	พุทธสมาคมจังหวัดนครพนม	๑๘๘ ถ.สุนทรวิจิตร	ในเมือง	เมือง	นครพนม
๓๙	ศูนย์เผยแผ่พระศาสนา เพื่อพัฒนาเยาวชน	วัดจอมแจ้ง	พุ่มแก	นาแก	นครพนม

แนวทางการดำเนินงานหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อ	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๔๐	หน่วยเผยแพร่ศีลธรรม ทางพระพุทธศาสนา (วัดธาตุศรีคุณ)	วัดธาตุศรีคุณ	นาแก	นาแก	นครพนม
๔๑	พุทธสมาคมจังหวัดนครราชสีมา	๗๔๔ ถ.ราชดำเนิน	ในเมือง	เมือง	นครราชสีมา
๔๒	หน่วยเผยแพร่ศีลธรรมวัดयोगแยง	วัดयोगแยง	หนองระเวียง	เมือง	นครราชสีมา
๔๓	หน่วยเผยแพร่ศีลธรรมวัดกะกั่วแก้ว				นครราชสีมา
๔๔	พุทธสมาคมนครศรีธรรมราช	วัดสวนปาน		เมือง	นครศรีธรรมราช
๔๕	ศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมเคลื่อนที่ ภาคใต้ วัดแจ้ง	วิทยาลัยสงฆ์ภาคทักษิณ วัดแจ้ง ถ.ราชดำเนิน	ท่าวัง	เมือง	นครศรีธรรมราช
๔๖	ศูนย์ส่งเสริมศีลธรรมวัฒนธรรม อำเภอทุ่งใหญ่	โรงเรียนทุ่งใหญ่วิทยาคม		ทุ่งใหญ่	นครศรีธรรมราช
๔๗	หน่วยเผยแพร่ศีลธรรมวัดรักขิตวัน	วัดรักขิตวัน	ชะอวด	ชะอวด	นครศรีธรรมราช
๔๘	วัดสระเรียง	วัดสระเรียง	ในเมือง	เมือง	นครศรีธรรมราช
๔๙	โรงเรียนพระปริยัติธรรมสามัญ วัดสระเรียง	วัดสระเรียง	ในเมือง	เมือง	นครศรีธรรมราช
๕๐	พุทธสมาคมจังหวัดนครสวรรค์	ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ ถ.สวรรค์วิถี		เมือง	นครสวรรค์
๕๑	ยุวพุทธิกสมาคมชุมแสง	วัดแสงสวรรค์	พิกุล	ชุมแสง	นครสวรรค์
๕๒	ยุวพุทธิกสมาคมนครสวรรค์	วัดโพธาราม ถ.โกสีย์	ปากน้ำโพ	เมือง	นครสวรรค์

แนวทางการดำเนินงานหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อ	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๕๓	หน่วยเผยแผ่ศีลธรรมนำสุข (วัดหนองปลิง)	วัดหนองปลิง	หนองปลิง	เมือง	นครสวรรค์
๕๔	ศูนย์สืบสานอายุพระพุทธศาสนา	วัดชลประทานรังสฤษฎ์	บางตลาด	ปากเกร็ด	นนทบุรี
๕๕	หน่วยเผยแผ่ศีลธรรมวัดเชิงเลน	วัดเชิงเลน	ท่าอิฐ	ปากเกร็ด	นนทบุรี
๕๖	พุทธสมาคมจังหวัดนราธิวาส	ศาลาการเปรียญวัดบางนรา	บางนาค	เมือง	นราธิวาส
๕๗	หน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา และวัฒนธรรม อำเภอเวียงสา	สำนักงานเจ้าคณะอำเภอ เวียงสา วัดบุญยืน	กลางเวียง	เวียงสา	น่าน
๕๘	พุทธสมาคมจังหวัดบุรีรัมย์	๓๘/๓๑ ซ.๑๑ ถ.ธานี	ในเมือง	เมือง	บุรีรัมย์
๕๙	ศูนย์พุทธศาสตร์บุรีรัมย์	วัดกลาง ถ.จิระ	ในเมือง	เมือง	บุรีรัมย์
๖๐	พุทธสมาคมจังหวัดปทุมธานี	ถ.เทศบาล	บางปรอก	เมือง	ปทุมธานี
๖๑	ศูนย์อาศรมสุญญตา	ม.๗	หนองตาแต้ม	ปรางมุนี	ประจวบคีรีขันธ์
๖๒	พุทธสมาคมจังหวัด พระนครศรีอยุธยา	พุทธวัฒนธรรมสถาน ถ.ป่าไผ่		พระนครศรีอยุธยา	พระนครศรีอยุธยา
๖๓	มูลนิธิยุวพุทธิกสมาคม พระนครศรีอยุธยา	หน้าตลาดหัวแหลม ถ.อุททองนอก		พระนครศรีอยุธยา	พระนครศรีอยุธยา
๖๔	ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา วัดสีสุก	วัดสีสุก	น้ำเต้า	บางบาล	พระนครศรีอยุธยา
๖๕	ยุวพุทธิกสมาคมบางมูลนาก (วัดชัยมงคล)	วัดชัยมงคล	บางมูลนาก	บางมูลนาก	พิจิตร
๖๖	พุทธสมาคมจังหวัดพิษณุโลก	วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ		เมือง	พิษณุโลก

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อ	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๖๗	ยุวพุทธิกสมาคมจังหวัดพิษณุโลก	มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม		เมือง	พิษณุโลก
๖๘	พุทธสมาคมจังหวัดเพชรบุรี	ตึกสุวรรณมุนีนุบาล วัดมหาธาตุ	คลองกระแซง	เมือง	เพชรบุรี
๖๙	หน่วยส่งเสริมจริยธรรม จังหวัดเพชรบุรี	วัดมหาธาตุวรวิหาร	คลองกระแซง	เมือง	เพชรบุรี
๗๐	หน่วยส่งเสริมศีลธรรมวัดหนองจอก	วัดหนองจอก	หนองจอก	ท่าช้าง	เพชรบุรี
๗๑	พุทธสมาคมจังหวัดเพชรบูรณ์	วัดเพชราราม ถ.พระพุทธบาท	ในเมือง	เมือง	เพชรบูรณ์
๗๒	ศูนย์กลางการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาวัดสระเกศ	๑๔๒ วัดสระเกศ	หล่มเก่า	หล่มเก่า	เพชรบูรณ์
๗๓	ศูนย์ศึกษาพุทธศาสนา และวัฒนธรรม	วัดโพนสอที่คักดาราม	หล่มสัก	หล่มสัก	เพชรบูรณ์
๗๔	หน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา วัดมหาธาตุ	๑๗ ถ.พินกรบำรุง	ในเมือง	เมือง	เพชรบูรณ์
๗๕	หน่วยเผยแผ่ศีลธรรม วัดสว่างอารมณ์	วัดสว่างอารมณ์	หนองสว่าง	หล่มสัก	เพชรบูรณ์
๗๖	พุทธสมาคมจังหวัดแพร่	วัดพระบาทมิ่งเมืองวรวิหาร ถ.เจริญเมือง	ในเวียง	เมือง	แพร่
๗๗	สำนักปฏิบัติธรรมบุญรักษา	๘๒/๒ บ้านสองแคว	ป่าแมก	เมือง	แพร่
๗๘	หน่วยเผยแผ่ศีลธรรม อำเภอสูงเม่น	ที่ว่าการอำเภอสูงเม่น ถ.ยันตรกิจโกศล		สูงเม่น	แพร่

แนวทางการดำเนินงานหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อ	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๗๙	หน่วยเผยแพร่วัฒนธรรม อำเภอหนองม่วงไข่	ที่ว่าการอำเภอหนองม่วงไข่	หนองม่วงไข่	หนองม่วงไข่	แพร่
๘๐	ศูนย์อบรมวิปัสสนาจารย์หน ตะวันออก วัดสว่างนุ่งคล้า	วัดแสงสว่างนุ่งคล้า	ลาดพัฒนา	เมือง	มหาสารคาม
๘๑	ยุวพุทธิกสมาคมคำเขื่อนแก้ว	๕๑ ม.๑ ถ.เทศบาล ๕	ลุมพุก	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร
๘๒	ยุวพุทธิกสมาคมยโสธร	ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิญญู ยโสธร ๒๖๐-๒๖๖ ถ.แจ้งสนิท		เมือง	ยโสธร
๘๓	ศูนย์ส่งเสริมและอบรมศีลธรรม ประจำจังหวัดยโสธร (ธ)	วัดเทพรังษี	หนองคู	เมือง	ยโสธร
๘๔	หน่วยเผยแพร่วัฒนธรรม วัดเขมไชยาราม	วัดเขมไชยาราม	สามแยก	เลิงนกทา	ยโสธร
๘๕	ศูนย์ฝึกอบรมพระธรรมกถึก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วัดมิ่งพระลานชัย	วัดบึงพระลานชัย	ในเมือง	เมือง	ร้อยเอ็ด
๘๖	ศูนย์พุทธมามกะสัมพันธ์ อำเภออาจสามารถ	ที่ว่าการอำเภออาจสามารถ		อาจสามารถ	ร้อยเอ็ด
๘๗	ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา และวัฒนธรรม	วัดมิ่งเมือง	กลางเวียง	เสลภูมิ	ร้อยเอ็ด
๘๘	หน่วยเผยแพร่วัฒนธรรม วัดตโปทาราม	วัดตโปทาราม	ส้มป่น	เมือง	ระนอง
๘๙	พุทธสมาคมจังหวัดราชบุรี	วัดมหาธาตุวรวิหาร	หน้าเมือง	เมือง	ราชบุรี

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อ	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๙๐	หน่วยเผยแพร่ศิลปกรรม	วัดถ้ำสิงโตทอง	ปากช่อง	จอมบึง	ราชบุรี
๙๑	หน่วยเผยแพร่ศิลปกรรมวัดโพธาราม	วัดโพธาราม	โพธาราม	โพธาราม	ราชบุรี
๙๒	ยุวพุทธิกสมาคมลพบุรี	โรงเรียนพระนารายณ์	ท่าศาลา	เมือง	ลพบุรี
๙๓	ศูนย์อบรมศิลปกรรมประชาชน ตำบลบ้านทราย	ศูนย์พัฒนาตำบลบ้านทราย	บ้านทราย	บ้านหมี่	ลพบุรี
๙๔	ศูนย์ไตรมิติวัฒนาวัดกล้วยหลวง	๓๔ ม.๑ วัดกล้วยหลวง	กล้วยแพะ	เมือง	ลำปาง
๙๕	ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา จังหวัดลำปาง	วัดบุญวาทย์วิหาร	หัวเวียง	เมือง	ลำปาง
๙๖	สภาธรรมปาฐก ลำปาง วัดน้ำล้อม	วัดน้ำล้อม	สวนดอก	เมือง	ลำปาง
๙๗	พุทธสมาคมจังหวัดลำพูน		ในเมือง	เมือง	ลำพูน
๙๘	ศูนย์การเผยแพร่ศิลปกรรม ในพระพุทธศาสนา	วัดบรรพตวนาราม	ภูกระดึง	ภูกระดึง	เลย
๙๙	ศูนย์การเผยแพร่ศิลปกรรม วัดวิเวกธรรมคุณ	วัดวิเวกธรรมคุณ	กุดป่อง	เมือง	เลย
๑๐๐	ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา วัดโนนศรีชมภู	วัดโนนศรีชมภู	พาน้อย	วังสะพุง	เลย
๑๐๑	ศูนย์ส่งเสริมศาสนศึกษาจังหวัดเลย	วัดศรีวิชัยวนาราม	กุดป่อง	เมือง	เลย
๑๐๒	หน่วยพัฒนาการเผยแพร่ศิลปกรรม ทางพระพุทธศาสนาวัดเวฬุวนาราม	วัดเวฬุวนาราม บ้านนาโก	ศรีฐาน	ภูกระดึง	เลย
๑๐๓	หน่วยพัฒนาการเผยแพร่ศิลปกรรม	วัดแท่นศิลาอาสน์ บ้านนาน้อย	ศรีฐาน	ภูกระดึง	เลย

แนวทางการดำเนินงานหน่วยเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อ	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๑๐๔	ศูนย์เผยแพร่วัฒนธรรม เพื่อพัฒนาลังคมและจิตใจ วัดนาเวง (วัดป่าสันติธรรม)	วัดป่าสันติธรรม (วัดนาเวง)	ธาตุเชิงชุม	เมือง	สกลนคร
๑๐๕	หน่วยเผยแพร่วัฒนธรรม	วัดป่าวิเวกจันทร์าราม บ้านดงมะไฟ	ขมิ้น	เมือง	สกลนคร
๑๐๖	หน่วยเผยแพร่วัฒนธรรม (วัดจันทิ์พระ)	วัดจันทิ์พระ	จันทิ์พระ	สทิงพระ	สงขลา
๑๐๗	หน่วยเผยแพร่วัฒนธรรม	วัดหน้าเมือง	คลองขุด	เมือง	สตูล
๑๐๘	พุทธสมาคมจังหวัดสมุทรสงคราม	วัดเพชรสมุทรวรวิหาร	แม่กลอง	เมือง	สมุทรสงคราม
๑๐๙	หน่วยเผยแพร่วัฒนธรรม จังหวัดสมุทรสาคร	วัดธรรมจริยาภิรมย์	หลักสาม	บ้านแพ้ว	สมุทรสาคร
๑๑๐	ยุวพุทธิกสมาคมจังหวัดสระบุรี	วัดทองพุ่มพวง	ปากเพรียว	เมือง	สระบุรี
๑๑๑	ศูนย์การเผยแพร่วัฒนธรรม แห่งประเทศไทย	วัดดาวเสด็จ ข.๒๓ ถ.พหลโยธิน	ปากเพรียว	เมือง	สระบุรี
๑๑๒	พุทธสมาคมจังหวัดสิงห์บุรี	๓๔๐	บางพุทรา	เมือง	สิงห์บุรี
๑๑๓	พุทธิกสมาคมปากบาง สิงห์บุรี	๓๔/๐๘	ปากบาง	พรหมบุรี	สิงห์บุรี
๑๑๔	ยุวพุทธิกสมาคมสิงห์บุรี	ศาลาสถิตธรรม	ปากบาง	พรหมบุรี	สิงห์บุรี
๑๑๕	หน่วยเผยแพร่วัฒนธรรม ประจำอำเภอศรีสำโรง	สำนักงานวัฒนธรรม อำเภอศรีสำโรง		ศรีสำโรง	สุโขทัย
๑๑๖	ศูนย์การเผยแพร่วัฒนธรรม ในพระพุทธศาสนา วัดท่าทอง	วัดท่าทอง	สนามคลี	เมือง	สุพรรณบุรี

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อ	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๑๑๗	ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในพระพุทธศาสนา	วัดสกุณปักชี	ปากน้ำ	เดิมบาง- นางบวช	สุพรรณบุรี
๑๑๘	ศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนา	วัดสามชุก	สามชุก	สามชุก	สุพรรณบุรี
๑๑๙	ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา และวิชาชีพอุททอง วัดสระพังลาน	วัดสระพังลาน	สระพังลาน	อุททอง	สุพรรณบุรี
๑๒๐	ยุวพุทธิกสมาคมแห่งบ้านนาสาร	วัดวิเวการาม	ทุ่งเตา	บ้านนาสาร	สุราษฎร์ธานี
๑๒๑	ยุวพุทธิกสมาคมแห่งสุราษฎร์ธานี	วัดไตรธรรมาราม ถ.หน้าเมือง	ตลาด	เมือง	สุราษฎร์ธานี
๑๒๒	กลุ่มเผยแผ่พระพุทธศาสนา คณะสงฆ์สุรินทร์	วัดกลางรัตนบุรี	รัตนบุรี	รัตนบุรี	สุรินทร์
๑๒๓	พุทธสมาคมจังหวัดสุรินทร์	๒๗๖ ถ.สุรินทร์ภักดี		เมือง	สุรินทร์
๑๒๔	ยุวพุทธิกสมาคมสุรินทร์	โรงเรียนอนุบาลสุรินทร์		เมือง	สุรินทร์
๑๒๕	มูลนิธิพระพุทธศาสนา	วัดตาลเดี่ยว	ท่าสะอาด	เชกา	หนองคาย
๑๒๖	ศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนา	วัดพระธาตุราษฎร์บำรุง	หนองกอมเกาะ	เมือง	หนองคาย
๑๒๗	หน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา ประจำอำเภอบึงกาฬ	วัดศรีโสภณธรรมทาน	บึงกาฬ	บึงกาฬ	หนองคาย
๑๒๘	หน่วยเผยแผ่ศิลปกรรม ทางพระพุทธศาสนา	วัดศรีพนา บ้านศรีพนา	เชกา	เชกา	หนองคาย
๑๒๙	หน่วยเผยแผ่ศิลปกรรมวัดนาสวรรค์	วัดนาสวรรค์		บึงกาฬ	หนองคาย
๑๓๐	หน่วยเผยแผ่ศิลปกรรมวัดรัตนมงคล (ห้วยตาด)	วัดห้วยตาด บ้านโนนสวนหม่อม	บ้านด้อง	เชกา	หนองคาย

แนวทางการดำเนินงานหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อ	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๑๓๑	หน่วยอบรมเผยแผ่ศีลธรรม	วัดชัยสิทธิาราม ๕๐ ม.๕	ชัยฤทธิ	ไชโย	อ่างทอง
๑๓๒	ยุวพุทธิกสมาคมจังหวัดอุดรธานี	วัดโพธิสมภรณ์	หมากแข้ง	เมือง	อุดรธานี
๑๓๓	พุทธสมาคมจังหวัดอุทัยธานี	วัดพิชัยบุญาราม	อุทัยใหม่	เมือง	อุทัยธานี
๑๓๔	หน่วยเผยแผ่ศีลธรรม จังหวัดอุทัยธานี	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดอุทัยธานี	อุทัยใหม่	เมือง	อุทัยธานี
๑๓๕	ธรรมสถานวัดมหาวนาราม	๑๘๙ วัดมหาวนาราม ถ.หลวง	ในเมือง	เมือง	อุบลราชธานี
๑๓๖	ยุวพุทธิกสมาคมพิบูลมังสาหาร วัดสระแก้ว	ศาลาการเปรียญ วัดสระแก้ว	พิบูล	พิบูลมังสาหาร	อุบลราชธานี
๑๓๗	ยุวพุทธิกสมาคมอุบลราชธานี	วัดสุปัฏนารามวรวิหาร	ในเมือง	เมือง	อุบลราชธานี
๑๓๘	หน่วยเผยแผ่พระพุทธธรรม วัดสระปทุมมาลัย	วัดสระปทุมมาลัย	หนองกุง	ตาลชุม	อุบลราชธานี
๑๓๙	พุทธสมาคมจังหวัดปัตตานี	โรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดนพวงศาราม	รูสะมิแล	เมือง	ปัตตานี
๑๔๐	พุทธสมาคมจังหวัดสมุทรปราการ		ปากน้ำ	เมือง	สมุทรปราการ

แนวทางการดำเนินงานเผยแพร่พระศาสนา

ทะเบียนหน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา ส่วนกลาง

ที่	ชื่อสถานศึกษา	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๑	โรงเรียนวัดราชโอรส	ถ.เอกชัย	บางค้อ	จอมทอง	กรุงเทพฯ
๒	โรงเรียนนายเรืออากาศ	กองบัญชาการศึกษามหาวิทยาลัย ทหารอากาศ	คลองถนน	สายไหม	กรุงเทพฯ
๓	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พระนคร	ถ.พิษณุโลก		ดุสิต	กรุงเทพฯ
๔	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี	ถ.ประชาธิปไตย	บางมด	ทุ่งครุ	กรุงเทพฯ
๕	มหาวิทยาลัยราชภัฏ บ้านสมเด็จเจ้าพระยา	ถ.อิสรภาพ	หิรัญบุรี	บางกอกใหญ่	กรุงเทพฯ
๖	กรมสารวัตรทหารเรือ	๑๕๖/๕	วัดอรุณฯ	บางกอกใหญ่	กรุงเทพฯ
๗	โรงเรียนทวีธาภิเศก	ถ.อิสรภาพ	วัดอรุณฯ	บางกอกใหญ่	กรุงเทพฯ
๘	โรงเรียนพลศึกษาการราชดำเนิน ธนบุรี	ถ.อิสรภาพ	วัดอรุณฯ	บางกอกใหญ่	กรุงเทพฯ
๙	โรงเรียนอุดมศึกษา	ลาดพร้าว ๙๔	วังทองหลาง	บางกะปิ	กรุงเทพฯ
๑๐	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ถ.พหลโยธิน	ลาดยาว	บางเขน	กรุงเทพฯ
๑๑	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	ถ.แจ้งวัฒนะ	อนุสาวรีย์	บางเขน	กรุงเทพฯ
๑๒	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	ถ.รัชดาภิเษก	จันทระเกษม	จตุจักร	กรุงเทพฯ
๑๓	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ	ถ.พหลโยธิน	บางซื่อ	บางซื่อ	กรุงเทพฯ
๑๔	โรงเรียนวิมุตยารามพิทยากร	ถ.เจริญสุขุมวิท	บางอ้อ	บางพลัด	กรุงเทพฯ

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธรูปศาสนา

ที่	ชื่อสถานศึกษา	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๑๕	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ห้อง ๔๐๑ ตึกจุลจักรพงษ์	วังใหม่	ปทุมวัน	กรุงเทพฯ
๑๖	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	ถ.วิภาวดีรังสิต	ดินแดง	ดินแดง	กรุงเทพฯ
๑๗	วิทยาลัยแพทยศาสตร์ พระมงกุฎเกล้า	ถ.ราชวิถี		ราชเทวี	กรุงเทพฯ
๑๘	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ถ.ท่าพระจันทร์	พระบรม- มหาราชวัง	พระนคร	กรุงเทพฯ
๑๙	โรงเรียนตั้งตรงจิตรพณิชยการ	ถ.มหาราช	พระบรม- มหาราชวัง	พระนคร	กรุงเทพฯ
๒๐	มหาวิทยาลัยสยาม	ถ.เพชรเกษม	บางหว้า	ภาษีเจริญ	กรุงเทพฯ
๒๑	โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม	ถ.เพชรเกษม	บางด้วน	ภาษีเจริญ	กรุงเทพฯ
๒๒	โรงเรียนเผด็จศึกศึกษา	ถ.เพชรเกษม	ปากคลอง	ภาษีเจริญ	กรุงเทพฯ
๒๓	โรงเรียนเศรษฐบุตรบำเพ็ญ	ถ.รามอินทรา	มีนบุรี	มีนบุรี	กรุงเทพฯ
๒๔	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ	ถ.นางลิ้นจี่	ทุ่งมหาเมฆ	ยานนาวา	กรุงเทพฯ
๒๕	โรงเรียนดุสิตพณิชยการ	๔๓๘/๑๗ ซ.๕ ถ.ราชวิถี	พญาไท	ราชเทวี	กรุงเทพฯ
๒๖	วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก	๓๑๗/๖ ถ.ราชเทวี	ทุ่งพญาไท	ราชเทวี	กรุงเทพฯ
๒๗	วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน	ถ.ประชาธิปไตย	ราษฎร์บูรณะ	ราษฎร์บูรณะ	กรุงเทพฯ
๒๘	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง	ถ.ฉลองกรุง	ฉลองกรุง	ลาดกระบัง	กรุงเทพฯ
๒๙	โรงเรียนโสมภานุสสรณ์	ถ.รามคำแหง	สะพานสูง	สะพานสูง	กรุงเทพฯ
๓๐	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	สุขุมวิท ๒๒	คลองเตยเหนือ	วัฒนา	กรุงเทพฯ
๓๑	โรงเรียนวัดสุวรรณาราม	๓๗๕/๒ ถ.เจริญสุขุมวิท	ศิริราช	บางกอกน้อย	กรุงเทพฯ

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแผนการศึกษาระดับประถมศึกษา

ที่	ชื่อสถานศึกษา	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๓๒	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพ	๒ ถ.นางลิ้นจี่	ทุ่งมหาเมฆ	สาทร	กรุงเทพฯ
๓๓	สถาบันการศึกษา ทหาร ตำรวจ ๙ สถาบัน			ราชเทวี	กรุงเทพฯ
๓๔	โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม		บ้านช่างหล่อ	บางกอกน้อย	กรุงเทพฯ
๓๕	โรงเรียนเสสะเวชวิทยา	๔๕/๔๐	วัดท่าพระ	บางกอกใหญ่	กรุงเทพฯ
๓๖	โรงเรียนวัดราชสิทธิาราม	๙๔	วัดท่าพระ	บางกอกใหญ่	กรุงเทพฯ
๓๗	โรงเรียนสยามบริหารธุรกิจ		สายไหม	สายไหม	กรุงเทพฯ
๓๘	วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ		คลองถนน	สายไหม	กรุงเทพฯ
๓๙	โรงเรียนศรีเอี่ยมอนุสรณ์	๑๑๑/๒	บางนา	บางนา	กรุงเทพฯ
๔๐	โรงเรียนคลองทวีวัฒนา (ทองน่วมอนุสรณ์)	๑๕๕ ม.๑	ทวีวัฒนา	ทวีวัฒนา	กรุงเทพฯ
๔๑	โรงเรียนสุวิทย์เสรีอนุสรณ์	๑๐/๑๑ ม.๑๑	ประเวศ	ประเวศ	กรุงเทพฯ
๔๒	โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์	๑๑๒๘	สามเสนนอก	ห้วยขวาง	กรุงเทพฯ
๔๓	โรงเรียนวัดศรีสุธาราม	๕๔/๘	บางขุนนนท์	บางกอกน้อย	กรุงเทพฯ
๔๔	โรงเรียนวัดสุทัศน์	๑๘/๑	ราชบพิธ	พระนคร	กรุงเทพฯ
๔๕	โรงเรียนวัดสน	๒๓๕ ม.๕	ราษฎร์บูรณะ	ราษฎร์บูรณะ	กรุงเทพฯ
๔๖	โรงเรียนวัดแจ้งร้อน	๒๗๒ ข.ราษฎร์บูรณะ ๓๗	ราษฎร์บูรณะ	ราษฎร์บูรณะ	กรุงเทพฯ
๔๗	โรงเรียนวัดนินสุธาราม	๙๔/๑ ม.๑๐	บางบอน	บางบอน	กรุงเทพฯ
๔๘	โรงเรียนวัดใหม่อมตรส	๑๓๒/๑	บ้านพานถม	พระนคร	กรุงเทพฯ
๔๙	โรงเรียนวัดโสมนัส	๖๔๖/๒	วัดโสมนัส	ป้อมปราบฯ	กรุงเทพฯ

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อสถานศึกษา	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๕๐	โรงเรียนวัดคลองใหม่	๑๘	บางโพธิ์พาง	ยานนาวา	กรุงเทพฯ
๕๑	โรงเรียนบางจาก (โกมลประเสริฐอุทิศ)	๕ ม.๖	บางจาก	ภาษีเจริญ	กรุงเทพฯ
๕๒	โรงเรียนเสนานิคม		จันทระเกษม	จตุจักร	กรุงเทพฯ
๕๓	โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง	๒๑ ซ.รามคำแหง ๑๐๗	หัวหมาก	บางกะปิ	กรุงเทพฯ
๕๔	โรงเรียนพรพระร่วงประสิทธิ์	๑๑๐ ม.๖	ออเงิน	สายไหม	กรุงเทพฯ
๕๕	โรงเรียนเทพวิทยา	๑๓/๓ ม.๑๑	ลาดพร้าว	ลาดพร้าว	กรุงเทพฯ
๕๖	โรงเรียนวัดประเสริฐสุทธาวาส	๑๐ ม.๔	บางปะกอก	ราษฎร์บูรณะ	กรุงเทพฯ
๕๗	โรงเรียนสถานีพรหมแดน (รักษาศุขราษฎร์บำรุง)	๒๓ ม.๓	บางบอน	บางบอน	กรุงเทพฯ
๕๘	โรงเรียนวัดช่องนนทรี	๔๖๑ ถ.นนทรี	นนทรี	ยานนาวา	กรุงเทพฯ
๕๙	โรงเรียนวัดไผ่เงินโชตนาราม	๘๘๐ ถ.จันทร์	บางโคล่	บางคอแหลม	กรุงเทพฯ
๖๐	โรงเรียนมีนบุรี	๓๖ ม.๑	มีนบุรี	มีนบุรี	กรุงเทพฯ
๖๑	โรงเรียนวัดบางน้ำชน	๒๔	ลำเหร่	ธนบุรี	กรุงเทพฯ
๖๒	โรงเรียนวัดใหม่พิเรนทร์	๖๑๑/๑ ถ.อิสรภาพ	วัดอรุณฯ	บางกอกใหญ่	กรุงเทพฯ
๖๓	โรงเรียนเคหะทุ่งสองห้องวิทยา ๒	๓๑๔ ม.๒	ทุ่งสองห้อง	เขตหลักสี่	กรุงเทพฯ
๖๔	โรงเรียนราชบพิธ	๒๙ ถ.ราชบพิธ	วัดราชบพิธ	พระนคร	กรุงเทพฯ
๖๕	โรงเรียนวัดม่วงแค	๓๐ ถ.เจริญกรุง	บางรัก	บางรัก	กรุงเทพฯ
๖๖	โรงเรียนมัธยมวัดดาวคณอง	๑๖๒ ถ.เจริญนคร	ดาวคะนอง	ธนบุรี	กรุงเทพฯ
๖๗	โรงเรียนวัดใหม่เจริญราษฎร์	ม.๒	คลองสิบสอง	หนองจอก	กรุงเทพฯ
๖๘	โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช ลาดกระบัง	๑๒๑ ม.๕ ถ.ร่มเกล้า	คลองสอง- ต้นขุน	ลาดกระบัง	กรุงเทพฯ

แผนทางการดำเนินงานหน่วยแผนพระไตรปิฎกทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อสถานศึกษา	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๖๙	โรงเรียนวัดศาลาแดง	๑๓๖ ซ.บางแกว ๑๕๘	บางไผ่	บางแค	กรุงเทพฯ
๗๐	โรงเรียนวัดปากบ่อ	๒๙๒ ซ.อ่อนนุช ๓๕	สวนหลวง	สวนหลวง	กรุงเทพฯ
๗๑	โรงเรียนบางมด (ตันเปาว์วิทยาคาร)	๑๑ ถ.พุทธบูชา	บางมด	ทุ่งครุ	กรุงเทพฯ
๗๒	โรงเรียนสังฆประชาอุสรณ์	ถ.สังฆประชา	ลำผักชี	หนองจอก	กรุงเทพฯ
๗๓	โรงเรียนวัดวิเศษการ	๔๒/๓ ถ.พรานนก	ศิริราช	บางกอกน้อย	กรุงเทพฯ
๗๔	โรงเรียนคลองบางพรหม	๕๓ ม.๑๒	ศาลา- ธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพฯ
๗๕	โรงเรียนพหลโยธิน (พ่วงเจริญอุปถัมภ์)	๙ ถ.วิภาวดีรังสิต	สนามบิน	ดอนเมือง	กรุงเทพฯ
๗๖	โรงเรียนวิชาการ	๓๙๘๑	ดินแดง	ดินแดง	กรุงเทพฯ
๗๗	โรงเรียนคลองพิทยาลงกรณ์	๕๔/๒ ม.๑๐	ท่าข้าม	บางขุนเทียน	กรุงเทพฯ
๗๘	โรงเรียนวัดโพธิ์ (ราษฎร์ผดุงผล)	๙/๒ ม.๑	บางระมาด	ตลิ่งชัน	กรุงเทพฯ
๗๙	โรงเรียนวัดพระเชตุพน	๒ ถ.สนามไชย	พระบรม- มหาราชวัง	พระนคร	กรุงเทพฯ
๘๐	โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช	๑๑๑ ถ.งามวงศ์วาน	ลาดยาว	จตุจักร	กรุงเทพฯ
๘๑	โรงเรียนวัดปุณณวาส		ศาลา- ธรรมสพน์	ทวีวัฒนา	กรุงเทพฯ
๘๒	โรงเรียนบางไผ่ (บ้านนายพันแก้วขาว)	๙ ม.๑๐	บางไผ่	บางแค	กรุงเทพฯ
๘๓	โรงเรียนวัดสามง่าม	๑ ม.๘ ถ.คูคลองสิบ	คู่งเหนือ	หนองจอก	กรุงเทพฯ
๘๔	โรงเรียนวัดนวลจันทร์	๔๓/๔ ม.๑๒	คลองกุ่ม	บึงกุ่ม	กรุงเทพฯ

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อสถานศึกษา	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๘๕	โรงเรียนวัดโพธิ์ทอง (ขวัญโรจน์ราษฎร์รังสฤษฎ์)	ข.สุขสวัสดิ์ ๒๖	บางมด	จอมทอง	กรุงเทพฯ
๘๖	โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน	๕๕๔	วัดท่าพระ	บางกอกใหญ่	กรุงเทพฯ
๘๗	โรงเรียนราชวินิตบางแคปานขำ	๑๓๕/๓ ม.๕	บางแคเหนือ	บางแค	กรุงเทพฯ
๘๘	โรงเรียนวัดกระโจมทอง	๑๔ ม.๖	บางพรหม	ตลิ่งชัน	กรุงเทพฯ
๘๙	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์มีฤทธิศ	๒๒๔ ถ.ประชาธิปไตย	ทุ่งครุ	ทุ่งครุ	กรุงเทพฯ
๙๐	โรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุทนต์จวนอุปถัมภ์”	๑๒/๖ ม.๓ ถ.พระราม ๒	บางมด	จอมทอง	กรุงเทพฯ
๙๑	โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์	๓๓๐/๓	บางขุนพรหม	พระนคร	กรุงเทพฯ

ทะเบียนหน่วยพุทธศาสนาในสถานศึกษา

ส่วนภูมิภาค

ที่	ชื่อสถานศึกษา	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๑	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี	ถ.กาญจนบุรี-ไทรโยค	หนองบัว	เมือง	กาญจนบุรี
๒	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร		นครชุม	เมือง	กำแพงเพชร
๓	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	ถ.มลิวัลย์	ในเมือง	เมือง	ขอนแก่น
๔	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์	ถ.มรุพงษ์	ในเมือง	เมือง	ฉะเชิงเทรา
๕	คณะเกษตรศาสตร์บางพระชลบุรี		บางพระ	ศรีราชา	ชลบุรี
๖	มหาวิทยาลัยบูรพา	๑๖๙ ถ.ลงหาดบางแสน	แสนสุข	เมือง	ชลบุรี
๗	โรงเรียนบ้านสวน (จันนุสสรณ์)		บ้านสวน	เมือง	ชลบุรี
๘	โรงเรียนสิงห์สมุทร	๓๗๗/๑ ม.๑ ถ.สุขุมวิท	สัตหีบ	สัตหีบ	ชลบุรี
๙	โรงเรียนชลกันยานุกูลแสนสุข	๒ ข.๓ ถ.มิตรสัมพันธ์	แสนสุข	เมือง	ชลบุรี
๑๐	โรงเรียนอนุบาลวัดอุทยานนที (บุญมานุศาสน์)	ถ.ไทยประชา	บ้านไชย	เมือง	ชลบุรี
๑๑	วิทยาลัยพลศึกษาชลบุรี			เมือง	ชลบุรี
๑๒	โรงเรียนชัยนาทพิทยาคม		ในเมือง	เมือง	ชัยนาท
๑๓	วิทยาลัยพลศึกษาชัยภูมิ	ถ.องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด		เมือง	ชัยภูมิ
๑๔	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย			เมือง	เชียงราย
๑๕	โรงเรียนปล้องวิทยาคม		ปล้อง	เทิง	เชียงราย
๑๖	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๑๒๘ ม.๑ ถ.ห้วยแก้ว		เมือง	เชียงใหม่
๑๗	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา		ช้างเผือก	เมือง	เชียงใหม่

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อสถานศึกษา	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๑๘	มหาวิทยาลัยแม่โจ้		หนองหาร	สันทราย	เชียงใหม่
๑๙	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	ถ.โชตนา	ช้างเผือก	เมือง	เชียงใหม่
๒๐	โรงเรียนโกวิทอรัญเชียงใหม่	๗๓ ถ.โชตนา	ช้างเผือก	เมือง	เชียงใหม่
๒๑	โรงเรียนไชยโรจน์วิทยา	๒๗ ข.๑๐ ถ.เจริญประเทศ	ช้างคลาน	เมือง	เชียงใหม่
๒๒	โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย			เมือง	เชียงใหม่
๒๓	โรงเรียนวัดโนทัยพายัพ	๒๒ ถ.บุญเรืองฤทธิ์	หายยา	เมือง	เชียงใหม่
๒๔	โรงเรียนวัดทรายมูล	ม.๖	ทรายมูล	สันกำแพง	เชียงใหม่
๒๕	โรงเรียนวัดวังสิงห์คำ		ป่าแดด	เมือง	เชียงใหม่
๒๖	โรงเรียนสภาราชินีจังหวัดตรัง	๑๔๒ ถ.วิเศษกุล	ทับเที่ยง	เมือง	ตรัง
๒๗	โรงเรียนอนุบาลตาก	๔๕๕ ถ.มหาตมาบรู๊		เมือง	ตาก
๒๘	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก	๔๑ ม.๗	ไผ่สาม	เมือง	ตาก
๒๙	โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า		พรหมมณี	เมือง	นครนายก
๓๐	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	ถ.มาลัยแมน		เมือง	นครปฐม
๓๑	มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์	ฝ่ายกิจการนักศึกษา		เมือง	นครปฐม
๓๒	โรงเรียนนายร้อยตำรวจ		สามพราน	สามพราน	นครปฐม
๓๓	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	ถ.สุรนารายณ์	บ้านเกาะ	เมือง	นครราชสีมา
๓๔	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ- ราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา	ถ.ชาติพัฒนา	ห้วยทะเล	เมือง	นครราชสีมา
๓๕	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช			เมือง	นครศรีธรรมราช

แผนทางการดำเนินงานหน่วยแผนเพื่อสังคมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อสถานศึกษา	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๓๖	โรงเรียนเบญจมราชูทิศ		โพธิ์เสด็จ	เมือง	นครศรีธรรมราช
๓๗	โรงเรียนวัดมหาชัยวนาราม	ม.๗	ท่าจั่ว	เมือง	นครศรีธรรมราช
๓๘	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช			เมือง	นครศรีธรรมราช
๓๙	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	ถ.สวรรค์วิถี	ในเมือง	เมือง	นครสวรรค์
๔๐	โรงเรียนจิระประวัติวิทยาคม	๑๖๐ พหลโยธิน	นครสวรรค์ออก	เมือง	นครสวรรค์
๔๑	โรงเรียนนครสวรรค์	ถ.มาตุลี	ปากน้ำโพ	เมือง	นครสวรรค์
๔๒	วิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์	ถ.สวรรค์วิถี	ในเมือง	เมือง	นครสวรรค์
๔๓	โรงเรียนบ้านคลองลาน	ม.๑๕	หนองบัว	เมือง	นครสวรรค์
๔๔	โรงเรียนสหชาติเศรษฐกิจวิทยา	๑๗๔ ม.๒	ทุ่งทอง	หนองบัว	นครสวรรค์
๔๕	โรงเรียนสัมมาสิกขาศาถิสโคก	๑๑๖ ม.๓	โคกเตื่อ	ไพศาล	นครสวรรค์
๔๖	โรงเรียนวัดคลองยาง “ประชาพัฒนา”	๑๑๑ ม.๑๑	บางเคียน	ชุมแสง	นครสวรรค์
๔๗	โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์	๒๑๑/๑ ถ.โกสีย์ใต้	นครสวรรค์ตก	เมือง	นครสวรรค์
๔๘	โรงเรียนลาซาลโชติรวินนครสวรรค์	๑๘ ถ.โกสีย์		เมือง	นครสวรรค์
๔๙	โรงเรียนวัดหนองจิกรี (ประชานุเคราะห์)	ม.๘	ตากลิ	เมือง	นครสวรรค์
๕๐	โรงเรียนสังขุญชรธรรมราชภูธรานุสรณ์	ม.๒	เขาดิน	เก้าเลี้ยว	นครสวรรค์
๕๑	โรงเรียนน้ำสาตเหนือ	๕๕ ม.๒	ธารทหาร	หนองบัว	นครสวรรค์
๕๒	โรงเรียนบ้านโคกดีเต	ม.๒	บางปอ	เมือง	นราธิวาส

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อสถานศึกษา	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๕๓	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา	ตึกศูนย์วัฒนธรรม ทางการเกษตร	ฝายแก้ว	เมือง	น่าน
๕๔	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์			เมือง	บุรีรัมย์
๕๕	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ เฉลิมพระเกียรติ	๙๕ ถ.พหลโยธิน	คลองหนึ่ง	คลองหลวง	ปทุมธานี
๕๖	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี วิทยาเขตกรณ	ถ.กรุงเทพฯ-สระบุรี	คลองหนึ่ง	คลองหลวง	ปทุมธานี
๕๗	วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี		หน้าเมือง	เมือง	ปราจีนบุรี
๕๘	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	ถ.เจริญประดิษฐ์	รูสะมิแล	เมือง	ปัตตานี
๕๙	มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา	ถ.โรจนะ		พระนครศรีอยุธยา	พระนครศรีอยุธยา
๖๐	โรงเรียนวัดตะบอง อำเภอมหาราช		กระทุ่ม	มหาราช	พระนครศรีอยุธยา
๖๑	โรงเรียนบ้านแม่กา	๑๔๒	แม่กา	เมือง	พะเยา
๖๒	โรงเรียนพะเยาพิทยาคม			เมือง	พะเยา
๖๓	โรงเรียนวัดตำนาน อำเภอเมือง	ม.๘	ตำนาน	เมือง	พัทลุง
๖๔	โรงเรียนวัดบ้านนา		บ้านนา	กิ่ง อ. ศรีนครินทร์	พัทลุง
๖๕	โรงเรียนวัดสุวรรณนิหารน้อย	ม.๒	ชัยบุรี	เมือง	พัทลุง
๖๖	โรงเรียนห่านโพธิ์พิทยาคม	ม.๒	ห่านโพธิ์	เขาชัยสน	พัทลุง
๖๗	โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม			บางมูลนาก	พิจิตร

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแบบแฟร้งค์กรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อสถานศึกษา	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๖๘	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา วิทยาเขตพิษณุโลก			เมือง	พิษณุโลก
๖๙	มหาวิทยาลัยนเรศวร	ถ.สนามบิน	ในเมือง	เมือง	พิษณุโลก
๗๐	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก	ถ.วังจันทร์		เมือง	พิษณุโลก
๗๑	โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม	๒๘ ถ.วังจันทร์	ในเมือง	เมือง	พิษณุโลก
๗๒	โรงเรียนวัดศรีสุทธาราม	ถ.พิชัยสงคราม	ในเมือง	เมือง	พิษณุโลก
๗๓	วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก	ถ.จันทร์	ในเมือง	เมือง	พิษณุโลก
๗๔	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	ถ.หาดเจ้าสำราญ	นาุ้ง	เมือง	เพชรบุรี
๗๕	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	ถ.สระบุรี-หล่มสัก	สระเตียง	เมือง	เพชรบูรณ์
๗๖	โรงเรียนปริยาลัยจังหวัดแพร่	๑๕๑ ถ.ยันตรกิจโกศล		เมือง	แพร่
๗๗	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต			เมือง	ภูเก็ต
๗๘	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม		ขามเรียง	กันทรวิชัย	มหาสารคาม
๗๙	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม		ตลาด	เมือง	มหาสารคาม
๘๐	วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม			เมือง	มหาสารคาม
๘๑	วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม	ถ.นครสวรรค์	ตลาด	เมือง	มหาสารคาม
๘๒	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม			เมือง	มหาสารคาม
๘๓	โรงเรียนยโสธรพิทยาคม	ถ.แจ้งสนิท	ในเมือง	เมือง	ยโสธร
๘๔	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	ถ.เทศบาล ๓	สะเตง	เมือง	ยะลา
๘๕	โรงเรียนชุมชนบ้านอุมเฝ้าสิงห์ไคล		หล่าหลวง	เกษตรวิสัย	ร้อยเอ็ด
๘๖	โรงเรียนบ้านหัวหนองแวง (สามัคคีราษฎร์บำรุง)	ม.๑	หนองแวง	เกษตรวิสัย	ร้อยเอ็ด

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อสถานศึกษา	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๘๗	โรงเรียนสิงห์โคกดงมันเหล่างาม วิทยาคม		สิงห์โคก	เกษตรวิสัย	ร้อยเอ็ด
๘๘	มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี		จอมบึง	จอมบึง	ราชบุรี
๘๙	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี	ถ.คทาธร		เมือง	ราชบุรี
๙๐	โรงเรียนวัดดอนตูม	ถ.ทรงพล	บ้านโป่ง	บ้านโป่ง	ราชบุรี
๙๑	โรงเรียนวัดหนองหิน	ม.๑๑	บ้านโป่ง	บ้านโป่ง	ราชบุรี
๙๒	โรงเรียนวัดดอนตลุง	๑๐๔ ม.๒	เกาะพลับพลา	เมือง	ราชบุรี
๙๓	โรงเรียนอนุบาลราชบุรี	๔๑๑ ถ.ศรีสุริยวงศ์	หน้าเมือง	เมือง	ราชบุรี
๙๔	โรงเรียนวัดไผ่สามเกาะ	ม.๑๒	เขาสูง	บ้านโป่ง	ราชบุรี
๙๕	โรงเรียนธรรมศาสตร์-จุฬา ๒	ม.๓	ป่าหวาย	สวนผึ้ง	ราชบุรี
๙๖	โรงเรียนวัดโสดาประดิษฐาราม	ม.๓	เขาแร้ง	เมือง	ราชบุรี
๙๗	โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย			เมือง	ลพบุรี
๙๘	โรงเรียนบ้านแป้น	ม.๑ บ้านแป้นเหนือ	บ้านเสา	แจ้ห่ม	ลำปาง
๙๙	โรงเรียนแม่พริกวิทยา	๓๗ ถ.แม่พริก	พระบาทวังตวง	แม่พริก	ลำปาง
๑๐๐	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ	ถ.แม่ทะ-ลำปาง	พระบาท	เมือง	ลำปาง
๑๐๑	วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง	ถ.พหลโยธิน		เมือง	ลำปาง
๑๐๒	โรงเรียนอนุบาลลำพูน	ถ.สนามกีฬา	ในเมือง	เมือง	ลำพูน
๑๐๓	โรงเรียนธีรภานท์บ้านโฮ้ง	ม.๑	บ้านโฮ้ง	บ้านโฮ้ง	ลำพูน
๑๐๔	โรงเรียนบ้านแม่หาด	ม.๖	ป่าพลู	บ้านโฮ้ง	ลำพูน
๑๐๕	โรงเรียนบ้านโฮ้งรัตนวิทยา	ม.๑	ศรีเตี้ย	บ้านโฮ้ง	ลำพูน
๑๐๖	โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ตืน	ม.๑๑	แม่ตืน	ลี้	ลำพูน

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแผนปฏิบัติการทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อสถานศึกษา	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๑๐๗	โรงเรียนบ้านโฮ่องวิทยา	ม.๒	บ้านโฮ่อง	บ้านโฮ่อง	ลำพูน
๑๐๘	โรงเรียนวัดพันตาเก็น	ม.๕	บ้านโฮ่อง	เมือง	ลำพูน
๑๐๙	โรงเรียนตำบลบ้านแป้น	ม.๓	บ้านแป้น	เมือง	ลำพูน
๑๑๐	โรงเรียนบ้านสันมะนะ	ม.๖	ตันตง	เมือง	ลำพูน
๑๑๑	โรงเรียนวัดสันตันตง	ม.๒	ตันตง	เมือง	ลำพูน
๑๑๒	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	ถ.สกล-อุดร	ธาตุนาเวง	เมือง	สกลนคร
๑๑๓	โรงเรียนชุมชนดงมะไฟเจริญศิลป์	๗๓๖ ถ.สกล-อุดร	ขมิ้น	เมือง	สกลนคร
๑๑๔	โรงเรียนเชิงชุมราษฎร์นุกูล	ถ.ใสสว่าง	ธาตุเชิงชุม	เมือง	สกลนคร
๑๑๕	มหาวิทยาลัยทักษิณ	ถ.กาญจนวณิช	เขารูปช้าง	เมือง	สงขลา
๑๑๖	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	ถ.กาญจนวณิช	เขารูปช้าง	เมือง	สงขลา
๑๑๗	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	๑๕ ถ.กาญจนวณิช		หาดใหญ่	สงขลา
๑๑๘	โรงเรียนวรนาธิ์เฉลิม	ถ.ปะทะ	บ่อยาง	เมือง	สงขลา
๑๑๙	โรงเรียนสทิงพระวิทยา	ม.๕	จะทิ้งพระ	สทิงพระ	สงขลา
๑๒๐	วิทยาลัยประมงสงขลาติณสุลานนท์	๕๗/๗ ม.๒	พะวง	เมือง	สงขลา
๑๒๑	โรงเรียนกำแพงวิทยา		กำแพง	ละงู	สตูล
๑๒๒	โรงเรียนบ้านเขาจีน		คลองขุด	เมือง	สตูล
๑๒๓	โรงเรียนพิमानพิทยาสรรค์		พิमान	เมือง	สตูล
๑๒๔	โรงเรียนนายเรือ	ถ.สุชุมวิท	ปากน้ำ	เมือง	สมุทรปราการ
๑๒๕	โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว			บางพลี	สมุทรปราการ
๑๒๖	วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ	๒๗๔ ถ.สุชุมวิท	ปากน้ำ	เมือง	สมุทรปราการ
๑๒๗	โรงเรียนวัดแหลม		บางหญ้าแพรก	พระประแดง	สมุทรปราการ

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อสถานศึกษา	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๑๒๘	โรงเรียนวัดบางโปรง		บางโปรง	เมือง	สมุทรปราการ
๑๒๙	โรงเรียนหนองงูเห่าศาสตร์ประเสริฐ		บางโกลง	บางพลี	สมุทรปราการ
๑๓๐	โรงเรียนวัดบางฝ้าย		บางหัวเสือ	พระประแดง	สมุทรปราการ
๑๓๑	โรงเรียนวัดทรงธรรม		ตลาด	พระประแดง	สมุทรปราการ
๑๓๒	โรงเรียนวัดตะโกรวม อำเภอค่ายบางระจัน		คอทราย	ค่ายบางระจัน	สิงห์บุรี
๑๓๓	โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอท่าช้าง		ดอนสมอ	ท่าช้าง	สิงห์บุรี
๑๓๔	โรงเรียนบ้านน้ำพุ		บ้านน้ำพุ	คีรีมาศ	สุโขทัย
๑๓๕	โรงเรียนบ้านหนองกระดัง	ม.๑	หนองกระดัง	คีรีมาศ	สุโขทัย
๑๓๖	โรงเรียนวัดมุจลินทาราม	บ้านหนองจิก	หนองจิก	คีรีมาศ	สุโขทัย
๑๓๗	โรงเรียนศรีมหาโพธิ์ (ประชาสรรค์)	ม.๑	บ้านหลุม	เมือง	สุโขทัย
๑๓๘	โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย	๔๔๐ ถ.มาลัยแมน	รั้วใหญ่	เมือง	สุพรรณบุรี
๑๓๙	โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา ๕			สองพี่น้อง	สุพรรณบุรี
๑๔๐	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี			เมือง	สุราษฎร์ธานี
๑๔๑	โรงเรียนบ้านห้วยตอ	ม.๒	ทุ่งเตาใหม่	บ้านนาสาร	สุราษฎร์ธานี
๑๔๒	โรงเรียนเมืองสุราษฎร์ธานี	ถ.ลูกเสือ	มะขามเตี้ย	เมือง	สุราษฎร์ธานี
๑๔๓	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์			เมือง	สุรินทร์
๑๔๔	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์			เมือง	สุรินทร์
๑๔๕	โรงเรียนวิเศษชัยชาญวิทยาคม			วิเศษชัยชาญ	อ่างทอง
๑๔๖	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี		หมากแข้ง	เมือง	อุดรธานี
๑๔๗	โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร	ถ.เลียงเมือง	หนองบัว	เมือง	อุดรธานี

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแผนปรัศรัทธาทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อสถานศึกษา	สถานที่ติดต่อ	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๑๔๘	โรงเรียนมัธยมสิริวัณวรี ๑ อุดรธานี		เชียงพิณ	เมือง	อุดรธานี
๑๔๙	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี อุดรธานี		กุดสระ	เมือง	อุดรธานี
๑๕๐	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตอุดรธานี			เมือง	อุดรธานี
๑๕๑	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์			เมือง	อุดรดิตถ์
๑๕๒	โรงเรียนพิชัย	ม.๓	พิชัย	พิชัย	อุดรดิตถ์
๑๕๓	โรงเรียนลับแลศรีวิทยา	ม.๓	ไฟล่อม	ลับแล	อุดรดิตถ์
๑๕๔	โรงเรียนอุดรดิตถ์วิทยา		ผาจุก	เมือง	อุดรดิตถ์
๑๕๕	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี		ในเมือง	เมือง	อุบลราชธานี
๑๕๖	โรงเรียนศรีธรรมวิทยา	๑ ถ.วิริยะราษฎร์	ในเมือง	เมือง	ยโสธร
๑๕๗	โรงเรียนพงษ์สวัสดิ์พัฒนการ		สวนใหญ่	เมือง	นนทบุรี
๑๕๘	โรงเรียนศรีบุญยานนท์		สวนใหญ่	เมือง	นนทบุรี
๑๕๙	โรงเรียนสยามบริหารธุรกิจ นนทบุรี		บางกระสอ	เมือง	นนทบุรี

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา

ทะเบียนหน่วยสงเคราะห์พุทธมามกะ

ส่วนภูมิภาค

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๑	วัดคลองใหญ่	ทับปริก	เมืองกระบี่	กระบี่
๒	วัดคลองสน	อ่าวนาง	เมืองกระบี่	กระบี่
๓	วัดราษฎร์รังสรรค์	อ่าวลึกใต้	อ่าวลึก	กระบี่
๔	วัดดอนขม้น	ดอนขม้น	ท่ามะกา	กาญจนบุรี
๕	วัดหนองปรือ	หนองปรือ	บ่อพลอย	กาญจนบุรี
๖	วัดหนองขน	หนองปรือ	บ่อพลอย	กาญจนบุรี
๗	วัดจินตามณีหนองคอนเตรียม	หลักเหลี่ยม	นามน	กาฬสินธุ์
๘	วัดวิเศษไชยศรี	หลักเหลี่ยม	นามน	กาฬสินธุ์
๙	วัดปฐมแพ่งศรี	ร่องคำ	ร่องคำ	กาฬสินธุ์
๑๐	วัดสลกบาตร	สลกบาตร	ขามเฒ่า	กำแพงเพชร
๑๑	วัดศรีสว่าง	โจดหนองแก	พล	ขอนแก่น
๑๒	วัดนาวาสวัสดิ์	โจดหนองแก	พล	ขอนแก่น
๑๓	วัดโนนสำราญ	โนนหัน	ชุมแพ	ขอนแก่น
๑๔	วัดสุวรรณคังคาราม	ยางคำ	หนองเรือ	ขอนแก่น
๑๕	วัดมิ่งเมืองพลาราม	เมืองพล	พล	ขอนแก่น
๑๖	วัดพลับพลา	พลับพลา	เมืองจันทบุรี	จันทบุรี
๑๗	วัดเกาะจันทาราม	บางแก้ว	เมืองฉะเชิงเทรา	ฉะเชิงเทรา
๑๘	วัดเที่ยงพิมลมุข	บางขวัญ	เมืองฉะเชิงเทรา	ฉะเชิงเทรา
๑๙	วัดเกาะไม้แดง	บ้านช่อง	พนมสารคาม	ฉะเชิงเทรา
๒๐	วัดดอยแก้ว	แม่อาว	แม่อาว	เชียงใหม่
๒๑	วัดศรีโสดา	สุเทพ	เมืองเชียงใหม่	เชียงใหม่

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๒๒	วัดเจ็ดยอด	เวียง	เมืองเชียงราย	เชียงราย
๒๓	วัดพระสิงห์	เวียง	เมืองเชียงราย	เชียงราย
๒๔	วัดศรีสักการาม	ห้วยลัก	เมืองเชียงราย	เชียงราย
๒๕	วัดเด่นชัยพลาราม	แม่ฮ้อ	พาน	เชียงราย
๒๖	วัดป่าช้าง	เมืองพาน	พาน	เชียงราย
๒๗	วัดปางห้า	เกาะช้าง	แม่สาย	เชียงราย
๒๘	วัดทุ่งสว่างอารมณ์	บ้านด้าย	แม่สาย	เชียงราย
๒๙	วัดศรีงั่ว	ศรีงั่ว	เชียงของ	เชียงราย
๓๐	วัดสันหนองบัว	ปากอ้อม	กิ่ง อ.แม่ลาว	เชียงราย
๓๑	วัดบุญเรือง	ปากอ้อม	กิ่ง อ.แม่ลาว	เชียงราย
๓๒	วัดพระธาตุม่อนหินแก้ว	ไม้ยา	พญาเม็งราย	เชียงราย
๓๓	วัดห้วยก้าง	ไม้ยา	พญาเม็งราย	เชียงราย
๓๔	วัดขอนแก่น	แม่ฮ้อ	พาน	เชียงราย
๓๕	วัดอุทยานนที	บ้านโชค	เมืองชลบุรี	ชลบุรี
๓๖	วัดผาสุภาราม	บ้านสวน	เมืองชลบุรี	ชลบุรี
๓๗	วัดธรรมนิมิตต์	บ้านสวน	เมืองชลบุรี	ชลบุรี
๓๘	วัดราษฎร์ศรัทธา	เหมือง	เมืองชลบุรี	ชลบุรี
๓๙	วัดศรีประจักษ์	บ้านเก่า	พานทอง	ชลบุรี
๔๐	วัดหนองบอนแดง	หนองบอนแดง	บ้านบึง	ชลบุรี
๔๑	วัดห้วยหวาย	ท่าบุญมี	กิ่ง อ.เกาะจันทร์	ชลบุรี
๔๒	วัดทรงศิลา	ในเมือง	เมืองชัยภูมิ	ชัยภูมิ
๔๓	วัดกลางเมืองเก่า	ในเมือง	เมืองชัยภูมิ	ชัยภูมิ
๔๔	วัดปรางค์กู่	ในเมือง	เมืองชัยภูมิ	ชัยภูมิ

แผนทางการดำเนินงานหน่วยแผนประวัติศาสตร์ทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๔๕	วัดบริบูรณ์	รอบเมือง	เมืองชัยภูมิ	ชัยภูมิ
๔๖	วัดศรีธงชัย	นางแดด	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ
๔๗	วัดบ้านโหล่นสามัคคี	นางแดด	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ
๔๘	วัดรัตนคงคาราม	วังชมภู	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ
๔๙	วัดป่าไทรงาม	วังชมภู	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ
๕๐	วัดสามัคคีธรรม	หนองวาง	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ
๕๑	วัดศรีชมพูนาราม	หนองวาง	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ
๕๒	วัดใหม่ชัยมงคล	หนองบัวแดง	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ
๕๓	วัดดาวเรือง	หนองบัวแดง	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ
๕๔	วัดโนนสว่าง	ท่าใหญ่	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ
๕๕	วัดราศี	กุดน้ำใส	จัตุรัส	ชัยภูมิ
๕๖	วัดชัยสามหมอ	ช่องสามหมอ	แก้งคร้อ	ชัยภูมิ
๕๗	วัดหนองบัวลอย	โคกมั่งงอย	คอนสวรรค์	ชัยภูมิ
๕๘	วัดนาระยะสามัคคีธรรม	วังทอง	ภักดีชุมพล	ชัยภูมิ
๕๙	วัดศรีมงคล	วังทอง	ภักดีชุมพล	ชัยภูมิ
๖๐	วัดวิภาคพัฒน์นาราม	บ้านเจียง	ภักดีชุมพล	ชัยภูมิ
๖๑	วัดโนนม่วงสาธุธรรม	เจาทอง	ภักดีชุมพล	ชัยภูมิ
๖๒	วัดบริบูรณ์	บ้านยาง	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ
๖๓	วัดท่าศาลา	กุดเลาะ	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ
๖๔	วัดสระแก้ว	บ้านเตื่อ	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ
๖๕	วัดโพธิ์ศรี	บ้านเตื่อ	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ
๖๖	วัดบุปผาราม	โนนกกอก	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ
๖๗	วัดสว่างอารมณ์	หนองข่า	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๖๘	วัดสว่างไพรงาม	หนองโพนงาม	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ
๖๙	วัดหนองบัวระเหว	หนองบัวระเหว	หนองบัวระเหว	ชัยภูมิ
๗๐	วัดระเหวประชาสรรค์	หนองบัวระเหว	หนองบัวระเหว	ชัยภูมิ
๗๑	วัดหนองบัวน้อย	โสกปลาดุก	หนองบัวระเหว	ชัยภูมิ
๗๒	วัดวิเชียรธรรมาราม	บ้านแท่น	บ้านแท่น	ชัยภูมิ
๗๓	วัดจุมทอง	บ้านแท่น	บ้านแท่น	ชัยภูมิ
๗๔	วัดชุมพร	บ้านแท่น	บ้านแท่น	ชัยภูมิ
๗๕	วัดศิลาตาด	สามสวน	บ้านแท่น	ชัยภูมิ
๗๖	วัดสังฆสามัคคีราษฎร์	สระพัง	บ้านแท่น	ชัยภูมิ
๗๗	วัดวะตะแบก	วะตะแบก	เทพสถิต	ชัยภูมิ
๗๘	วัดนางายงลัก	นางายงลัก	เทพสถิต	ชัยภูมิ
๗๙	วัดเทพบุตรบรรพต	โป่งนก	เทพสถิต	ชัยภูมิ
๘๐	วัดศรีเมืองทอง	ห้วยยายจิว	เทพสถิต	ชัยภูมิ
๘๑	วัดบึงขวน	บ้านขวน	บำเหน็จณรงค์	ชัยภูมิ
๘๒	วัดศรีสนามคงคม	บ้านขวน	บำเหน็จณรงค์	ชัยภูมิ
๘๓	วัดบุรณ	บ้านขวน	บำเหน็จณรงค์	ชัยภูมิ
๘๔	วัดหนองผักแว่น	บ้านเพชร	บำเหน็จณรงค์	ชัยภูมิ
๘๕	วัดเพชรภูมิสุวรรณ	บ้านเพชร	บำเหน็จณรงค์	ชัยภูมิ
๘๖	วัดโบราณ	ผักปัง	ภูเขียว	ชัยภูมิ
๘๗	วัดบุรพา	ผักปัง	ภูเขียว	ชัยภูมิ
๘๘	วัดนครบาล	ผักปัง	ภูเขียว	ชัยภูมิ
๘๙	วัดพรวนคณียาวาส	ผักปัง	ภูเขียว	ชัยภูมิ
๙๐	วัดมัชฌิมาวาส	กุดยม	ภูเขียว	ชัยภูมิ

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแบบแปลนศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๙๑	วัดดาวเรือง	หนองคอนไทย	ภูเขียว	ชัยภูมิ
๙๒	วัดบริบูรณ์	รอบเมือง	เมืองชัยภูมิ	ชัยภูมิ
๙๓	วัดชีลอง	โอโธ	ภูเขียว	ชัยภูมิ
๙๔	วัดบุญถนอมพัฒนาราม	หนองตุม	ภูเขียว	ชัยภูมิ
๙๕	วัดเจติย์	คอนสาร	คอนสาร	ชัยภูมิ
๙๖	วัดกุดมะนาว	โนนคูณ	คอนสาร	ชัยภูมิ
๙๗	วัดราษฎร์สามัคคี	ดงบัง	คอนสาร	ชัยภูมิ
๙๘	วัดปากน้ำชุมพร	ปากน้ำ	เมืองชุมพร	ชุมพร
๙๙	วัดสุบรรณนิมิตร	ตากแดด	เมืองชุมพร	ชุมพร
๑๐๐	วัดบ่ออิฐ	ชุมโค	ปะทิว	ชุมพร
๑๐๑	วัดดอนยาง	ดอนยาง	ปะทิว	ชุมพร
๑๐๒	วัดสามัคคีชัย	สะพลี	ปะทิว	ชุมพร
๑๐๓	วัดป่ายาง	สะพลี	ปะทิว	ชุมพร
๑๐๔	วัดปากน้ำละแม	ละแม	ละแม	ชุมพร
๑๐๕	วัดโสภณวิวัฒนาราม	ทุ่งหลวง	ละแม	ชุมพร
๑๐๖	วัดนาหอยโข่ง	นากระตาม	ท่าแซะ	ชุมพร
๑๐๗	วัดเทพประดิษฐาราม	ท่าข้าม	ท่าแซะ	ชุมพร
๑๐๘	วัดเทพเจริญ	ท่าข้าม	ท่าแซะ	ชุมพร
๑๐๙	วัดแหลมปอ	สวี	สวี	ชุมพร
๑๑๐	วัดมูจลินทาราม	ช่องไม้แก้ว	ทุ่งตะโก	ชุมพร
๑๑๑	วัดสมุหเขตตาราม	วังตะกอก	หลังสวน	ชุมพร
๑๑๒	วัดทองโง	บางน้ำจืด	หลังสวน	ชุมพร
๑๑๓	วัดประสิทธิชัย	ทับเที่ยง	เมืองตรัง	ตรัง

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๑๑๔	วัดเจริญรุ่งเมือง	กะลาเส	สิเกา	ตรัง
๑๑๕	วัดหัวเขา	นาหมื่นศรี	นาโยง	ตรัง
๑๑๖	วัดน้ำพราย	ปากคม	ห้วยยอด	ตรัง
๑๑๗	วัดโคกพลู	หนองหลวง	เมืองตาก	ตาก
๑๑๘	วัดท่านา	หนองบัวใต้	เมืองตาก	ตาก
๑๑๙	วัดหนองบัวเหนือ	หนองบัวเหนือ	เมืองตาก	ตาก
๑๒๐	วัดไผ่สีซอ	ตลุกกลางทุ่ง	เมืองตาก	ตาก
๑๒๑	วัดอรัญญาวาส	ตลุกกลางทุ่ง	เมืองตาก	ตาก
๑๒๒	วัดเชียงทอง	ระแหง	เมืองตาก	ตาก
๑๒๓	วัดมณีบรรพตวรวิหาร	ระแหง	เมืองตาก	ตาก
๑๒๔	วัดหนองแถม	แม่ท้อ	เมืองตาก	ตาก
๑๒๕	วัดวังไคร้	วังหมัน	สามเงา	ตาก
๑๒๖	วัดสามเงาออก	สามเงา	สามเงา	ตาก
๑๒๗	วัดสองแคว	ยกกระบัตร	สามเงา	ตาก
๑๒๘	วัดแม่ต๋านเหนือ	แม่ต๋าน	ท่าสองยาง	ตาก
๑๒๙	วัดดอนมูล	พระธาตุผาแดง	แม่สอด	ตาก
๑๓๐	วัดดอนแก้ว	แม่สอด	แม่สอด	ตาก
๑๓๑	วัดเกศแก้วบูรพา	แม่กุ	แม่สอด	ตาก
๑๓๒	วัดหนองหลวง	หนองหลวง	อุ้มผาง	ตาก
๑๓๓	วัดนาโบสถ์	นาโบสถ์	กิ่ง อ.วังเจ้า	ตาก
๑๓๔	วัดไพรสณฑ์สุนทร	แม่กลอง	อุ้มผาง	ตาก
๑๓๕	วัดพานิษย์นิรมล	อุ้มผาง	อุ้มผาง	ตาก
๑๓๖	วัดวังตะเคียน	ท่าสายลวด	แม่สอด	ตาก

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๑๓๗	วัดท่าสายโทรเลข	ท่าสายลวด	แม่สอด	ตาก
๑๓๘	วัดมณีไพรสณฑ์	แม่สอด	แม่สอด	ตาก
๑๓๙	วัดแก้ววิเศษ	เขียวทอง	วังฟ้า	ตาก
๑๔๐	วัดส้มเกลี้ยง	ป่ามะม่วง	เมืองตาก	ตาก
๑๔๑	วัดเจติยทอง	ท่าช้าง	เมืองนครนายก	นครนายก
๑๔๒	วัดอุดมธานี	บ้านใหญ่	เมืองนครนายก	นครนายก
๑๔๓	วัดฝั่งคลอง	เกาะหวาย	ปากพลี	นครนายก
๑๔๔	วัดหนองหัวลิงใน	หนองแสง	ปากพลี	นครนายก
๑๔๕	วัดอัมพวัน	บางอ้อ	บ้านนา	นครนายก
๑๔๖	วัดพิบูลแก้ว	พิบูลออก	บ้านนา	นครนายก
๑๔๗	วัดองค์ศรีธรรมปัญญาราม	ทรายมูล	องครักษ์	นครนายก
๑๔๘	วัดบ้านหลวง	บ้านหลวง	ดอนตูม	นครปฐม
๑๔๙	วัดสระสี่เหลี่ยม	ดอนรวก	ดอนตูม	นครปฐม
๑๕๐	วัดนราภิรมย์	นราภิรมย์	บางเลน	นครปฐม
๑๕๑	วัดลำพญา	ลำพญา	บางเลน	นครปฐม
๑๕๒	วัดบางภาษี	คลองนกกระทุง	บางเลน	นครปฐม
๑๕๓	วัดโพธิ์ราชวรค์รศักราช	ไทรงาม	บางเลน	นครปฐม
๑๕๔	วัดเวฬุวนาราม	ลำพญา	บางเลน	นครปฐม
๑๕๕	วัดสุขวัฒนาราม	บางระกำ	บางเลน	นครปฐม
๑๕๖	วัดลานคา	ดอนตูม	บางเลน	นครปฐม
๑๕๗	วัดตาก้อง	ตาก้อง	เมืองนครปฐม	นครปฐม
๑๕๘	วัดท่าพูด	ไร่ขิง	สามพราน	นครปฐม
๑๕๙	วัดทรงคนอง	ทรงคนอง	สามพราน	นครปฐม

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๑๖๐	วัดดอนหวาย	บางกระทีก	สามพราน	นครปฐม
๑๖๑	วัดปรีดาราม (ยายส้ม)	คลองจินดา	สามพราน	นครปฐม
๑๖๒	วัดราษฎร์ศรัทธาราม	ตลาดจินดา	สามพราน	นครปฐม
๑๖๓	วัดบางช้างเหนือ	คลองใหม่	สามพราน	นครปฐม
๑๖๔	วัดเดชาานุสรณ์	ยายชา	สามพราน	นครปฐม
๑๖๕	วัดสรรเพชญ์	ยายชา	สามพราน	นครปฐม
๑๖๖	วัดราษฎร์สามัคคี	บางหลวง	บางเลน	นครปฐม
๑๖๗	วัดหอมเกร็ด	หอมเกร็ด	สามพราน	นครปฐม
๑๖๘	วัดบางช้างใต้	บางช้าง	สามพราน	นครปฐม
๑๖๙	วัดดงเกตุ	สามพราน	สามพราน	นครปฐม
๑๗๐	วัดห้วยจรเข้ม	พระปฐมเจดีย์	เมืองนครปฐม	นครปฐม
๑๗๑	วัดศรีขมิภู	นางัว	นาหว่า	นครพนม
๑๗๒	วัดภูพานอุดมธรรม	นาแก	นาแก	นครพนม
๑๗๓	วัดจระเข้หิน	จระเข้หิน	ครบุรี	นครราชสีมา
๑๗๔	วัดศิระช้าง	พุดซา	เมือง	นครราชสีมา
๑๗๕	วัดท่าซุด	บางประมุง	โกรกพระ	นครสวรรค์
๑๗๖	วัดศรีประวัตติ	ปลายบาง	บางกรวย	นนทบุรี
๑๗๗	วัดชะลอ	วัดชลอ	บางกรวย	นนทบุรี
๑๗๘	วัดต้นเชือก	บ้านใหม่	บางใหญ่	นนทบุรี
๑๗๙	วัดบางไผ่	บางรักพัฒนา	บางบัวทอง	นนทบุรี
๑๘๐	วัดละหาร	โสนลอย	บางบัวทอง	นนทบุรี
๑๘๑	วัดไทรน้อย	ไทรน้อย	ไทรน้อย	นนทบุรี
๑๘๒	วัดไทรใหญ่	ไทรน้อย	ไทรน้อย	นนทบุรี

แผนทางการดำเนินงานหน่วยแผนพระไตรปิฎกทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๑๘๓	วัดมะสัง	ทิววัฒนา	ไทรน้อย	นนทบุรี
๑๘๔	วัดคลองเจ้า	ทิววัฒนา	ไทรน้อย	นนทบุรี
๑๘๕	วัดคลองขุนศรี	ขุนศรี	ไทรน้อย	นนทบุรี
๑๘๖	วัดเพรางาย	หนองเพรางาย	ไทรน้อย	นนทบุรี
๑๘๗	วัดเสนีย์วงศ์	หนองเพรางาย	ไทรน้อย	นนทบุรี
๑๘๘	วัดชลธาราลิงเห	บางนาค	เมืองนราธิวาส	นราธิวาส
๑๘๙	วัดดอนไชย	กลางเวียง	เวียงสา	น่าน
๑๙๐	วัดน้ำมวบ	ซ่งน้ำมวบ	เวียงสา	น่าน
๑๙๑	วัดไตรวิทยาราม	ถ้ำใหญ่	ทุ่งสง	นครศรีธรรมราช
๑๙๒	วัดสระเรียง	ในเมือง	เมืองนครศรีธรรมราช	นครศรีธรรมราช
๑๙๓	วัดน้ำตก	น้ำตก	ทุ่งสง	นครศรีธรรมราช
๑๙๔	วัดอิสาน	ในเมือง	เมืองบุรีรัมย์	บุรีรัมย์
๑๙๕	วัดตาไถ่พลวง	หนองกง	นางรอง	บุรีรัมย์
๑๙๖	วัดหนองกง	หนองกง	นางรอง	บุรีรัมย์
๑๙๗	วัดโคกตะโก	หนองกง	นางรอง	บุรีรัมย์
๑๙๘	วัดหนองจันทุม	หนองกง	นางรอง	บุรีรัมย์
๑๙๙	วัดสังเวชวิริยวาสน	หนองกง	นางรอง	บุรีรัมย์
๒๐๐	วัดหนองหงส์	สระแก้ว	หนองหงส์	บุรีรัมย์
๒๐๑	วัดโนนสูงน้อย	หนองชัยศรี	หนองหงส์	บุรีรัมย์
๒๐๒	วัดศรีเจริญคุณ	หนองชัยศรี	หนองหงส์	บุรีรัมย์
๒๐๓	วัดโคกกระเบื้อง	หนองชัยศรี	หนองหงส์	บุรีรัมย์
๒๐๔	วัดอัมพวัน	ลำปลายมาศ	ลำปลายมาศ	บุรีรัมย์
๒๐๕	วัดบวร	บ้านจาน	พุทไธสง	บุรีรัมย์

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๒๐๖	วัดวังมะเดื่อ	ห้วยทราย	เมืองประจวบคีรีขันธ์	ประจวบคีรีขันธ์
๒๐๗	วัดสองกะลอนประชาสรรค์	ห้วยทราย	เมืองประจวบคีรีขันธ์	ประจวบคีรีขันธ์
๒๐๘	วัดหนองทะเล	ดงชี้เหล็ก	เมืองปราจีนบุรี	ปราจีนบุรี
๒๐๙	วัดหนองสะแก	โคกปีบ	ศรีมโหสถ	ปราจีนบุรี
๒๑๐	วัดไผ่งาม	ไผ่ชะเลียด	ศรีมโหสถ	ปราจีนบุรี
๒๑๑	วัดศรีประจันตคาม	ประจันตคาม	ประจันตคาม	ปราจีนบุรี
๒๑๒	วัดแจ้ง	ประจันตคาม	ประจันตคาม	ปราจีนบุรี
๒๑๓	วัดกลางเมืองเก่า	เมืองเก่า	กบินทร์บุรี	ปราจีนบุรี
๒๑๔	วัดรัตนขมภู	วังดาล	กบินทร์บุรี	ปราจีนบุรี
๒๑๕	วัดสารวนาราม	ลำพันตา	นาดี	ปราจีนบุรี
๒๑๖	วัดทุ่งแฝก	กบินทร์บุรี	กบินทร์บุรี	ปราจีนบุรี
๒๑๗	วัดสว่างอารมณ์	เมืองเก่า	กบินทร์บุรี	ปราจีนบุรี
๒๑๘	วัดจันทรังษี	วังตะเคียน	กบินทร์บุรี	ปราจีนบุรี
๒๑๙	วัดทุ่งสะเดียง	สะเดียง	เมืองเพชรบูรณ์	เพชรบูรณ์
๒๒๐	วัดศรีมงคล	หล่มสัก	หล่มสัก	เพชรบูรณ์
๒๒๑	วัดประทุมคงคาราม	หล่มสัก	หล่มสัก	เพชรบูรณ์
๒๒๒	วัดไพโรสถ์ศัสดาราม	หล่มสัก	หล่มสัก	เพชรบูรณ์
๒๒๓	วัดสว่างอารมณ์	หนองสว่าง	หล่มสัก	เพชรบูรณ์
๒๒๔	วัดศรีสะอาด	ตาลเดี่ยว	หล่มสัก	เพชรบูรณ์
๒๒๕	วัดถ้ำจุฬาราม	ตาลเดี่ยว	หล่มสัก	เพชรบูรณ์
๒๒๖	วัดหนองแจ้ง	หนองแจ้ง	บึงสามพัน	เพชรบูรณ์
๒๒๗	วัดบ้านโคกชน	บ้านโคกชน	หนองไผ่	เพชรบูรณ์
๒๒๘	วัดศรีฐานนิยาราม	วังบาล	หล่มเก่า	เพชรบูรณ์

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแผนพรตศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๒๒๙	วัดธาตุมุข	นาแซง	หล่มเก่า	เพชรบูรณ์
๒๓๐	วัดสระเกศ	หล่มเก่า	หล่มเก่า	เพชรบูรณ์
๒๓๑	วัดศรีบุญเรือง	นาซำ	หล่มเก่า	เพชรบูรณ์
๒๓๒	วัดศรีชมชื่น	หินฮาว	หล่มเก่า	เพชรบูรณ์
๒๓๓	วัดสว่างเนตรตรงขุย	ดงขุย	ชนแดน	เพชรบูรณ์
๒๓๔	วัดโพธิ์เตี้ย	ท่าข้าม	ชนแดน	เพชรบูรณ์
๒๓๕	วัดประชานิมิตร	ท่าโรง	วิเชียรบุรี	เพชรบูรณ์
๒๓๖	วัดป่าเรไรทอง	ท่าโรง	วิเชียรบุรี	เพชรบูรณ์
๒๓๗	วัดพรหมยาม	สามแยก	วิเชียรบุรี	เพชรบูรณ์
๒๓๘	วัดสว่างสามัคคี	สระกรด	ศรีเทพ	เพชรบูรณ์
๒๓๙	วัดศรีมงคล	โคกสะอาด	ศรีเทพ	เพชรบูรณ์
๒๔๐	วัดสี่กุก	น้ำเต้า	บางบาล	พระนครศรีอยุธยา
๒๔๑	วัดดุสิตมงคล	ดอนมูล	สูงเม่น	แพร่
๒๔๒	วัดโพธาราม	ศรีก่อ	แม่ใจ	พะเยา
๒๔๓	วัดศรีบุญชุม	ศรีก่อ	แม่ใจ	พะเยา
๒๔๔	วัดศรีบังวัน	แม่ใจ	จุน	พะเยา
๒๔๕	วัดปัจฉิมวาส	หงส์หิน	แม่ใจ	พะเยา
๒๔๖	วัดศรีดอนตัน	บ้านเหล่า	แม่ใจ	พะเยา
๒๔๗	วัดศรีสุพรรณ	แม่ใจ	เชียงคำ	พะเยา
๒๔๘	วัดพาลาด	แม่ลาว	เชียงคำ	พะเยา
๒๔๙	วัดสบสา	ร่มเย็น	เชียงคำ	พะเยา
๒๕๐	วัดคุ้ม	ร่มเย็น	เชียงคำ	พะเยา
๒๕๑	วัดร่องใหม่	ร่มเย็น	เชียงคำ	พะเยา

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๒๕๒	วัดแวนโค้ง	ฝายกวาง	เชียงคำ	พะเยา
๒๕๓	วัดวังเค็มเก่า	เจดีย์คำ	เชียงคำ	พะเยา
๒๕๔	วัดหย่วน	หย่วน	เชียงคำ	พะเยา
๒๕๕	วัดไชยพรม	เวียง	เชียงคำ	พะเยา
๒๕๖	วัดฝายกวาง	ฝายกวาง	เชียงคำ	พะเยา
๒๕๗	วัดปางมดแดง	อ่างทอง	เชียงคำ	พะเยา
๒๕๘	วัดหัวทุ่ง	ทุ่งผาสุข	เชียงคำ	พะเยา
๒๕๙	วัดศรีมงคล	น้ำแวน	เชียงคำ	พะเยา
๒๖๐	วัดทองแย้ม	เชียงบาน	เชียงคำ	พะเยา
๒๖๑	วัดแดนเมือง	หย่วน	เชียงคำ	พะเยา
๒๖๒	วัดแสนเมืองมา	หย่วน	เชียงคำ	พะเยา
๒๖๓	วัดปงสนุก	เชียงม่วน	เชียงม่วน	พะเยา
๒๖๔	วัดต้าเหล่า	ท่าจำปี	เมืองพะเยา	พะเยา
๒๖๕	วัดห้วยข้าวเก่า	เวียง	เมืองพะเยา	พะเยา
๒๖๖	วัดศรีอุโมงค์คำ	เวียง	เมืองพะเยา	พะเยา
๒๖๗	วัดศรีโคมคำ	เวียง	เมืองพะเยา	พะเยา
๒๖๘	วัดศรีบุญเรือง	แม่ปืม	เมืองพะเยา	พะเยา
๒๖๙	วัดเชียงหมั่น	ดงเจน	กิ่ง อ.ภูพานยาว	พะเยา
๒๗๐	วัดป่าฝาง	ห้วยแก้ว	กิ่ง อ.ภูพานยาว	พะเยา
๒๗๑	วัดตู	ปง	ปง	พะเยา
๒๗๒	วัดนาปริง	นาปริง	ปง	พะเยา
๒๗๓	วัดสังคหราชบุรี	นาปริง	ปง	พะเยา
๒๗๔	วัดพระธาตุดอยคำ	ร่มเย็น	เชียงคำ	พะเยา

แผนทางการดำเนินงานหน่วยแผนประวัติศาสตร์ทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๒๗๕	วัดสว่างอารมณ์	ดอนศรีชุม	ดอกคำใต้	พะเยา
๒๗๖	วัดบ้านทุ่ง	ดอนศรีชุม	ดอกคำใต้	พะเยา
๒๗๗	วัดบุญเกิด	ดอกคำใต้	ดอกคำใต้	พะเยา
๒๗๘	วัดดอนไชย	ดอกคำใต้	ดอกคำใต้	พะเยา
๒๗๙	วัดแท่นคำ	ห้วยลาน	ดอกคำใต้	พะเยา
๒๘๐	วัดศรีเมืองมูล	ป่าซาง	ดอกคำใต้	พะเยา
๒๘๑	วัดจันทวังสี	ทับคล้อ	ทับคล้อ	พิจิตร
๒๘๒	วัดนิคมราษฎร์บำรุง	เขาเจ็ดยอก	ทับคล้อ	พิจิตร
๒๘๓	วัดหนองพยอม	หนองพยอม	ตะพานหิน	พิจิตร
๒๘๔	วัดธรรมจักร	ในเมือง	เมืองพิษณุโลก	พิษณุโลก
๒๘๕	วัดกำแพงมณี	โคกสลอด	บางกระพุ่ม	พิษณุโลก
๒๘๖	วัดศรีวิสุทธิาราม	ในเมือง	เมืองพิษณุโลก	พิษณุโลก
๒๘๗	วัดโพธิญาณ	หัวรอ	เมืองพิษณุโลก	พิษณุโลก
๒๘๘	วัดหน้าพระธาตุ	นครไทย	นครไทย	พิษณุโลก
๒๘๙	วัดกลาง	นครไทย	นครไทย	พิษณุโลก
๒๙๐	วัดพุกระโดน	ไทรย้อย	เนินมะปราง	พิษณุโลก
๒๙๑	วัดเนินกุ่ม	เนินกุ่ม	บางกระพุ่ม	พิษณุโลก
๒๙๒	วัดสิริสุทธาวาส	บ้านไร่	บางกระพุ่ม	พิษณุโลก
๒๙๓	วัดโมฬิตวิหาร	ตลาดใหญ่	เมืองภูเก็ต	ภูเก็ต
๒๙๔	วัดถ้ำจุฬินาราม	ฉลอง	เมืองภูเก็ต	ภูเก็ต
๒๙๕	วัดเทพวนาราม	ศรีสุนทร	ถลาง	ภูเก็ต
๒๙๖	วัดพระนางสร้าง	เทพกษัตรี	ถลาง	ภูเก็ต
๒๙๗	วัดหนองบัวแดง	เขาวัว	นาเชือก	มหาสารคาม

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๒๙๘	วัดสว่างวิเวกจิต	เขวาสี	นาเชือก	มหาสารคาม
๒๙๙	วัดหนองพุ่ม	หนองพุ่ม	วาปีปทุม	มหาสารคาม
๓๐๐	วัดหนองแวง	ขามป้อม	วาปีปทุม	มหาสารคาม
๓๐๑	วัดหนองบก	ขามป้อม	วาปีปทุม	มหาสารคาม
๓๐๒	วัดหนองจัวบา	จัวบา	วาปีปทุม	มหาสารคาม
๓๐๓	วัดโพธาราม	หนองไฮ	วาปีปทุม	มหาสารคาม
๓๐๔	วัดสระแคน	แคน	วาปีปทุม	มหาสารคาม
๓๐๕	วัดจำปาศรี	ประชาพัฒนา	วาปีปทุม	มหาสารคาม
๓๐๖	วัดไต้ดงใหญ่	ดงใหญ่	วาปีปทุม	มหาสารคาม
๓๐๗	วัดหนองผือ	เสือโก้ก	วาปีปทุม	มหาสารคาม
๓๐๘	วัดดึกขมณีนววรรณ	เสือโก้ก	วาปีปทุม	มหาสารคาม
๓๐๙	วัดหนองแก	หัวเรือ	วาปีปทุม	มหาสารคาม
๓๑๐	วัดศาลา	หัวเรือ	วาปีปทุม	มหาสารคาม
๓๑๑	วัดศรีมนัสนิรารณ	เสือโก้ก	วาปีปทุม	มหาสารคาม
๓๑๒	วัดคำสายทอง	ในเมือง	เมืองมุกดาหาร	มุกดาหาร
๓๑๓	วัดศรีบุญเรือง	ชะโนดน้อย	ดงหลวง	มุกดาหาร
๓๑๔	วัดศรีบุญเรือง	หนองแคน	ดงหลวง	มุกดาหาร
๓๑๕	วัดโพธิ์ชัย	หนองบัว	ดงหลวง	มุกดาหาร
๓๑๖	วัดศรีโพธิ์ไทร	หนองเอี่ยน	คำชะอี	มุกดาหาร
๓๑๗	วัดพุทธนครภิบาล	น้ำเที่ยง	คำชะอี	มุกดาหาร
๓๑๘	วัดคำสายทอง	ในเมือง	เมืองมุกดาหาร	มุกดาหาร
๓๑๙	วัดพุทธภูมิ	สะเตง	เมืองยะลา	ยะลา
๓๒๐	วัดคูเมือง	คูเมือง	เมืองสรวง	ร้อยเอ็ด

แผนทางการดำเนินงานหน่วยแผนพระไตรปิฎกทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๓๒๑	วัดนาทม	ภูเงิน	เสลภูมิ	ร้อยเอ็ด
๓๒๒	วัดสระเกษ	ศรีโคตร	จตุรพักตรพิมาน	ร้อยเอ็ด
๓๒๓	วัดบ้านโสกเชือก	โพธิ์สัย	ศรีสมเด็จ	ร้อยเอ็ด
๓๒๔	วัดอโศกนาราม	โพธิ์สัย	ศรีสมเด็จ	ร้อยเอ็ด
๓๒๕	วัดบ้านหนองคูคำ	สวนจิก	ศรีสมเด็จ	ร้อยเอ็ด
๓๒๖	วัดดอนน้ำคำ	สวนจิก	ศรีสมเด็จ	ร้อยเอ็ด
๓๒๗	วัดบ้านโนนสีดา	หนองใหญ่	ศรีสมเด็จ	ร้อยเอ็ด
๓๒๘	วัดโคกร้าง (วัดป่าศรีมงคล)	สวนจิก	ศรีสมเด็จ	ร้อยเอ็ด
๓๒๙	วัดหนองแดง	บ้านบาก	ศรีสมเด็จ	ร้อยเอ็ด
๓๓๐	วัดป่าเฒ่า	เมืองเปือย	ศรีสมเด็จ	ร้อยเอ็ด
๓๓๑	วัดป่าศรีอุทัยวัน	ศรีสมเด็จ	ศรีสมเด็จ	ร้อยเอ็ด
๓๓๒	วัดตโปทาราม	หาดส้มแป้น	เมืองระนอง	ระนอง
๓๓๓	วัดหนองสนม	เนินพระ	เมืองระยอง	ระยอง
๓๓๔	วัดธงหงษ์	กะเจ็ด	เมืองระยอง	ระยอง
๓๓๕	วัดบ้านฉาง	บ้านฉาง	บ้านฉาง	ระยอง
๓๓๖	วัดปากแพรก	ละหาร	ปลวกแดง	ระยอง
๓๓๗	วัดมาบข่า	มาบข่า	บ้านค่าย	ระยอง
๓๓๘	วัดหินโค้ง	หนองบัว	บ้านค่าย	ระยอง
๓๓๙	วัดตาขัน	ตาขัน	บ้านค่าย	ระยอง
๓๔๐	วัดมณีชลขันธ์	พรหมาสตร	เมืองลพบุรี	ลพบุรี
๓๔๑	วัดสิงห์คูยาง	โคกสำโรง	โคกสำโรง	ลพบุรี
๓๔๒	วัดพระเจดีย์ขาวหลัก	ต้นธงชัย	เมืองลำปาง	ลำปาง
๓๔๓	วัดวังหม้อ	ต้นธงชัย	เมืองลำปาง	ลำปาง

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๓๔๔	วัดพระธาตุเสด็จ	เสด็จ	เมืองลำปาง	ลำปาง
๓๔๕	วัดช้างแต้ม	วังเหนือ	เมืองลำปาง	ลำปาง
๓๔๖	วัดปลายนาเฮี้ย	ทุ่งกว๋าว	เมืองปาน	ลำปาง
๓๔๗	วัดบ้านปางหอศาล	ป่าตัน	แม่ทะ	ลำปาง
๓๔๘	วัดบ้านดำน	บ้านบอม	แม่ทะ	ลำปาง
๓๔๙	วัดนาแหม	แม่เมาะ	แม่เมาะ	ลำปาง
๓๕๐	วัดหลวงสบปราบ	สบปราบ	สบปราบ	ลำปาง
๓๕๑	วัดน้ำหลง	สมัย	สบปราบ	ลำปาง
๓๕๒	วัดแม่วะกลาง	แม่วะ	เถิน	ลำปาง
๓๕๓	วัดนาเดา	เสริมชัย	เสริมงาม	ลำปาง
๓๕๔	วัดแม่พริกกลุ่ม	แม่พริก	แม่พริก	ลำปาง
๓๕๕	วัดแม่ต้ง	แม่พริก	แม่พริก	ลำปาง
๓๕๖	วัดบ้านใหม่	วังเหนือ	วังเหนือ	ลำปาง
๓๕๗	วัดป่าบง	ทุ่งฮั่ว	วังเหนือ	ลำปาง
๓๕๘	วัดผาแดง	ทุ่งฮั่ว	วังเหนือ	ลำปาง
๓๕๙	วัดสบสัน	ร้องเตาะ	วังเหนือ	ลำปาง
๓๖๐	วัดทุ่งฝูง	ร้องเตาะ	วังเหนือ	ลำปาง
๓๖๑	วัดแม่สงใต้	ร้องเตาะ	วังเหนือ	ลำปาง
๓๖๒	วัดร้องเคาะ	ร้องเตาะ	วังเหนือ	ลำปาง
๓๖๓	วัดต้นฝิ่ง	ร้องเตาะ	วังเหนือ	ลำปาง
๓๖๔	วัดแม่สัน	ร้องเตาะ	วังเหนือ	ลำปาง
๓๖๕	วัดบ้านฮ้าง	วังแก้ว	วังเหนือ	ลำปาง
๓๖๖	วัดแม่สุชนอก	วังชัย	วังเหนือ	ลำปาง

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแผนพระไตรปิฎกทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๓๖๗	วัดม่อนศรีบุญโยง	เกาะคา	เกาะคา	ลำปาง
๓๖๘	วัดนาโป่งหาญ	ใหม่พัฒนา	เกาะคา	ลำปาง
๓๖๙	วัดปงถ้ำ	วังทอง	วังเหนือ	ลำปาง
๓๗๐	วัดผาติน	วังซ้าย	วังเหนือ	ลำปาง
๓๗๑	วัดแม่เย็น	วังทอง	วังเหนือ	ลำปาง
๓๗๒	วัดบ้านไผ่กลาง	วังใต้	วังเหนือ	ลำปาง
๓๗๓	วัดน้ำผึ้งชาวไร่ฮ้อย	ศาลา	เกาะคา	ลำปาง
๓๗๔	วัดบ้านหลาย	สบปราบ	สบปราบ	ลำปาง
๓๗๕	วัดนาปราบ	นายาง	สบปราบ	ลำปาง
๓๗๖	วัดบ้านจั่ว	สมัย	สบปราบ	ลำปาง
๓๗๗	วัดปงกา	แม่กัวะ	สบปราบ	ลำปาง
๓๗๘	วัดท่าเป้า	วังเหนือ	วังเหนือ	ลำปาง
๓๗๙	วัดบ้านกวาง	วังใต้	วังเหนือ	ลำปาง
๓๘๐	วัดบ้านดง	วังทรายคำ	วังเหนือ	ลำปาง
๓๘๑	วัดบ้านตอง	เวียงยอง	เมืองลำพูน	ลำพูน
๓๘๒	วัดพระธาตุดอยเวียง	บ้านธิ	บ้านธิ	ลำพูน
๓๘๓	วัดท่าชมพู	ทาปลาดุก	แม่ทา	ลำพูน
๓๘๔	วัดเขตวันธรรมาราม	เหมืองจี้	เมืองลำพูน	ลำพูน
๓๘๕	วัดกู่ป่าลาน	บ้านธิ	บ้านธิ	ลำพูน
๓๘๖	วัดพระธาตุดวงเดียว	ลี้	ลี้	ลำพูน
๓๘๗	วัดป่าคำง (กุ่มน้อย)	ห้วยยาบ	บ้านธิ	ลำพูน
๓๘๘	วัดร่องช้าง	ท่าตุ้ม	ป่าซาง	ลำพูน
๓๘๙	วัดห้วยแห่น	ป่าไผ่	ลี้	ลำพูน

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๓๙๐	วัดป่าเหี้ยว	อุโมงค์	เมืองลำพูน	ลำพูน
๓๙๑	วัดแม่ตื่น	แม่ตื่น	ลี้	ลำพูน
๓๙๒	วัดทุ่งเป็ด	ทุ่งหัวช้าง	ทุ่งหัวช้าง	ลำพูน
๓๙๓	วัดห้วยห้าง	ตะเคียนปม	ทุ่งหัวช้าง	ลำพูน
๓๙๔	วัดตะเคียนปม	ตะเคียนปม	ทุ่งหัวช้าง	ลำพูน
๓๙๕	วัดห้วยไร่	ตะเคียนปม	ทุ่งหัวช้าง	ลำพูน
๓๙๖	วัดทุ่งหัวช้าง	ทุ่งหัวช้าง	ทุ่งหัวช้าง	ลำพูน
๓๙๗	วัดศรีเตี้ย	ศรีเตี้ย	บ้านโฮ่ง	ลำพูน
๓๙๘	วัดบ้านโฮ้งหลวง	บ้านโฮ้ง	บ้านโฮ้ง	ลำพูน
๓๙๙	วัดแม่สารป่าขาม	เวียงยอง	เมืองลำพูน	ลำพูน
๔๐๐	วัดทุ่งม่าน	ป่าพลู	บ้านโฮ้ง	ลำพูน
๔๐๑	วัดเหมืองจี้ใหม่	เหมืองจี้	เมืองลำพูน	ลำพูน
๔๐๒	วัดพวงคำ	ลี้	ลี้	ลำพูน
๔๐๓	วัดกมลรัชชยาราม	ตันธง	เมืองลำพูน	ลำพูน
๔๐๔	วัดหนองเต่า	บ้านแป้น	เมืองลำพูน	ลำพูน
๔๐๕	วัดนากลาง	ลี้	ลี้	ลำพูน
๔๐๖	วัดช้างค้ำ	มะกอก	ป่าซาง	ลำพูน
๔๐๗	วัดหนองพาวาว	น้ำดิบ	ป่าซาง	ลำพูน
๔๐๘	วัดจอมแจ้ง	นาตินด้า	เมืองเลย	เลย
๔๐๙	วัดอัมพวัน	นาตินด้า	เมืองเลย	เลย
๔๑๐	วัดป่าโพธาราม	นาตินด้า	เมืองเลย	เลย
๔๑๑	วัดเสียบ	น้ำสวย	เมืองเลย	เลย
๔๑๒	วัดวิเวกธรรมคุณ	กุดป่อง	เมืองเลย	เลย

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแผนพระไตรปิฎกทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๔๑๓	วัดศรีวิชัยนาราม	กุดป่อง	เมืองเลย	เลย
๔๑๔	วัดทวีพัฒนานาราม	กกตู	เมืองเลย	เลย
๔๑๕	วัดป่าพุทธยาน	เมืองเลย	เมืองเลย	เลย
๔๑๖	วัดโนนศรีสมภู	ผาน้อย	วังสะพุง	เลย
๔๑๗	วัดโนนสำราญ	หนองหญ้าปล้อง	วังสะพุง	เลย
๔๑๘	วัดวังสะพุงพัฒนานาราม	วังสะพุง	วังสะพุง	เลย
๔๑๙	วัดประหารราษฎร์นimit	วังสะพุง	วังสะพุง	เลย
๔๒๐	วัดอภิรชาญราษฎร์	เขาหลวง	วังสะพุง	เลย
๔๒๑	วัดดอนทอง	เขาหลวง	วังสะพุง	เลย
๔๒๒	วัดศรีพัฒนานาราม	โคกขม้น	วังสะพุง	เลย
๔๒๓	วัดศรีคุณเมือง	เชียงคาน	เชียงคาน	เลย
๔๒๔	วัดป่าไต้	เชียงคาน	เชียงคาน	เลย
๔๒๕	วัดศรีสมสนุก	บุษม	เชียงคาน	เลย
๔๒๖	วัดโพธิ์ชัย	ด่านซ้าย	ด่านซ้าย	เลย
๔๒๗	วัดขายแดนสามัคคี	นาดี	ด่านซ้าย	เลย
๔๒๘	วัดสว่างอารมณ์วัฒนา	นาดี	ด่านซ้าย	เลย
๔๒๙	วัดโพธิ์งาม	นาดี	ด่านซ้าย	เลย
๔๓๐	วัดโคกงาม	โคกงาม	ด่านซ้าย	เลย
๔๓๑	วัดจอมแจ้ง	โคกงาม	ด่านซ้าย	เลย
๔๓๒	วัดศรีมงคล	นาหอ	ด่านซ้าย	เลย
๔๓๓	วัดศรีสว่างมงคล	นาแห้ว	นาแห้ว	เลย
๔๓๔	วัดราษฎร์ประสงศ์สามัคคี	นาพึง	นาแห้ว	เลย
๔๓๕	วัดศรีโพธิ์ชัย	แสงภา	นาแห้ว	เลย

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๔๓๖	วัดศรีภูหลวง	หนองคัน	ภูหลวง	เลย
๔๓๗	วัดม่วงไข่	ภูหอ	ภูหลวง	เลย
๔๓๘	วัดแท่นศิลาอาสน์	ศรีฐาน	ภูกระดึง	เลย
๔๓๙	วัดเวฬุวนาราม	ศรีฐาน	ภูกระดึง	เลย
๔๔๐	วัดโพธิ์ชัยสุราราม	โคกขมิ้น	ภูกระดึง	เลย
๔๔๑	วัดศรีภูกระดึงพัฒนาราม	ภูกระดึง	ภูกระดึง	เลย
๔๔๒	วัดโพธิ์นิมิตร	ศรีฐาน	ภูกระดึง	เลย
๔๔๓	วัดศิริชัยประชาราม	ห้วยบ่อซืน	ปากชม	เลย
๔๔๔	วัดถ้ำผาขาว	บ้านเพิ่ม	กิ่ง อ.ผาขาว	เลย
๔๔๕	วัดมณีนิมิตาราม	โคกกาม	ด่านซ้าย	เลย
๔๔๖	วัดใหม่สามัคคีชัยแดน	ปากหมัน	ด่านซ้าย	เลย
๔๔๗	วัดบ้านแพง	ซำ	เมืองศรีสะเกษ	ศรีสะเกษ
๔๔๘	วัดหนองไผ่	หนองไผ่	เมืองศรีสะเกษ	ศรีสะเกษ
๔๔๙	วัดม่วงเป	หนองกุ้ง	โนนคูณ	ศรีสะเกษ
๔๕๐	วัดกระสังข์	ผักไหม	ห้วยทับทัน	ศรีสะเกษ
๔๕๑	วัดบ้านผักขะ	ลิ้นฟ้า	ยางชุมน้อย	ศรีสะเกษ
๔๕๒	วัดนาครินทร์	ตูม	ปรางค์กู่	ศรีสะเกษ
๔๕๓	วัดบ้านสงวน	ห้วยเสือ	ขุขันธ์	ศรีสะเกษ
๔๕๔	วัดบ้านปรือใหญ่	ปรือใหญ่	ขุขันธ์	ศรีสะเกษ
๔๕๕	วัดตุมน้อย	ภูเงิน	กันทรลักษ์	ศรีสะเกษ
๔๕๖	วัดบ้านตรอย	หนองฉลอง	ขุขันธ์	ศรีสะเกษ
๔๕๗	วัดโนนแสนสุข	สวนกล้วย	กันทรลักษ์	ศรีสะเกษ
๔๕๘	วัดสว่าง	น้ำอ้อม	กันทรลักษ์	ศรีสะเกษ

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแบบแปลนศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๔๕๙	วัดสงวาราม	หนองแก้ว	กันทรารมย์	ศรีสะเกษ
๔๖๐	วัดสระลิม	ทาม	กันทรารมย์	ศรีสะเกษ
๔๖๑	วัดศรีอุทุมพร	ลำโรง	อุทุมพรพิสัย	ศรีสะเกษ
๔๖๒	วัดศรีโพนดวน	บุสูง	กิ่ง อ.วังหิน	ศรีสะเกษ
๔๖๓	วัดนาเวง	ธาตุเชิงชุม	เมืองสกลนคร	สกลนคร
๔๖๔	วัดไตรแก้ว	วาใหญ่	อากาศอำนวย	สกลนคร
๔๖๕	วัดกุดแอศ	กุดบาก	กุดบาก	สกลนคร
๔๖๖	วัดสว่างอารมณ์	ปลาไหล	วาริชภูมิ	สกลนคร
๔๖๗	วัดประสิทธิ์สังวร	คำบ่อ	วาริชภูมิ	สกลนคร
๔๖๘	วัดโพธิ์ชัยวิทยาราม	วานร	วานรนิวาส	สกลนคร
๔๖๙	วัดเสนญ์เรือง	วานร	วานรนิวาส	สกลนคร
๔๗๐	วัดโพธิ์คำ	นาหัวบ่อ	พรรณานิคม	สกลนคร
๔๗๑	วัดสว่างภูมิถล	สว่าง	สว่างแดนดิน	สกลนคร
๔๗๒	วัดโพธิ์ศรี	สว่าง	สว่างแดนดิน	สกลนคร
๔๗๓	วัดศรีมงคล	พังโคน	พังโคน	สกลนคร
๔๗๔	วัดศรีโพธิ์ชัย	พังโคน	พังโคน	สกลนคร
๔๗๕	วัดศรีบุญเรือง	คำตากกล้า	คำตากกล้า	สกลนคร
๔๗๖	วัดบุรพา	คำตากกล้า	คำตากกล้า	สกลนคร
๔๗๗	วัดหัวคู้	ศิระจรเข้ข้อย	กิ่ง อ.บางเสาธง	สมุทรปราการ
๔๗๘	วัดทองคั้ง	คลองด่าน	บางบ่อ	สมุทรปราการ
๔๗๙	วัดหนองกะพ้อ	สระแก้ว	เมืองสระแก้ว	สระแก้ว
๔๘๐	วัดประชาสามัคคี	ท่าเกษม	เมืองสระแก้ว	สระแก้ว
๔๘๑	วัดศาลาลำดวน	ศาลาลำดวน	เมืองสระแก้ว	สระแก้ว

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๔๘๒	วัดวังน้ำฝน	วังใหญ่	วังน้ำเย็น	สระแก้ว
๔๘๓	วัดเขาป่าแก้ว	วังน้ำเย็น	วังน้ำเย็น	สระแก้ว
๔๘๔	วัดพุทธานุสรณ์	หนองหมากฝ้าย	วัฒนานคร	สระแก้ว
๔๘๕	วัดนครธรรม	วัฒนานคร	วัฒนานคร	สระแก้ว
๔๘๖	วัดหลวงอรัญญ์	อรัญประเทศ	อรัญประเทศ	สระแก้ว
๔๘๗	วัดประตูลี้ญ์อรัญเขต	ท่าข้าม	อรัญประเทศ	สระแก้ว
๔๘๘	วัดพรหมสุวรรณ	ตาพระยา	ตาพระยา	สระแก้ว
๔๘๙	วัดตาพระยา	ตาพระยา	ตาพระยา	สระแก้ว
๔๙๐	วัดหนองม่วง	หนองม่วง	ตาพระยา	สระแก้ว
๔๙๑	วัดกุตเตย	หนองแขวง	ตาพระยา	สระแก้ว
๔๙๒	วัดมะกอก	ทัพเสด็จ	ตาพระยา	สระแก้ว
๔๙๓	วัดโบสถ์	อินทร์บุรี	อินทร์บุรี	สิงห์บุรี
๔๙๔	วัดวิหารขาว	วิหารขาว	ท่าช้าง	สิงห์บุรี
๔๙๕	วัดราชธานี	ธานี	เมืองสุโขทัย	สุโขทัย
๔๙๖	วัดคูหาสวรรค์	ธานี	เมืองสุโขทัย	สุโขทัย
๔๙๗	วัดคลองตะเคียน	บ้านสวน	เมืองสุโขทัย	สุโขทัย
๔๙๘	วัดสระประทุม	ตลิ่งชัน	เมืองสุพรรณบุรี	สุพรรณบุรี
๔๙๙	วัดบางยี่แย	กระเจียน	อู่ทอง	สุพรรณบุรี
๕๐๐	วัดโพธาราม	จรเข้สามพัน	อู่ทอง	สุพรรณบุรี
๕๐๑	วัดบางสาม	ต้นตาล	สองพี่น้อง	สุพรรณบุรี
๕๐๒	วัดหัวกลับ	บ่อสุพรรณ	สองพี่น้อง	สุพรรณบุรี
๕๐๓	วัดกลาง	โคกคราม	บางปลาม้า	สุพรรณบุรี
๕๐๔	วัดศาลาทำทนาย	จระเข้ใหญ่	บางปลาม้า	สุพรรณบุรี

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแบบแปลนศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๕๐๕	วัดวิมลโกคาราม	สามชุก	สามชุก	สุพรรณบุรี
๕๐๖	วัดหนองบัวทอง	กระเสียว	สามชุก	สุพรรณบุรี
๕๐๗	วัดราษฎร์บำรุง	ดอนเจดีย์	ดอนเจดีย์	สุพรรณบุรี
๕๐๘	วัดอัญญาวารี	ไร่รถ	ดอนเจดีย์	สุพรรณบุรี
๕๐๙	วัดหนองทราย	หนองราชวัตร	หนองหญ้าไซ	สุพรรณบุรี
๕๑๐	วัดหนองหลวง	หนองหญ้าไซ	หนองหญ้าไซ	สุพรรณบุรี
๕๑๑	วัดวิเวการาม	ทุ่งเตา	บ้านนาสาร	สุราษฎร์ธานี
๕๑๒	วัดมูลเหล็ก	ท่าฉาง	ท่าฉาง	สุราษฎร์ธานี
๕๑๓	วัดบ้านช้างปี	ช้างปี	คีรีภุมิ	สุรินทร์
๕๑๔	วัดอรัญญาสุนทราลัย	โพนทอง	ศรีเชียงใหม่	หนองคาย
๕๑๕	วัดโพธิ์ชัยสมสะอาด	หนองบัว	เมืองหนองบัวลำภู	หนองบัวลำภู
๕๑๖	วัดเกาะ	บางลับ	โพธิ์ทอง	อ่างทอง
๕๑๗	วัดกลางราชครูธาราม	ห้วยตะพาน	วิเศษชัยชาญ	อ่างทอง
๕๑๘	วัดวิเศษไชยชาญ	ไผ่จำศีล	วิเศษชัยชาญ	อ่างทอง
๕๑๙	วัดท่าโขลงกิตติธาราม	บ่อแร่	โพธิ์ทอง	อ่างทอง
๕๒๐	วัดลานช้าง	หลักแก้ว	วิเศษชัยชาญ	อ่างทอง
๕๒๑	วัดศรีสว่างบรมสุข	ศรีธาตุ	ศรีธาตุ	อุดรธานี
๕๒๒	วัดใหม่สงเปลือย	เสือพลอย	กุมภวาปี	อุดรธานี
๕๒๓	วัดลุมพลีวัน	บ้านฝื่อ	บ้านฝื่อ	อุดรธานี
๕๒๔	วัดสว่างอัมพวัน	หนองหญ้าไซ	วังสามหมอ	อุดรธานี
๕๒๕	วัดภูดิน	มะยาว	วังสามหมอ	อุดรธานี
๕๒๖	วัดจอมมะณีย์	หนองกุงศรี	โนนสะอาด	อุดรธานี
๕๒๗	วัดศรีนทรวาส	โนนสะอาด	โนนสะอาด	อุดรธานี

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อหน่วย/วัด	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	จังหวัด
๕๒๘	วัดครองธรรมิกาวาส	นาดี	หนองแสง	อุดรธานี
๕๒๙	วัดศรีมงคล	แสงสว่าง	หนองแสง	อุดรธานี
๕๓๐	วัดวิสุทธิาวาส	สร้างก่อ	กุดจับ	อุดรธานี
๕๓๑	วัดอัมพวันวิทยาราม	กุดจับ	กุดจับ	อุดรธานี
๕๓๒	วัดสระแก้ว	สุ่มเฝ้า	เพ็ญ	อุดรธานี
๕๓๓	วัดหลวงเพ็ญ	เพ็ญ	เพ็ญ	อุดรธานี
๕๓๔	วัดป่ายาง	แม่สาย	แม่สาย	อุดรดิตถ์
๕๓๕	วัดอมฤตวาริ	อุทัยใหม่	เมืองอุทัยธานี	อุทัยธานี
๕๓๖	วัดพิชัยปฐมนาราม	อุทัยใหม่	เมืองอุทัยธานี	อุทัยธานี
๕๓๗	วัดหนองขุนชาติ	หนองสรวง	หนองฉาน	อุทัยธานี
๕๓๘	วัดหนองยาง	หนองยาง	หนองฉาน	อุทัยธานี
๕๓๙	วัดโรจนาราม	หนองยาง	หนองฉาน	อุทัยธานี
๕๔๐	วัดมณีวนาราม	ในเมือง	เมืองอุบลราชธานี	อุบลราชธานี
๕๔๑	วัดหนองเป็ด	นาคาย	ตาลชุม	อุบลราชธานี

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด

จังหวัด	E-mail	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
กระบี่	krabi@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดกระบี่ ถ.เจ้าคุณ อ.เมือง จ.กระบี่ ๘๑๐๐๐	๐ ๗๕๖๒ ๓๙๖๖	๐ ๗๕๖๒ ๓๙๖๗
กาญจนบุรี	kanchanaburi@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดกาญจนบุรี ศาลากลางจังหวัดกาญจนบุรี (หลังเก่า) ถ.แสงชูโต อ.เมือง จ.กาญจนบุรี ๗๑๐๐๐	๐ ๓๔๕๑ ๘๗๙๗	๐ ๓๔๕๑ ๘๔๓๔
กาฬสินธุ์	kalasin@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดกาฬสินธุ์ ศาลากลางจังหวัดกาฬสินธุ์ (ชั้น ๒ ซีกซ้าย) ถ.กาฬสินธุ์ ต.กาฬสินธุ์ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐	๐ ๔๓๘๑ ๕๘๐๕	๐ ๔๓๘๑ ๕๘๐๖
กำแพงเพชร	kamphaengphet@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดกำแพงเพชร ศาลากลางจังหวัดกำแพงเพชร (ชั้น ๓) ถ.กำแพงเพชร-สุโขทัย ต.หนองปลิง อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐	๐ ๕๕๗๑ ๐๓๗๙	๐ ๕๕๗๑ ๐๓๘๐

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธรูปศาสนา

จังหวัด	E-mail	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
ขอนแก่น	khonkaen@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดขอนแก่น ศาลากลางจังหวัดขอนแก่น ถ.ศูนย์ราชการ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น ๔๐๐๐๐	๐ ๔๓๒๔ ๕๐๑๓	๐ ๔๓๒๔ ๕๐๑๔
จันทบุรี	chanthaburi@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดจันทบุรี ศาลากลางจังหวัดจันทบุรี (อาคารซ้ายมือ) ถ.เลียบเนิน อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐	๐ ๓๙๓๐ ๓๒๙๘	๐ ๓๙๓๐ ๓๒๙๙
ฉะเชิงเทรา	chachoengsao@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ๔๑๐/๑ ถ.มรุพงษ์ ต.หน้าเมือง อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา ๒๔๐๐๐	๐ ๓๘๕๓ ๕๘๙๒	๐ ๓๘๕๓ ๕๘๙๑
ชลบุรี	chonburi@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดชลบุรี ถ.มนต์เสวี ต.บางปลาสร้อย อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๐๐๐	๐ ๓๘๒๗ ๖๔๐๗	๐ ๓๘๒๗ ๗๔๐๗

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแผนปฏิบัติการทางพระพุทธศาสนา

จังหวัด	E-mail	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
ชัยนาท	chainat@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดชัยนาท ศาลากลางจังหวัดชัยนาท (ชั้น ๕) ถ.พรหมประเสริฐ ต.โนเซต อ.เมือง จ.ชัยนาท ๑๗๐๐๐	๐ ๕๖๔๑ ๖๕๗๕	๐ ๕๖๔๑ ๖๕๗๖
ชัยภูมิ	chaiyaphum@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดชัยภูมิ ศาลากลางจังหวัดชัยภูมิ (หลังเก่า) ถ.บรรณาการ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ ๓๖๐๐๐	๐ ๔๔๘๑ ๒๙๖๔	๐ ๔๔๘๑ ๒๙๘๔
ชุมพร	chumphon@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดชุมพร ศาลากลางจังหวัดชุมพร (ชั้น ๔) ถ.อาภากร อ.เมือง จ.ชุมพร ๘๖๐๐๐	๐ ๗๗๕๐ ๗๗๕๓	๐ ๗๗๕๐ ๗๗๗๖
เชียงราย	chiangrai@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดเชียงราย ศาลากลางจังหวัดเชียงราย (หลังเก่า) ถ.สิงห์ไกล อ.เมือง จ.เชียงราย ๕๗๐๐๐	๐ ๕๓๗๑ ๗๔๒๐	๐ ๕๓๗๑ ๗๔๕๔

แนวทางการดำเนินงานหน่วยงานแพร่ศิลปกรรมทางพระพุทธรูปศาสนา

จังหวัด	E-mail	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
เชียงใหม่	chiangmai@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดเชียงใหม่ ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐	๐ ๕๓๒๑ ๖๓๗๑	๐ ๕๓๒๑ ๖๓๙๓
ตรัง	trang@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดตรัง ศาลากลางจังหวัดตรัง (อาคารใหม่ ชั้น ๑) ถ.พัทลุง อ.เมือง จ.ตรัง ๙๒๐๐๐	๐ ๗๕๒๑ ๗๕๘๖	๐ ๗๕๒๑ ๗๕๘๕
ตราด	trat@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดตราด ศาลากลางจังหวัดตราด ถ.ราษฎร์นิยม ต.บางพระ อ.เมือง จ.ตราด ๒๓๐๐๐	๐ ๓๙๕๒ ๓๙๔๘	๐ ๓๙๕๒ ๓๙๗๐
ตาก	tak@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดตาก ศาลากลางจังหวัดตาก (ชั้น ๒) ถ.พหลโยธิน อ.เมือง จ.ตาก ๖๓๐๐๐	๐ ๕๕๕๑ ๗๗๒๒	๐ ๕๕๕๑ ๗๖๔๖

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแผนประวัติศาสตร์ทางพระพุทธศาสนา

จังหวัด	E-mail	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
นครนายก	nakhonnayok@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดนครนายก ศาลากลางจังหวัดนครนายก (ชั้น ๓) ถ.สุพรรณศรี อ.เมือง จ.นครนายก ๒๖๐๐๐	๐ ๓๗๓๑ ๕๐๕๐	๐ ๓๗๓๑ ๕๐๕๐
นครปฐม	nakhonpathom@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดนครปฐม ถ.พระราชวังสนามจันทร์ อ.เมือง จ.นครปฐม ๗๓๐๐๐	๐ ๓๔๒๔ ๓๐๔๓	๐ ๓๔๒๔ ๓๑๘๗
นครพนม	nakhonphanom@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดนครพนม ศาลากลางจังหวัดนครพนม (หลังใหม่ ชั้น ๑) ถ.อภิบาลัญญา ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครพนม ๔๘๐๐๐	๐ ๔๒๕๒ ๑๒๕๕	๐ ๔๒๕๑ ๖๑๘๗
นครราชสีมา	nakhonratchasima@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดนครราชสีมา วัดพระนารายณ์มหาราช ถ.จอมพล ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครราชสีมา ๓๐๐๐๐	๐ ๔๔๒๕ ๗๗๕๔	๐ ๔๔๒๕ ๕๒๑๖

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแผนประติสธรมทางพระทุกศาสนา

จังหวัด	E-mail	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
นครศรีธรรมราช	nakhonsithammarat@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช ศาลากลางจังหวัด นครศรีธรรมราช ถ.ราชดำเนิน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐	๐ ๗๕๓๕ ๘๓๓๖	๐ ๗๕๓๔ ๗๘๑๑
นครสวรรค์	nakhonsawan@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดนครสวรรค์ ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ (ชั้น ๔) ถ.สวรรค์วิถี อ.เมือง จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐	๐ ๕๖๒๒ ๗๑๖๔	๐ ๕๖๒๒ ๗๔๑๕
นนทบุรี	nonthaburi@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดนนทบุรี ศาลากลางจังหวัดนนทบุรี (ชั้น ๓) อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐	๐ ๒๕๘๐ ๑๓๔๘	๐ ๒๕๕๐ ๔๒๗๐
นราธิวาส	narathiwat@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดนราธิวาส ถ.นราภิรมย์ ต.บางนาค อ.เมือง จ.นราธิวาส ๙๖๐๐๐	๐ ๗๓๕๑ ๒๘๓๓	๐ ๗๓๕๑ ๑๖๕๐

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแผนปฏิบัติการทางพระพุทธศาสนา

จังหวัด	E-mail	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
น่าน	nan@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดน่าน ถ.หน่อดำ ต.ในเวียง อ.เมือง จ.น่าน ๕๕๐๐๐	๐ ๕๔๗๑ ๑๖๕๑	๐ ๕๔๗๑ ๑๖๕๐
บุรีรัมย์	burirum@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดบุรีรัมย์ ถ.นิวัติ อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐	๐ ๔๔๖๑ ๑๒๔๔	๐ ๔๔๖๑ ๓๖๐๗
ปทุมธานี	pathumthani@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดปทุมธานี ศาลากลางจังหวัดปทุมธานี (หลังเก่า) ถ.เทศบาล ต.บางปลอก อ.เมือง จ.ปทุมธานี ๑๒๐๐๐	๐ ๒๕๙๓ ๔๔๐๖	๐ ๒๕๙๓ ๔๒๗๐
ประจวบคีรีขันธ์	prachuapkhirikhan@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ศาลากลางจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ถ.สละชีพ อ.เมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๐๐๐	๐ ๓๒๖๐ ๔๓๐๗	๐ ๓๒๖๐ ๔๓๐๘
ปราจีนบุรี	phrachinburi@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดปราจีนบุรี ถ.ปราจีนอนุสรณ์ อ.เมือง จ.ปราจีนบุรี ๒๕๐๐๐	๐ ๓๗๔๕ ๒๑๒๕	๐ ๓๗๔๕ ๒๑๒๖

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแผนประติสัธรรมาทางพระทุกศาสนา

จังหวัด	E-mail	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
ปัตตานี	pattani@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดปัตตานี ศาลากลางจังหวัดปัตตานี (หลังใหม่ ชั้น ๔) ถ.เดชา อ.เมือง จ.ปัตตานี ๙๔๐๐๐	๐ ๙๓๓๒ ๓๑๙๕-๖	๐ ๙๓๓๒ ๓๑๙๗
พระนครศรีอยุธยา	ayutthaya@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ศูนย์ราชการจังหวัด พระนครศรีอยุธยา อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐	๐ ๓๕๓๓ ๖๘๘๑-๓	๐ ๓๕๓๓ ๖๘๘๑
พะเยา	phayao@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดพะเยา (ข้างที่ว่าการอำเภอเกา) ต.เวียง อ.เมือง จ.พะเยา ๕๖๐๐๐	๐ ๕๔๔๘ ๕๗๘๑-๒	๐ ๕๔๔๘ ๕๗๘๓
พังงา	phangnga@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดพังงา อาคารศูนย์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน จังหวัดพังงา ถ.เพชรเกษม ต.ท้ายช้าง อ.เมือง จ.พังงา ๘๒๐๐๐	๐ ๙๖๔๑ ๔๑๗๗-๘	๐ ๙๖๔๑ ๔๑๗๗

แนวทางการดำเนินงานหน่วยงานแม่ข่ายศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

จังหวัด	E-mail	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
พัทลุง	patthalung@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดพัทลุง ศาลากลางจังหวัดพัทลุง (หลังเก่า) ถ.ราเมศวร์ ต.คูหาสวรรค์ อ.เมือง จ.พัทลุง ๙๓๐๐๐	๐ ๗๔๖๑ ๗๙๕๘	๐ ๗๔๖๑ ๗๙๕๙
พิจิตร	phichit@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดพิจิตร ศาลาประชาคม (ศาลากลาง หลังเก่า) ถ.บุษบา ต.ในเมือง อ.เมือง จ.พิจิตร ๖๖๐๐๐	๐ ๕๖๖๑ ๒๖๗๕	๐ ๕๖๖๑ ๒๖๗๖
พิษณุโลก	phitsanulok@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดพิษณุโลก ศาลากลางจังหวัดพิษณุโลก (หลังเก่า ชั้น ๓) ถ.วังจันทร์ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.พิษณุโลก ๖๕๐๐๐	๐ ๕๕๒๓ ๕๐๕๖	๐ ๕๕๒๓ ๕๐๕๗
เพชรบุรี	petchaburi@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดเพชรบุรี โรงเรียนวัดดอนไก่เตี้ย (เดิม) ถ.ดำเนินเกษม ต.คลองกระแซง อ.เมือง จ.เพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐ ๓๒๔๒ ๔๓๒๔	๐ ๓๒๔๒ ๔๓๒๕

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแผนประติสัธรรมาทางพระทุกศาสนา

จังหวัด	E-mail	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
เพชรบูรณ์	phetchabun@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดเพชรบูรณ์ อาคารราญรอนยริราช วัดเพชราราราม ถ.เพชรเจริญ อ.เมือง จ.เพชรบูรณ์ ๖๗๐๐๐	๐ ๕๖๗๑ ๒๘๒๕	๐ ๕๖๗๑ ๒๘๒๖
แพร่	phrae@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดแพร่ อาคารสำนักงานการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ๒ ถ.สองแคว อ.เมือง จ.แพร่ ๕๔๐๐๐	๐ ๕๔๖๒ ๕๔๗๖	๐ ๕๔๖๒ ๕๔๗๓
ภูเก็ต	phuket@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดภูเก็ต อาคารที่ว่าการอำเภอเมืองภูเก็ต ถ.เยาวราช ต.ตลาดใหญ่ อ.เมือง จ.ภูเก็ต ๘๓๐๐๐	๐ ๗๖๒๒ ๓๖๑๗	๐ ๗๖๒๒ ๓๖๕๔
มหาสารคาม	mahasarakham@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดมหาสารคาม ศาลากลางจังหวัดมหาสารคาม ถ.เลียงเมืองมหาสารคาม-ร้อยเอ็ด จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐	๐ ๔๓๗๒ ๓๗๑๕	๐ ๔๓๗๒ ๑๒๐๗

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแผนประติสักรรมทางพระพุทธศาสนา

จังหวัด	E-mail	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
มุกดาหาร	mukdahan@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดมุกดาหาร ศาลากลางจังหวัดมุกดาหาร ถ.วิวิธสุการ อ.เมือง จ.มุกดาหาร ๔๙๐๐๐	๐ ๔๒๖๑ ๓๖๘๔	๐ ๔๒๖๑ ๔๘๒๓
แม่ฮ่องสอน	maehongson@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ศาลากลางจังหวัดแม่ฮ่องสอน (หลังเก่า) ถ.ขุนลุมประพาส อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน ๕๘๐๐๐	๐ ๕๓๖๑ ๔๓๙๓	๐ ๕๓๖๑ ๔๓๐๓
ยโสธร	yasothon@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดยโสธร ศาลากลางจังหวัดยโสธร (หลังใหม่ ชั้น ๕) ถ.แจ้งสนิท อ.เมือง จ.ยโสธร ๓๕๐๐๐	๐ ๔๕๗๑ ๕๑๓๗	๐ ๔๕๗๑ ๕๑๓๘
ยะลา	yala@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดยะลา ศาลากลางจังหวัดยะลา ถ.สุขยางค์ อ.เมือง จ.ยะลา ๙๕๐๐๐	๐ ๗๓๒๒ ๘๒๗๒-๓	๐ ๗๓๒๒ ๘๒๗๒

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธรูปศาสนา

จังหวัด	E-mail	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
ร้อยเอ็ด	roiet@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดร้อยเอ็ด ถ.เทวภิบาล ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐	๐ ๔๓๕๒ ๗๘๑๔	๐ ๔๓๕๑ ๒๕๙๖
ระนอง	ranong@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดระนอง วัดสุวรรณคีรีวิหาร พระอารามหลวง ถ.ชาติเฉลิม ต.เขานิเวศน์ อ.เมือง จ.ระนอง ๘๕๐๐๐	๐ ๗๗๘๑ ๓๓๘๒	๐ ๗๗๘๑ ๓๓๘๓
ระยอง	rayong@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดระยอง ศาลากลางจังหวัดระยอง (ชั้น ๔ มุขหลัง) ศูนย์ราชการจังหวัดระยอง ต.ท่าประดู่ อ.เมือง จ.ระยอง ๒๑๐๐๐	๐ ๓๘๖๙ ๔๑๕๓-๔	๐ ๓๘๖๙ ๔๑๕๓-๔
ราชบุรี	ratchaburi@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดราชบุรี อาคารเขตตรวจราชการพื้นที่ ๔ (ชั้น ๖) ถ.ไกรเพชร อ.เมือง จ.ราชบุรี ๗๐๐๐๐	๐ ๓๒๓๒ ๒๗๘๖	๐ ๓๒๓๒ ๒๘๖๒

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

จังหวัด	E-mail	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
ลพบุรี	lopburi@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดลพบุรี ที่ว่าการอำเภอเมืองลพบุรี (อาคารหลังเก่า) ถ.นารายณ์มหาราช อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐	๐ ๓๖๔๑ ๔๒๕๘	๐ ๓๖๔๑ ๒๙๒๘
ลำปาง	lampang@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดลำปาง อาคารสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดลำปาง (เดิม ชั้น ๒) ถ.พระเจ้าทันใจ อ.เมือง จ.ลำปาง ๕๒๐๐๐	๐ ๕๔๒๒ ๘๗๖๓	๐ ๕๔๒๒ ๘๗๖๒
ลำพูน	lamphun@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดลำพูน ศาลากลางจังหวัดลำพูน ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ลำพูน ๕๑๐๐๐	๐ ๕๓๕๑ ๐๒๔๓	๐ ๕๓๕๑ ๐๒๔๔
เลย	loei@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดเลย ถ.เจริญรัฐ ต.กุดป่อง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐	๐ ๔๒๘๖ ๑๓๑๙	๐ ๔๒๘๖ ๑๓๒๐

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธรูปศาสนา

จังหวัด	E-mail	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
ศรีสะเกษ	sisaket@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดศรีสะเกษ อาคารสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดศรีสะเกษ ถ.วันลูกเสือ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ ๓๓๐๐๐	๐ ๔๕๖๑ ๗๘๑๑	๐ ๔๕๖๑ ๗๘๑๒
สกลนคร	sakonnakhon@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดสกลนคร อาคารพิพิธภัณฑ์ บริเวณศูนย์ราชการจังหวัด สกลนคร อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐	๐ ๔๒๗๑ ๖๒๔๗	๐ ๔๒๗๑ ๖๒๑๔
สงขลา	songkhla@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดสงขลา หลังที่ว่าการอำเภอเมืองสงขลา ถ.ราชดำเนิน อ.เมือง จ.สงขลา ๙๐๐๐๐	๐ ๗๔๓๒ ๖๑๔๗	๐ ๗๔๓๒ ๖๘๒๓
สตูล	satun@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดสตูล ถ.สตูลธานี ต.พิมาน อ.เมือง จ.สตูล ๙๑๐๐๐	๐ ๗๔๗๒ ๕๐๕๖	๐ ๗๔๗๒ ๕๑๐๒

แผนทางการดำเนินงานหน่วยงานแผนประติสัธรรมทางพระพุทธรศาสนา

จังหวัด	E-mail	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
สมุทรปราการ	samutprakan@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดสมุทรปราการ อาคาร ๓ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาที่ ๑ (ชั้น ๒) ถ.สุขุมวิท อ.เมือง จ.สมุทรปราการ ๑๐๒๗๐	๐ ๒๗๕๖ ๓๓๒๖	๐ ๒๗๕๖ ๓๐๐๖
สมุทรสงคราม	samutsonghram@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดสมุทรสงคราม หลังอาคารที่ว่าการอำเภอเมือง สมุทรสงคราม ถ.เอกชัย ต.ลาดใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม ๗๕๐๐๐	๐ ๓๔๗๑ ๘๑๓๘	๐ ๓๔๗๑ ๘๑๓๘
สมุทรสาคร	samutsakhon@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดสมุทรสาคร ศาลากลางจังหวัดสมุทรสาคร อ.เมือง จ.สมุทรสาคร ๗๔๐๐๐	๐ ๓๔๔๑ ๑๓๒๖	๐ ๓๔๔๑ ๑๓๒๕
สระแก้ว	sakaeo@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดสระแก้ว ศาลากลางจังหวัดสระแก้ว (ชั้น ๒) ถ.สุวรรณศรี ต.ท่าเกษม อ.เมือง จ.สระแก้ว ๒๗๐๐๐	๐ ๓๗๔๒ ๕๐๓๐	๐ ๓๗๔๒ ๕๑๒๗

แนวทางการดำเนินงานแผนแม่บทศิลปกรรมทางพระพุทธรูปศาสนา

จังหวัด	E-mail	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
สระบุรี	saraburi@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดสระบุรี หลังที่ว่าการอำเภอเมืองสระบุรี ถ.เทศบาล ๓ ต.ปากเพรียว อ.เมือง จ.สระบุรี ๑๘๐๐๐	๐ ๓๖๒๒ ๐๔๖๔	๐ ๓๖๒๓ ๑๓๗๒
สิงห์บุรี	singburi@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดสิงห์บุรี อาคารสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดสิงห์บุรี ถ.สิงห์บุรี-บางบาล ต.บางบัว อ.เมือง จ.สิงห์บุรี ๑๖๐๐๐	๐ ๓๖๕๒ ๔๕๙๐	๐ ๓๖๕๒ ๔๕๙๑
สุโขทัย	sukhothai@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดสุโขทัย ศาลากลางจังหวัดสุโขทัย ถ.นิกรเกษม ต.ธานี อ.เมือง จ.สุโขทัย ๖๔๐๐๐	๐ ๕๕๖๑ ๖๑๓๐-๑	๐ ๕๕๖๑ ๖๑๓๐
สุพรรณบุรี	suphanburi@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดสุพรรณบุรี ศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรี ถ.สุพรรณบุรี-ชัยนาท ต.สนามชัย อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี ๗๒๐๐๐	๐ ๓๕๕๓ ๖๐๔๕	๐ ๓๕๕๓ ๖๐๔๕

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแม่ข่ายศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

จังหวัด	E-mail	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
สุราษฎร์ธานี	suratthani@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ศาลากลางจังหวัดสุราษฎร์ธานี ถ.ดอนนก ต.ตลาด อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี ๘๔๐๐๐	๐ ๗๗๒๗ ๕๕๖๔	๐ ๗๗๒๗ ๕๕๖๕
สุรินทร์	surin@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดสุรินทร์ อาคารสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดสุรินทร์ ถ.กรุงศรีนอก อ.เมือง จ.สุรินทร์ ๓๒๐๐๐	๐ ๔๔๗๑ ๓๓๑๖	๐ ๔๔๗๑ ๓๓๑๐
หนองคาย	nongkhai@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดหนองคาย ศาลากลางจังหวัดหนองคาย (ชั้น ๒) อ.เมือง จ.หนองคาย ๔๓๐๐๐	๐ ๔๒๔๑ ๓๒๔๗	๐ ๔๒๔๑ ๓๒๔๘
หนองบัวลำภู	nongbualamphu@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดหนองบัวลำภู ศาลากลางจังหวัดหนองบัวลำภู (ชั้น ๒) ถ.อุดร-เลย ต.ลำภู อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู ๓๙๐๐๐	๐ ๔๒๓๑ ๒๓๕๔	๐ ๔๒๓๑ ๒๓๕๔

แนวทางการดำเนินงานหน่วยแผนประติสัธรมทางพระทุกศาสนา

จังหวัด	E-mail	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
อ่างทอง	angthong@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดอ่างทอง ศาลากลางจังหวัดอ่างทอง (อาคารเก่า ชั้น ๒) อ.เมือง จ.อ่างทอง ๑๔๐๐๐	๐ ๓๕๖๑ ๕๙๑๔-๖	๐ ๓๕๖๑ ๕๙๑๖
อำนาจเจริญ	amnatcharoen@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดอำนาจเจริญ ศูนย์ราชการจังหวัดอำนาจเจริญ (ชั้น ๓) ถ.ชยางกูร ต.โพธิ์พนามแห่ง อ.เมือง จ.อำนาจเจริญ ๓๗๐๐๐	๐ ๔๕๔๕ ๒๘๐๐	๐ ๔๕๔๕ ๒๘๐๑
อุดรธานี	udonthani@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดอุดรธานี อาคารราชินูทิศ ถ.โพศรี อ.เมือง จ.อุดรธานี ๔๑๐๐๐	๐ ๔๒๒๑ ๒๕๓๘	๐ ๔๒๒๑ ๒๕๓๘
อุดรดิตถ์	uttaradit@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดอุดรดิตถ์ ศาลากลางจังหวัดอุดรดิตถ์ (ชั้น ๑) ถ.ประชานิมิตร อ.เมือง จ.อุดรดิตถ์ ๕๓๐๐๐	๐ ๕๕๔๐ ๓๐๙๒	๐ ๕๕๔๐ ๓๐๙๓

แนวทางการดำเนินงานหน่วยงานแพร่ศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา

จังหวัด	E-mail	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
อุทัยธานี	uthaithani@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดอุทัยธานี ถ.ศรีอุทัย ต.อุทัยใหม่ อ.เมือง จ.อุทัยธานี ๖๑๐๐๐	๐ ๕๖๕๑ ๓๘๖๖	๐ ๕๖๕๑ ๓๘๖๖
อุบลราชธานี	ubonratchathani@m-culture.go.th	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดอุบลราชธานี ถ.นครบาล อ.เมือง จ.อุบลราชธานี ๓๔๐๐๐	๐ ๔๕๒๔ ๔๕๓๑-๒	๐ ๔๕๒๔ ๔๕๓๓

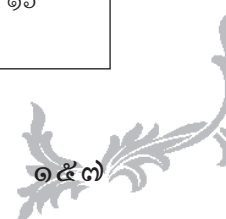
หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อราชการกับกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม	
เลขที่ ๖๖๖ อาคารธนาถรณ์ทาวเวอร์ ชั้น ๑๕-๑๖	
ถนนบรมราชชนนี แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐	
โทร. ๐ ๒๔๒๒ ๘๗๘๒	
Department of Religious Affairs	
Ministry of Culture	
666 Thanalongkorn Tower Building, 15 th floor	
Baromrajchonnane Rd., Bangbamru Bangplad Bangkok 10700	
Phone 0 2422 8782	
E-mail : religion@m-culture.go.th	

ที่	ชื่อ-สกุล	เบอร์โทรศัพท์	เบอร์ภายใน	ชั้น
๑	นายสด แดงเอียด อธิบดีกรมการศาสนา E-mail : Sod@m-culture.go.th	๐ ๒๔๔๖ ๘๑๘๑	๘๗๙๐	๑๕
๒	นายกฤษฎพงษ์ ศรี รองอธิบดีกรมการศาสนา	๐ ๒๔๒๒ ๘๗๙๐		๑๕

สำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

ที่	ชื่อ-สกุล	เบอร์โทรศัพท์	เบอร์ภายใน	ชั้น
๑	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนา คุณธรรมจริยธรรม	๐ ๒๔๒๒ ๘๘๑๘	๘๘๑๘	๑๖
๒	กลุ่มส่งเสริมการปฏิบัติศีลธรรม ในประชาชน	๐ ๒๔๒๒ ๘๘๑๓ ๐ ๒๔๒๒ ๘๘๑๗	๘๘๑๓ ๘๘๑๗	๑๖
๓	กลุ่มสนับสนุนเครือข่าย การปฏิบัติศีลธรรม	๐ ๒๔๒๒ ๘๘๑๔	๘๘๑๔	๑๖
๔	กลุ่มส่งเสริมและสนับสนุน การเผยแพร่หลักธรรม	๐ ๒๔๒๒ ๘๘๑๒ ๐ ๒๔๒๒ ๘๘๑๖	๘๘๑๒ ๘๘๑๖	๑๖

บรรณานุกรม

การศาสนา, กรม. คู่มือการดำเนินงานหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๑.

บุญญเจ ปุริโส กยิรา
ตมฺหิ จนฺทํ กยิราถ

กยิราเถนํ ปุณฺณปุณฺ
สฺสํ ปุณฺณสฺสํ อจฺจโย

ถ้าหากทำความดี ก็ควรทำบ่อย ๆ
ควรพอใจในการทำความดีนั้น เพราะการสะสมความดีก่อให้เกิดสุข.

Should a man perform merit,
let him repeat it.
Let him find pleasure therein.
Joyful is the piling-up of merit.

ช.ธ. ๒๕/๓๐